

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ НА ТРУДОТ

Ратификувани конвенции од Република Македонија

Преводот, лекторирањето и печатењето на оваа публикација е подготвено од страна на Проектот на УСАИД за деловно опкружување.

Мислењата изразени во оваа публикација не ги изразуваат ставовите на Агенцијата на САД за Меѓународен развој или Владата на Соединетите Американски држави.

Скопје
септември, 2007 година

Издавач:

*Проект за деловно опкружување
Агенција на САД за Меѓународен развој*

Компјутерска подготовка и печат:

ДИГИПРИНТ – Скопје

Тираж:

300 примероци

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”,
Скопје

331(094.2)

МЕЃУНАРОДНИ стандарди на трудот : ратификувани конвенции од
Република Македонија. - Скопје : Проект за деловно опкружување на УСАИД,
2007. - 279 стр. ; 30 см

ISBN 978-9989-2703-5-2

а) Труд - Меѓународни конвенции
COBISS.MK-ID 70393610

Република Македонија е членка на Меѓународната организација на трудот и има ратификувано 69 Конвенции кои претставуваат значајни стандарди на трудот. Ратификуваните конвенции се дел од внатрешниот правен поредок на Република Македонија и затоа запознавањето со нивната содржина е од големо значење.

За таа цел Министерството за труд и социјална политика, со поддршка на УСАИД/ Проектот за деловно опкружување, ја објавува оваа збирка на релевантни Конвенции на Меѓународната организација на трудот кои ги има ратификувано Република Македонија. Таа вклучува 33 релевантни Конвенции, вклучувајќи ги текстовите на сите фундаментални и приоритетни конвенции.

СОДРЖИНА

C14 Конвенција за неделен одмор (Индустија), 1921	7
C29 Конвенција за принудна работа, 1930	11
C81 Конвенција за трудова инспекција, 1947	23
C87 Конвенција за слободата на здружување и заштитата на правата за организирање, 1948	35
C88 Конвенција за биро за вработување, 1948	41
C89 Конвенција за ноќна работа (жени), (ревидирана), 1948	49
C97 Конвенција за миграционо вработување (ревидирана), 1949	55
C98 Конвенција за правото на организирање и колективно договарање, 1949	72
C100 Конвенција за еднакво наградување, 1951	77
C102 Конвенција за социјална заштита (минимални стандарди), 1952	82
C105 Конвенција за заштита од присилна работа, 1957	118
C106 Конвенција за неделен одмор (трговија и канцеларии), 1957	121
C111 Конвенција за дискриминација (вработување и професија), 1958	128
C121 Конвенција за помош при повреда на работа, 1964	133
C122 Конвенции за политики за вработување, 1964	156
C129 Конвенција за трудова инспекција (Земјоделство), 1969	160
C131 Конвенција за одредување на минимална плата, 1970	172
C132 Конвенција за платени одмори (ревидирана), 1970	177
C135 Конвенција за организацијата на работниците, 1971	184
C138 Конвенција за минимална возраст, 1973	188
C139 Конвенција за професионално заболување од рак, 1974	196
C140 Конвенција за платено отсуство за едукација, 1974	200
C142 Конвенција за развој на човечките ресурси, 1975	205
C143 Конвенција за мигрантски работници (дополнителни одредби), 1975	209
C144 Конвенција за трипартитна консултација (меѓународни стандарди за труд), 1976	218
C148 Конвенција за Работна средина (загадување на воздух, врева и вибрација), 1977	222
C155 Конвенција за безбедност и здравје при работа, 1981	230
C156 Конвенција за работниците со семејни обврски, 1981	239
C158 Конвенција за прекин на работа, 1982	245
C159 Конвенција за стручна рехабилитација и вработување (на лица со посебни потреби), 1983	253
C161 Конвенција за професионални здравствени услуги, 1985	258
C162 Азбестна конвенција, 1986	265
C182 Конвенција за најлошите форми на детски труд, 1999	275

C14 Конвенција за неделен одмор (Индустија), 1921

Конвенција која се однесува на примена на неделен одмор во индустриски области.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 19. 6. 1923 година.)

Конвенција: C014

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 3

Датум на усвојување: 17. 11. 1921

Класификација на предметот: Неделен одмор

Статус: Најнов инструмент

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата трета сесија на 21 октомври 1921 година и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со ден за неделен одмор при индустриско вработување кое е опфатено во седмата неделна точка на дневниот ред на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за неделен одмор (Индустија), 1921, за ратификација од членки на Меѓународната организација за труд, во согласност со уставот на Меѓународната канцеларија за труд.

Член 1

1. За оваа Конвенција терминот „*индустриска активност*” опфаќа:

- (а) рудници, каменоломи и други фабрики за вадење на минерали од земја;
- (б) индустрии во кои производите се произведени, изменети, исчистени, поправени, украсени, финализирани, приспособени за продажба, скршени или демолирани или во кои материјалите се трансформирани; вклучувајќи и градење на бродови и генерирање, трансформирање и трансмисија на струја или движечка сила од кој било вид;
- (в) каква било конструкција, реконструкција, одржување, поправка, промена или демолирање на каква било зграда, железница, трамвајска пруга, кеј, пристаниште, внатрешни водени патишта, патишта, тунели, мостови, вијадукти, канализации, одводи, извори, телеграфски или телефонски инсталации, електрични активности, гасоводи, водоводни работи или други работи на конструкција, како и подготовки за или поставување на темели за каков било вид на таква работа или конструкција;
- (г) патен транспорт на патници или стока: железници, воден, вклучувајќи и ракување со стоката на пристаниште, кејови, брегови или складишта, но исклучувајќи рачен транспорт.

2. Оваа дефиниција ќе биде предмет на специјалните национални исклучоци содржани во Вашингтонската конвенција, со која се ограничуваат часовите на работа во индустриските активности на 8 часа дневно и четириесет и осум часа неделно, доколку таквите исклучоци се применливи на сегашната Конвенција.

3. Доколку, каде што е неопходно, покрај горенаведеното набројување секоја членка може да ја дефинира линијата на поделба која ги одвојува индустријата од комерцијалата и земјоделството.

Член 2

1. Целиот персонал вработен во јавни или приватни индустриски гранки или во која било гранка од нив, ќе ужива во период од седум дена период на одмор кој ќе содржи најмалку дваесет и четири консекутивни часа, освен ако е поинаку наведено во следните членови.
2. Овој период на одмор ќе доделува истовремено на целиот персонал од секоја гранка каде што е можно.
3. Каде што е можно ќе биде утврден на таков начин да се совпадне со деновите веќе востановени со традиции или навики на земјата или областа.

Член 3

Секоја членка може да ги из земе од примена на одредбите од член 2 лицата во индустриските гранки каде што се вработени само членови на самохрано семејство.

Член 4

1. Секоја членка може да потврди целосни или парцијални исклучоци, (вклучувајќи суспензии или намалувања) од одредбите од член 2; посебен акцент е ставен на сите исклучиво хуманитарни и економски размислувања и по консултации со одговорните асоцијации на работодавачи и работници, кога такви постојат.
2. Таквите консултации нема да бидат неопходни во случаи на изземање кои се веќе спомнати во постоечкото законодавство.

Член 5

Каде што е можно, секоја членка ќе внесе одредба за компензирачки период на одмор за суспензијата или намалувањата дадени во однос на член 4, освен во случаи кога договори или обичаи ги имаат обезбедено таквите периоди.

Член 6

1. Секоја членка ќе направи список на исклучоци на изземања дадени според член 3 и 4 од оваа Конвенција и ќе ги соопшти до Меѓународната канце-

ларија за труд, и потоа секоја втора година секоја модификација на списокот што ќе биде направена.

2. Меѓународната канцеларија за труд ќе презентира извештај за овој предмет до Генералната конференција на Меѓународната организација за труд.

Член 7

Со цел да се олесни примената на одредбите од оваа Конвенција, секој работодавач, директор или менаџер, ќе бидат обврзани:

- (а) кога неделниот одмор е даден на целиот персонал колективно, да ги соопшти таквите денови и часови на колективен одмор со помош на соопштенија поставени видливо во установата или кое било друго соодветно место, или на кој било друг начин одобрен од влада;
- (б) кога периодот за одмор не е даден на целиот персонал колективно, треба да се објават имињата на работниците или службениците, со посредство на регистер, коишто ќе подлежат на специјален систем за одмор и да го назначат таквиот систем, а во согласност со методи одобрени со законодавството на земјата или со прописи на компетентни власти.

Член 8

Официјалното ратификување на оваа Конвенција, под услови наведени во уставот на Меѓународната организација за труд, ќе му бидат соопштени на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација.

Член 9

1. Оваа Конвенција ќе стапи на сила на датумот на кој ратификациите на две членки на Меѓународната организација за труд се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Ќе биде обврзувачка само за оние членки чии ратификации се регистрирани во Меѓународната канцеларија за труд.
3. Оттаму, Конвенцијата ќе стапи на сила за секоја членка на датумот на кој се регистрирани ратификациите во Меѓународната канцеларија за труд.

Член 10

Откако ќе се регистрираат ратификувањата на две членки кај Меѓународната организација за труд, во Меѓународната канцеларија за труд, Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки.

Тој, исто така, ќе ги извести за регистрација на ратификациите кои може да бидат соопштени последователно од страна на други членки на Организацијата.

Член 11

Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција се согласува да ги стави во функција одредбите од членовите 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7, не подоцна од 1 јануари 1924 година, и да преземе такви дејства кои ќе бидат неопходни за овие одредби да бидат ефективни.

Член 12

Секоја членка на Меѓународната организација за труд што ја има ратификувано оваа Конвенција се обврзува да ја применува на своите колонии, поседи или протекторати, во согласност со одредбите од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд.

Член 13

Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже по истекот на 10 години од датумот кога за прв пат Конвенцијата стапила на сила, со акт соопштен на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирано. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирано кај Меѓународната канцеларија за труд.

Член 14

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ го презентира извештајот на Генералната конференција за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 15

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C29 Конвенција за принудна работа, 1930

Конвенција која се однесува на принудна работа.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 1. 5. 1932 година.)

Конвенција: C029

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 14

Датум на усвојување: 28. 6.1930

Класификација на предметот: Принудна работа

Статус: Последен инструмент. Овој инструмент е еден од фундаменталните конвенции.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата четринаесетта сесија на 10 јуни 1930, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со принудна или задолжителна работа, што е на првата точка од дневниот ред од сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 28 јуни 1930 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за принудна и задолжителна работа, 1930, за ратификација од страна на членките на Меѓународната организација за труд, во согласност со одредбите од уставот на Меѓународната организација за труд.

Член 1

1. Членката на Меѓународната организација за труд што ја ратификува оваа Конвенција се обврзува да забрани употреба на принудна или задолжителна работа во сите нејзини форми во најкраток можен рок.
2. Во однос на целосна забрана, прибегнување кон принудна или задолжителна работа, која може да се одвива за време на транзициски период, и само за јавни потреби како исклучителни мерка, според обезбедени услови и гаранции.
3. По истекот на периодот од пет години од стапувањето на сила на оваа Конвенција, и кога Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд подготвува извештај наменет за член 31 подолу, наведеното Раководно тело ќе ја разгледа можноста за забрана на принудна или задолжителна работа во сите свои форми без понатамошен транзициски период и желба да се стави ова прашање на дневен ред на Конференцијата.

Член 2

1. Во оваа Конвенција терминот „*принудна или задолжителна работа*” ќе значи секаква работа или служба што се спроведува од лице со закана од казна, и за која наведеното лице не се пријавило доброволно.
2. Меѓутоа, за објаснување во оваа Конвенција, терминот „*принудна или задолжителна работа*” нема да опфати:

- (а) каква било работа или служба принудена во поглед на законите за задолжителна воена служба за работа од исклучиво воен карактер;
- (б) секаков вид работа или служба кои сочинуваат дел од нормалните граѓански обврски во земја која што има целосно самоуправување;
- (в) секаков вид работа или служба принудено на лице како последица на пресуда по закон, под услов така наведената работа или служба да се извршува под надзор и контрола на јавните власти, и наведеното лице да не е изнајмено или ставено на располагање на приватни лица, фирми или здруженија;
- (г) секаков вид работа или служба, принудени во случај на вонредна состојба, војна, катастрофа или заканувачка катастрофа, како што се пожар, поплава, помор од глад, земјотрес, опасни епидемични или епизодични болести, инвазија од животни, инсекти или растителни штетници и, генерално, какви било услови што би го загрозиле постоењето или благостостојбата на дел од населението или на целото население;
- (д) помали општински услуги од таков вид што се извршуваат од членови на општината и се од директен интерес за наведената општина, а според тоа може да се сметаат за нормални граѓански обврски наметнати на членовите на општината, под услов членовите на општината или нивните претставници да имаат право да бидат консултирани во поглед на потребите за такви услуги.

Член 3

Во оваа Конвенција терминот „компетентни власти“ ќе значи или власт во метрополитска земја или највисоки централни власти на односната територија.

Член 4

1. Компетентните власти нема да наметнат или да дозволат наметнување на принудна или задолжителна работа во корист на приватни лица, компании или здруженија.
2. Кога постои принудна или задолжителна работа во корист на приватни лица, компании или здруженија, на датумот на кој ратификацијата на Конвенцијата е регистрирана кај Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, членката сосема ќе забрани таква принудна или задолжителна работа од датумот на кој Конвенцијата стапува на сила за Членката.

Член 5

1. Доделените концесии на приватни лица, компании или здруженија нема да содржат каква било форма или задолжителна работа за производство или

колекција на производи кои ги користат таквите приватни лица, здруженија или компании со кои тие тргуваат.

2. Кога постојат концесии во кои има одредби за таква принудна или задолжителна работа, таквите одредби ќе бидат укинати, колку што е можно побрзо, со цел да се сообразат со член 1 од оваа Конвенција.

Член 6

Службени лица во администрацијата, дури и кога имаат можност да го охрабруваат населението што е под нивна надлежност да ги ангажира во некаков вид работа, не смеат да користат присила врз наведеното население, или врз кои било индивидуални членови, да работат за приватни лица, компании или здруженија.

Член 7

1. Раководни лица кои не вршат административни функции нема да наметнуваат присилна или задолжителна работа.
2. Раководни лица кои вршат административни функции може по итно барање на компетентните власти да применат принудна или задолжителна работа, што е предмет од одредбите од член 10 од оваа Конвенција.
3. Раководни лица кои се целосно признати и кои не добиваат адекватна плата може да уживаат други облици на лични услуги, предмет на времено регулирање, и под услов да се преземени сите неопходни мерки за да се спречат злоупотреби.

Член 8

1. Одговорноста за секоја одлука да се примени принудна или задолжителна работа останува кај највисоките цивилни власти на односната територија.
2. Според тоа, тие власти може да делегираат овластување до највисоките локални власти да бараат присилна или задолжителна работа која нема да опфаќа отстранување на работниците од нивното место на живеење. Овие власти може, исто така, да дадат овластување до највисоките локални власти да спроведат присилна или задолжителна работа која опфаќа преместување на работниците од нивното место на живеење, со цел да се олесни движењето на службениците на администрацијата кога се на должност или за транспорт на владини стокови резерви, според условите наведени во прописите од член 23 од оваа Конвенција.

Член 9

Освен ако е поинаку наведено во член 10 од оваа Конвенција, сите власти кои се компетентни да спроведуваат принудна или задолжителна работа, пред да се одлучат за таков вид на работа, треба да бидат сигурни дека:

- (а) работата што треба да се заврши или службата што треба да се изврши е од важен директен интерес на општината каде што треба да се изврши оваа работа или служба;
- (б) работата или службата се од моментална и неизбежна потреба;
- (в) дека не било возможно да се обезбеди волонтерска работна сила за извршување на работите или услуги со износ на плати и услови на работа не помалку поволни од оние што владеат во односната област за слична работа или служба;
- (г) дека работата или службите нема да бидат преголем товар за сегашното население, имајќи ја предвид расположливата работна сила и нејзиниот капацитет да ја преземе таквата работа.

Член 10

1. Принудна или задолжителна работа изнудени како данок, принудна или задолжителна работа во извршување на јавни работи направени од раководни лица кои вршат административни функции, ќе биде постепено укинувана.
2. Во меѓувреме, кога се прибегнува кон принудна или задолжителна работа како данок, и кога прибегнувањето е наметнато како принудна или задолжителна работа за извршување на јавни работи од страна на лица кои извршуваат административни функции, најпрвин ќе се внимава:
 - (а) работата што треба да се изврши или службата што треба да се изврши да е од важен директен интерес за општината каде што треба да се изврши работата или службата;
 - (б) работата или службата да се од моментална или неизбежна потреба;
 - (в) работата или службата нема да претставуваат многу тежок товар врз сегашното население, имајќи ја предвид работната сила што е на располагање и нејзиниот капацитет да ја преземе таа работата;
 - (г) работата или службите нема да наложат преместување од нивното место на живеење;
 - (д) извршувањето на работата или спроведувањето на службата ќе бидат раководени во согласност со верата, социјалниот живот и земјоделството.

Член 11

1. Само возрасни способни машки лица кои се од очигледна возраст не помала од 18 и не повеќе од 45 години може да бидат повикани за принудна

или задолжителна работа. Освен во однос на видовите на работа наведени во член 10 од оваа Конвенција, ќе се применуваат следниве причини и услови:

- (а) секогаш, кога е можно, да се види дали лицата не се заболени од инфекции или преносливи болести и дека се физички здрави за работата што се бара и за условите под кои истата треба да се извршува, пред да се добие потврда од лекар што ќе го назначи администрацијата;
 - (б) наставници и ученици како и службеници во администрацијата генерално се изземени;
 - (в) зачувување во секоја општина на бројот на возрасни способни машки лица незаменливи за брачни и семејни врски.
2. За потребите на подпараграф (в) од претходниот параграф, правилата наведени во член 23 од оваа Конвенција ќе го одредат односот на машкото работоспособно население кое може да биде земено во кое било време за принудна или задолжителна работа, имајќи предвид секогаш дека овој однос нема во никој случај да надмине 25%. При одредување на овој однос, компетентните власти ќе ги имаат предвид густината на населението, неговиот социјален и физички развој, сезоните и работата што треба да се изврши од заинтересираните лица лично во нивните места, и генерално имајќи ги предвид економските и социјалните потреби за нормален живот на односната општина.

Член 12

- 1. Максимален период во кој лицата може да бидат земени за принудна или задолжителна работа од каков било вид, во кој било период од дванаесет месеци, не смее да надмине шеесет дена, вклучувајќи го времето поминато до и од работа.
- 2. На секое лице од кое се бара принудна или задолжителна работа, ќе му се обезбеди сертификат, назначувајќи каков вид работа има завршено.

Член 13

- 1. Нормалните работни часови на лицето на кое му е наложено принудна или задолжителна работа ќе бидат исти како оние што важат во случаи на доброволна работа, а часовите изработени прекувремено ќе бидат платени во износи кои се плаќаат за прекувремена доброволна работа.
- 2. Сите лица на кои им е наложено принудна или задолжителна работа од каков било вид, ќе имаат еден ден во неделата одмор, а овој ден треба да се совпадне колку што е можно со денот одреден по традиција или обичај на односните територии или региони.

Член 14

1. Со исклучок на принудна или задолжителна работа наведени во член 10 од оваа Конвенција, принудната или задолжителна работа од каков било вид ќе се плаќа во готово, во износи не помали од оние кои важат за слични видови на работа било во околината во која се вработени или во околината од која тој е регрутиран, кој од нив е повисок.
2. Во случај кога се врши работа наредено од раководните лица за извршување на нивната административна функција, плаќањето ќе биде во согласност со одредбите од претходниот параграф и ќе бидат применети колку што е можно побрзо.
3. Платите ќе се исплаќаат на секое лице лично, а не на неговиот племенски поглавар или кој било друг авторитет.
4. Што се однесува до плаќањето, платите за деновите поминати во патување од и до местото на работа ќе се пресметуваат како работни денови.
5. Наведеното во овој член нема да го спречи обезбедувањето вообичаени следувања како дел од платата, таквите следувања да бидат најмалку еквивалентни на вредноста на платата што ја земаат, но смалувањето на платата нема да биде намалено за плаќање даноци или за посебна храна, облека или сместување, обезбедени за да се одржува работникот во добра состојба во извршувањето на работата во специјални услови на каква било работа, или за набавување на алати.

Член 15

1. Сите закони или прописи што се однесуваат на компензација на работниците за повреди или болест, а кои произлегуваат од вработувањето, и сите закони или прописи кои обезбедуваат компензација за штитениците на починатите или неспособни работници, кои се или ќе бидат на сила на односната територија, ќе бидат подеднакво применувани на лицата кои биле изложени на задолжителна или принудна работа, и на доброволните работници.
2. Во секој случај, ќе биде обврска на властите кои вработуваат работници за извршување на задолжителна или принудна работа, да им обезбедат егзистенција на таквите работници кои заради болест или повреда за време на работата остануваат целосно или делумно неспособни да се издржуваат, и да преземат мерки за издржување на лицата кои всушност зависат од нив, во случаи на нивна неспособност или смрт како резултат на вработувањето.

Член 16

1. Освен во случаи на посебна потреба, лицата кои прибегнуваат на принудна или задолжителна работа нема да се преместуваат во области каде што

храната и климата се разликуваат значително од оние на кои тие се навикнати, за да не дојде во опасност нивното здравје.

2. Во никој случај не смее да се дозволи преместување на работниците, освен ако сите мерки во однос на хигиена и сместување се стриктно применети, а се неопходни за да се адаптираат на таквите услови и да го зачуваат своето здравје.
3. Кога таквото преместување не може да се избегне, ќе се преземат мерки за постепено навикнување на новите услови на диета и клима, следејќи ги медицинските совети.
4. Во случај кога таквите работници треба да извршуваат регуларна работа на која не се навикнати, треба да се преземат мерки за да се гарантира нивното приспособување, посебно по однос на постојана обука, часови на работа и одредба за интервали за одмор и какво било зголемување или подобрување на диетата што може да биде неопходна.

Член 17

Пред да прибегне кон принудна или задолжителна работа за градежни работи или за одржување, за кои се бара од работниците да останат на работно место подолг период, компетентните власти ќе внимаваат да:

1. Се преземат сите неопходни мерки за зачувување на здравјето на работниците и да се гарантира неопходна медицинска нега, и посебно:
 - (а) работниците бидат прегледани од лекар пред да започнат со работа и во одредени интервали за време на службата;
 - (б) има соодветен медицински персонал, опременост со диспанзери, болничари, болници и опрема неопходни за задоволување на сите барања; и
 - (в) санитарните услови на работните места, обезбедување со вода за пиење, храна, гориво и прибор за готвење, а каде што е неопходно и сместувањето и облеката, се задоволителни.
2. Бидат направени дефинитивни аранжмани за обезбедување на опстанок на семејствата на работниците, посебно да се олесни испраќање на парична помош по безбеден метод, на дел од платата до семејствата, по барање и во согласност на работниците.
3. Патувањето на работниците до и од работно место се направени на сметка и одговорност на администрацијата, која ќе олесни таквите патувања да бидат со користење на сите расположиви транспортни средства.
4. Во случај на болест или повреда со која ќе се предизвика неспособност за работа за извесен период, работникот ќе биде вратен во земјата на сметка на администрацијата.

5. Секој работник кој може да посака да остане како доброволен работник на крајот на принудната или задолжителна работа, ќе му биде дозволено да го стори тоа во период од две години, губејќи го правото на бесплатна репатријација.

Член 18

1. Принудна или задолжителна работа за транспорт на лица или стока, како што е работа на носачи или лица што пренесуваат со чамци, ќе се укинуваат во најкраток можен рок. Во меѓувреме, компетентните власти ќе донесат прописи одредувајќи, меѓу другото:
 - (а) дека таквата работна сила ќе се примени само со цел олеснување на движењето на администрацијата, кога е на должност, или за транспорт на владини стокови резерви, или во случаи на многу итни потреби, транспорт на лица покрај службените лица;
 - (б) дека работниците вработени на таков начин ќе имаат медицинска потврда дека се медицински здрави, каде што е можен лекарски преглед, а кога таквиот лекарски преглед не е можен, лицето што вработува такви работници ќе биде одговорно да гарантира дека се физички здрави и не страдаат од инфекции или заразни болести;
 - (в) максимален товар што може да го носат;
 - (г) максимално растојание од нивните домови до каде што може да бидат преместени;
 - (д) максимален број на денови во месецот или друг период за којшто може да се ангажираат, вклучувајќи го и периодот при враќање во своите домови;
 - (ѓ) лица на кои им е дозволено да ја бараат оваа форма на принудна или задолжителна работа и обемот до кој тие имаат право да го бараат тоа.
2. При одредување на максимумот наведен во (а), (в), и (д) во погорниот параграф, компетентните власти ќе ги имаат предвид сите релевантни фактори, вклучувајќи го и физичкиот развој на населението од каде што се регрутирани работниците, природата на земјата низ која мора да патуваат, климатските услови.
3. Компетентните власти треба понатаму да обезбедат нормалното дневно патување на работниците да не надмине растојание соодветно на просечен работен ден од осум часа, разбирливо е дека треба да се има предвид не само тежината што треба да се носи и растојанието што треба да се помине, туку и природата на патот, сезоната и сите други релевантни фактори. Кога се направени повеќе часови на патувања од нормално дневно патување, истите треба да бидат платени во износ повисок од нормалниот.

Член 19

1. Компетентните власти ќе дадат овластување за прибегнување кон задолжително култивирање како метод на претпазливост против глад или недостаток на прехранбени производи, и секогаш под услови храната или производството да останат сопственост на лицата или на општината што ги произведува.
2. Ништо од овој член нема да ги поништи обврските на членовите на заедницата каде производството е организирано на општинско ниво со помош на закон или обичај, и каде што производството и профитот што произлегува од него останува сопственост на општината.

Член 20

Закони за колективно казнување, по кои општината може да биде казнета за дела извршени од некои од нејзините членови, нема да содржат одредби за принудна или задолжителна работа од страна на општината како метод на казнување.

Член 21

Принудна или задолжителна работа нема да се користи за работа под земја во рудници.

Член 22

Годишните извештаи за кои членките што ја ратификуваат оваа Конвенција се согласуваат да ги достават до Меѓународната канцеларија за труд, следејќи ги одредбите од член 22 од Меѓународната организација за труд за мерките што ги имаат преземено за спроведување на одредбите од оваа Конвенција, треба да содржат што повеќе информации во однос на секоја територија во врска со обемот до кој се прибегнало при принудна или задолжителна работа на таа територија, за која цел тие се вработени, стапка на болест и смрт, часови на работа, методи на плаќање и висина на плати и какви било други релевантни информации.

Член 23

1. За да се спроведат одредбите од оваа Конвенција, компетентните власти ќе издадат комплетни и прецизни прописи, опфаќајќи ја употребата на принудна или задолжителна работа.
2. Овие прописи ќе содржат, меѓу другото, правила со кои им се дозволува на лицата од кои се бара принудна или задолжителна работа да достават до

властите жалби поврзани со условите на работа, и да обезбедат дека таквите жалби ќе бидат земени предвид.

Член 24

Во сите случаи ќе бидат преземени адекватни мерки за да се осигура дека прописите кои опфаќаат принудна или задолжителна работа се стриктно применети или со проширување на должностите на постојниот трудов инспекторат, кој бил формиран за инспекција на волонтерска работа, за да опфатат инспекција на принудна или задолжителна работа или на некој друг соодветен начин. Ќе се преземат, исто така, мерки со кои ќе се обезбеди прописите да им се стават на знаење на лицата од кои се бара да прибегнат на таква работа.

Член 25

Незаконското наложување на принудна или задолжителна работа ќе биде казниво како кривичен прекршок и ќе биде обврска на секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција, за да се гарантира дека казните наметнати со закон се навистина адекватни и стриктно придржувани.

Член 26

1. Секоја членка на Меѓународната организација за труд што ја има ратификувано оваа Конвенција се обврзува да ја примени на своите територии кои се под нејзин суверенитет, јурисдикција, заштита, туторство, или власт, доколку има право да ги прифати обврските кои влијаат на прашањата од внатрешна јурисдикција; под услов да, ако таквата членка може да одлучи да ги искористи одредбите од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд ќе приложи кон ратификацијата декларација, наведувајќи ги:
 - (1) териториите на кои планира да ги примени одредбите од оваа Конвенција без модификација;
 - (2) териториите на кои планира да ги примени одредбите од оваа Конвенција со модификација; заедно со детали од спомнатите модификации;
 - (3) територии во однос на кои става резерва во однос на својата одлука.
2. Гореспомнатата декларација ќе се смета како составен дел на ратификацијата и ќе има својство на ратификација. Ќе биде отворена за секоја членка со последователна декларација за делумно или целосно откажување, за резервациите што ги има ставено во поглед на одредбите од подпараграф (2) и (3) во оригиналната декларација.

Член 27

Официјалното ратификување на оваа Конвенција, под услови наведени во уставот на Меѓународната организација за труд, ќе му бидат соопштени на Генералниот Директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација.

Член 28

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки чии ратификации се регистрирани во Меѓународната канцеларија за труд.
2. Оваа Конвенција ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на кој ратификациите на две членки на Меѓународната организација за труд се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, Конвенцијата ќе стапи на сила за секоја членка дванаесет месеци по датумот на кој е ратификувана ратификацијата.

Член 29

Откако ќе се регистрираат ратификувањата на две членки кај Меѓународната организација за труд во Меѓународната канцеларија за труд, Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки. Тој, исто така, ќе ги извести за регистрација на ратификациите кои може да бидат соопштени последователно од страна на другите членки на Организацијата.

Член 30

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже по истекот на 10 години од датумот кога за првпат Конвенцијата стапила на сила, со акт соопштен на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирана кај Меѓународната канцеларија за труд.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и што го нема искористено правото за откажување дадено во овој член во текот на годината, по истекот на период од десет години, спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за период од следни пет години, потоа може да ја откаже Конвенцијата во период од пет години, под услови наведени во овој Член.

Член 31

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ го презентира извештајот на Генералната конференција за рабо-

тењето на оваа Конвенција, и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија

Член 32

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку, ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 30 погоре, доколку и кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила.
2. Од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
3. Оттука, оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 33

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C81 Конвенција за трудова инспекција, 1947

Конвенција која се однесува на помош при повреда на работа.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 07. 4. 1950 година.)
Конвенција: C81
Место: Женева
Сесија на конференцијата: 30
Датум на усвојување: 11. 7. 1947
Статус: Последен инструмент. Овој инструмент е еден од најприоритетните конвенции.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата триесетта сесија на 19 јуни 1947 година, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со организирање на трудова инспекција во индустријата, а кои се вклучени во четвртата точка од агендата на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 11 јули 1947 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за трудова инспекција, 1947.

ДЕЛ I . ТРУДОВА ИНСПЕКЦИЈА ВО ИНДУСТРИЈА

Член 1

Секоја членка на Меѓународната организација за труд за која оваа Конвенција е на сила ќе одржува систем на трудова инспекција во индустриските работни места.

Член 2

1. Системот на трудова инспекција во индустриските работни места ќе се однесува на сите работни места за кои законските одредби поврзани со условите на работа и заштита на работниците, додека се ангажирани на работа, се спроведуваат од страна на трудовите инспектори.
2. Националните закони или прописи може да ги изземат активностите во рударството и транспортот, или делови од таквите обврски, при апликацијата на оваа Конвенција.

Член 3

1. Функциите на системот на трудова инспекција би биле:
 - а) да обезбеди спроведување на законските одредби поврзани со условите за работа и заштитата на работниците додека се ангажирани во своето работење, како што се одредби поврзани со работните часови, здравјето, социјалната помош, вработувањето на деца и млади лица и други поврзани прашања, доколку таквите одредби се спроведуваат од страна на трудовите инспектори;

- б) да достави технички информации и совети на работодавачите и работниците кои се однесуваат на ефикасни мерки за сообразување со законските одредби;
 - в) Да им стави на знаење на компетентните власти за недостатоци или злоупотреби кои не се посебно опфатени со постоечките одредби.
2. Дополнителните задолженија кои може да им се доверат на трудовите инспектори нема да бидат такви за да се мешаат со ефикасното исполнување на нивните примарни должности, или да ги преоценуваат властите и нивната непристрасност, неопходни за инспекторите во нивниот однос според работодавачите и работниците.

Член 4

1. Доколку е компатибилно со административната практика на членката, трудовата инспекција ќе биде ставена под надзор и контрола на централната власт.
2. Во случај на федерална држава, терминот „централна власт“ може да значи или федерална власт или централна власт на федералната единица.

Член 5

Компетентните власти ќе направат соодветни аранжмани за промовирање на:

- (а) ефикасна соработка меѓу инспекциските служби и други владини служби и јавни или приватни институции ангажирани во слични активности; и
- (б) соработка меѓу службениците на трудовиот инспекторат и работодавачите и работниците или нивните организации.

Член 6

Инспекцискиот персонал ќе се состои од јавни службеници чиј статус и услови на служба се такви што ќе бидат сигурни за стабилноста на нивното вработување, и ќе бидат независни при промена на владата или неправилни надворешни влијанија.

Член 7

1. Трудовите инспектори ќе бидат регрутирани само според нивните квалификации за извршување на своите должности, предмет на сите услови за регрутирање во јавни служби кои може да се пропишат со националните закони или прописи.

2. Начините за гарантирање на таквите квалификации ќе се одредуваат од компетентни власти.
3. Трудовите инспектори ќе бидат соодветно обучени за извршување на своите должности.

Член 8

И мажите и жените имаат еднаков пристап кон назначување во инспекцискиот персонал; таму каде што е неопходно, посебни задачи може да им се одредат на мажите и жените инспектори.

Член 9

Секоја членка ќе преземе неопходни мерки со цел да обезбеди соодветни квалификувани технички експерти и специјалисти, вклучувајќи специјалисти по медицина, инженерство, електрика и хемија, опфатени во вршењето на инспекцијата, на таков начин што ќе се смета за најсоодветен според националните услови, со цел обезбедување на примена на законските одредби поврзани со заштитата на здравјето и безбедноста на работниците ангажирани во нивната работа и во истражувањето на ефектите на процесите, материјалот и методите на работа кои се важни за здравјето и безбедноста на работниците.

Член 10

Бројот на трудовите инспектори треба да биде доволен да обезбеди безбедно и ефикасно вршење на должностите на инспекторатот, а ќе биде одреден со целосен почит кон :

- a) важноста на должноста што инспекторите треба да ја извршуваат, особено:
 - i) бројот, природата, обемот и ситуацијата на работното место што треба да се испита;
 - ii) бројот и класите на работниците вработени на такви работни места;и
 - iii) бројот и сложеноста на законските одредби што треба да се спроведат;
 - b) материјалните средства што им стојат на располагање на инспекторите;
- и

- v) практичните услови во кои треба да се извршат посетите, со цел да бидат ефикасни.

Член 11

1. Компетентните власти ќе ги направат неопходните аранжмани со цел да ги снабдат инспекторите со:
 - (а) локални канцеларии соодветно опремени во согласност со барањата на службата и сите односни лице;
 - (б) транспортни средства за изведба на нивните должности во случаи кога не постојат јавни средства;
2. Компетентните власти ќе обезбедат потребни аранжмани за надоместок на трошоците на трудовите инспектори кога патуваат и имаат непредвидени трошоци, а ќе бидат неопходни за извршување на нивните задачи.

Член 12

1. Трудовите инспектори ќе бидат обезбедени со соодветни акредитиви:
 - (а) за да можат да влезат и без претходно најавување во кој било час од денот или ноќта, во кое било работно место кое подложи на инспекција;
 - (б) да влезат во денот во кои било простории за кои се смета дека има оправдана причина и потреба од инспекција;
 - (в) да извршат какво било прегледување, тестирање или испитување за кои ќе сметаат дека се неопходни, со цел да се уверат дека законските одредби се стриктно придржувани, а особено:
 - i) да го испрашаат, сам или во присуство на сведок, работодавачот или персоналот за потфатите по прашањата кои се однесуваат на примената на законските одредби;
 - ii) да ги побара, книгите, регистрите или некои други документи кои треба да постојат по националните закони или прописи, а се однесуваат на условите на работа, за да види дали истите се во согласност со законските документи, и да ги копира таквите документи или да зема извадоци од нив;
 - iii) да спроведе поставување натписи кои се бараат со законските одредби;
 - iv) да земе или отстрани користени примероци, материјали и супстанции за вршење на анализи, а за кои работодавачот или неговиот претставник ќе бидат известени дека таквите примероци или супстанции се земени или отстранети за таа цел.
2. Во случаи на посета на инспекција, инспекторите ќе го известат работодавачот или неговиот претставник за нивното присуство, освен ако сметаат

дека таквото известување може да му наштети на извршувањето на нивните должности.

Член 13

1. Трудовите инспектори ќе имаат моќ да преземат мерки во однос на отстранувањето на дефекти забележани во погонот, распоредот или работните методи, за кои ќе сметаат дека има добра причина да претставуваат закана по здравјето или безбедноста на работниците.
2. Со цел да им се овозможи на инспекторите да преземат такви чекори, тие ќе бидат овластени да дадат или да имаат издадено наредби, предмет на право на жалба на судските или административните власти што се обезбедени по закон, барајќи:
 - (а) таквите измени на инсталации на погонот да се извршуваат во рамките на специфициран ограничен период кој ќе биде неопходен за обезбедување на следење на законските одредби кои се однесуваат на здравјето или безбедноста на работниците;
 - (б) мерки со непосредна извршна моќ во случај на видлива опасност по здравјето или сигурноста на работниците.
3. Кога процедурата пропишана во параграф 2 не е компатибилна со административните или судските практики на членката, инспекторите имаат право да поднесат до компетентните власти да издадат наредби или да покренат мерки кои ќе имаат непосредна извршна моќ.

Член 14

Трудовиот инспекторат ќе биде известен за индустриските несреќи и случаи на професионални заболувања на начини што ќе бидат пропишани со националните закони или прописи.

Член 15

Во исклучоците што може да се опфатени со националните закони или прописи, на трудовите инспектори:

- (а) ќе им се забрани да имаат каков било директен или индиректен интерес во активностите под нивен надзор;
- (б) ќе бидат обврзани при изречување на соодветни казни или дисциплински мерки да не откриваат, дури ни по напуштање на службата, секакви производствени или професионални тајни за работните процеси за кои ќе имаат сознание во текот на нивните должности; и

- (в) ќе го третираат како апсолутно доверлив изворот за каква било поплака што им е даден на знаење во врска со некој дефект или кршење на законски одредби, и нема да му дадат информации на работодавачот или неговите претставници дека посетата за инспекција е направена како резултат на таквата поплака.

Член 16

Работните места ќе се испитуваат толку често и детално колку што е неопходно за да се обезбеди ефикасна примена на релевантните законски одредби.

Член 17

1. Лицата кои ги прекршиле или го запоставиле следењето на законските одредби наметнато од трудовите инспектори, ќе бидат обврзани на моментални законски постапки без претходно опоменување: може да има исклучоци дадени според националните закони или прописи во однос на случаи кога треба да се даде претходно известување за извршување на поправни или превентивни мерки.
2. Трудовите инспектори имаат дискреционо право да дадат опомена или совет наместо да покренат или препорачаат постапки.

Член 18

Адекватни казни за кршење на законските одредби кои може да ги наметнат трудовите инспектори во случаи на опструкција при извршување на своите должности, ќе бидат обезбедени со националните закони или прописи и ефикасно спроведени.

Член 19

1. Трудови инспектори или трудовите инспекциски канцаларии, во зависност од случајот, ќе треба да достават до централните инспекциски власти периодични извештаи за нивните инспекциски активности.
2. Овие извештаи ќе бидат направени на таков начин и ќе разгледуваат такви предмети кои може одвреме навреме да бидат пропишани од централните власти; тие ќе се доставуваат толку често колку што ќе биде пропишано од властите и, во секој случај, не помалку од еднаш годишно.

Член 20

1. Централните инспекциски власти ќе објават годишен генерален извештај за работењето на инспекциските служби што биле под негова контрола.

2. Таквите извештаи ќе бидат публикувани во разумен рок по завршување на годината за која се однесуваат и, во секој случај, во текот на дванаесет месеци.
3. Копии од годишните извештај ќе се доставуваат до Генералниот директор во разумен рок од нивното објавување и, во секој случај, во текот на три месеци.

Член 21

Годишниот извештај издаден од централните инспекциски власти ќе ги обработува следниве и други релевантни предмети кои се под контрола на спомнатите власти:

- (а) закони и прописи што се однесуваат на работењето на инспекциската служба;
- (б) персоналот на трудовата инспекциска служба;
- (в) статистики на работните места кои треба да се испитаат и бројот на работниците вработени во нив;
- (г) статистика за инспекциските посети;
- (ѓ) статистика за кршењата и изречени казни;
- (е) статистика за индустриски несреќи;
- (ж) статистика за професионални заболувања.

ДЕЛ II. ТРУДОВА ИНСПЕКЦИЈА ВО КОМЕРЦИЈА

Член 22

Секоја членка на Меѓународната организација за труд за која оваа Конвенција е на сила треба да има систем за трудова инспекција за комерцијалните работни места.

Член 23

Системот за трудова инспекција во комерцијалните работни места ќе се применува на работни места во однос на кои законските одредби, поврзани со условите за работа и заштита на работниците додека се ангажирани во својата работа, се спроведливи од трудовите инспектори.

Член 24

Системот на трудова инспекција во комерцијални работни места ќе се сообрази со барањата од членовите 3 до 21 од оваа Конвенција, доколку се применливи.

ДЕЛ III. РАЗЛИЧНИ ОДРЕДБИ

Член 25

1. Секоја членка на Меѓународната организација за труд што ја ратификува оваа Конвенција може да го исклучи Дел II од прифаќањето на Конвенцијата, со декларација приложена на нејзината ратификација.
2. Секоја членка што има донесено таква декларација може во секое време да ја откаже таквата декларација со последователна декларација.
3. Секоја членка, за која декларацијата донесена под параграф 1 од овој член е на сила, секоја година ќе ја назначи во својот годишен извештај, при примената на оваа Конвенција, позицијата на својот закон и практика во однос на одредбите од Дел II од оваа Конвенција и обемот до кој е спроведен или е предложено да се спроведе според наведените одредби.

Член 26

Во случај кога постои сомневање дали некоја задача или дел или услуга од таа задача коишто се сметаат како задачи, а на кои се однесува оваа Конвенција, е извршена, прашањето ќе биде разрешено од компетентните власти.

Член 27

Во оваа Конвенција терминот „законски одредби“ опфаќа арбитражни одлуки и колективни договори, врз кои се спроведува силата на законот и кои се спроведуваат од трудовите инспектори, покрај законите и прописите.

Член 28

Во годишните извештаи, кои треба да се достават по член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, треба да се дадат целосни информации кои се однесуваат на законите и прописите со кои се спроведуваат одредбите од оваа Конвенција.

Член 29

1. Во случај кога членката чија територија опфаќа голема површина, од причина на распространетост на населението или степенот на развој на таа област, а компетентните власти го сметаат како непрактично спрове-

дувањето на одредбите од оваа Конвенција, властите може да ја изземат таквата област од примена на оваа Конвенција генерално или со некои исклучоци, или во однос на посебни потфати или професии коишто ќе сметаат дека се соодветни.

2. Секоја членка ќе ги назначи во својот прв годишен извештај од оваа Конвенција доставена по член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд сите области за кои предлага да има отстапување на одредбите на овој член, и ќе ги наведе причините за кои има отстапување; ниедна членка, по истекот на датумот на првиот годишен извештај, нема да има пристап кон одредбите од овој член освен во областите кои се назначени.
3. Секоја членка што дала отстапување од одредбите на овој член ќе ги назначи, во последователни годишни извештаи, областите во кои го откажува правото за прибегнување кон одредбите од овој член.

Член 30

1. Во однос на териториите наведени во член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд, инструмент на измени на уставот на Меѓународната организација за труд, 1946, покрај териториите наведени во параграфите 4 и 5 од наведениот член изменет на таков начин, секоја членка на организацијата што ја ратификува оваа Конвенција ќе го извести со декларација Генералниот директор на Меѓународната организација за труд, колку што е можно побрзо по ратификацијата, наведувајќи:
 - (а) територии за кои се обврзува дека одредбите од Конвенцијата ќе се применуваат без модификација;
 - (б) териториите во однос на кои се обврзува да ги примени одредбите од Конвенцијата кои се предмет на модификации, заедно со детали за наведените модификации;
 - (в) териториите во однос на кои Конвенцијата е неприменлива и, во такви случаи, и во однос на кои таквата е неприменлива;
 - (г) териториите во однос на кои става резерви како своја одлука;
2. Активностите наведени во подпараграфите (а) и (б) од параграф 1 од овој член ќе се сметаат дека се составен дел на ратификацијата и ќе имаат сила на ратификација.
3. Секоја членка може во секое време со последователна декларација да ја откаже целосно или делумно секоја резервација ставена во нејзината оригинална декларација во однос на подпараграфите (б), (в) или (г) од параграфите 1 од овој член.
4. Секоја членка може, во секое време кога Конвенцијата е предмет на откажување во согласност од одредбите од член 34, да му достави на Гене-

ралниот директор декларација во која ги изменува во секој поглед условите од поранешната декларација, наведувајќи ја сегашната позиција во однос на таквите територии како што ќе ги специфицира.

Член 31

1. Кога предметното прашање на оваа Конвенција е во рамките на самоупра-вувачките сили на која било територија која не е престолничка, членката одговорна за меѓународни односи на таа територија може, во согласност со владата на територија, да му достави на Генералниот директор декла-рација прифаќајќи ги обврските од оваа Конвенција во име на територијата.
2. Декларација со која се прифаќаат обврските од оваа Конвенција може да се достави до Генералниот директор на Меѓународната организација за труд од страна на:
 - (а) две членки на организацијата во однос на која било територија која е под нивна заедничка власт; или
 - (б) од некои меѓународни власти одговорни за администрирање на која било територија во однос на Повелбата на Обединетите нации или по-инаку, во однос на таквата територија.
3. Декларациите доставени до Генералниот директор на Меѓународната кан-целарија за труд од овој член ќе означат дали одредбите од Конвенцијата ќе се применат во односната територија без модификација или ќе бидат предмет на модификации; кога декларацијата назначува дека одредбите од Конвенцијата ќе бидат применети како предмет на модификации, ќе треба да даде детали за наведените модификации.
4. Членката, членките или Меѓународните односни власти може во секое време со последователна декларација да се откажат целосно или делумно од правото да прибегнат кон модификациите назначени во претходната декларација.
5. Членката, членките или Меѓународните односни власти можат во секое време кога оваа Конвенција е предмет на откажување во согласност со од-редбите од член 34, да му достават на Генералниот директор декларација во која се изменуваат условите од поранешната декларација наведувајќи ја сегашната положба во однос на Конвенцијата.

ДЕЛ IV. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 32

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе му бидат соопштени на Генералниот директор од Меѓународната организација за труд за регистрација.

Член 33

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација за труд чие ратификување е регистрирано од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на ратификацијата од страна на две членки кои ја регистрирале кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка 12 месеци по датумот на кој се регистрирани ратификациите.

Член 82

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може по истекот на 10 години од датумот кога за првпат Конвенцијата стапила на сила, да ја откаже Конвенцијата, со акт соопштен на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го користи правото за откажување обезбедено од овој член во текот на годината, по истекот на периодот од 10 години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за понатамошен период од 10 години и потоа може да ја откаже Конвенцијата по истекот на секој период од 10 години, под услови наведени од овој член.

Член 35

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации, декларации и откажувања кои му се соопштени од страна на членките на организацијата.
2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе ги извести членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 36

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации, декларации и акти на откажување регистрирани од негова страна во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 37

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ презентира на Генералната конференција извештај за работењето на оваа Конвенција, и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 38

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 34 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 39

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

C87 Конвенција за слободата на здружување и заштитата на правата за организирање, 1948

Конвенција која се однесува на слободата на здружување и заштита на правото на организирање.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 4. 7. 1950 година.)

Конвенција: C087

Место: Сан Франциско

Седница на собранието: 31

Датум на усвојување: 9. 7. 1948

Предмет на класификација: Слобода на асоцирање

Предмет на класификација: Колективно преговарање и договарање

Статус: Се применува до денес и таа е една од фундаменталните конвенции.

Генерално собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот се состана во Сан Франциско на својата триесет и прва седница на 17 јуни 1948 година, и одлучи да усвои, во форма на Конвенција, предлози коишто се однесуваат на слободата на здружувањето и заштитата на правото на организирање, како седма точка на дневниот ред на оваа седница, и имајќи предвид дека со преамбулата на уставот на Меѓународната организација на трудот, се декларира дека признавањето на принципите на слободата на здружување треба да биде средство за подобрување на условите на трудот и воспоставување на хармонија, и имајќи предвид дека Декларацијата од Филадельфија реafirмира дека слободата на изразување и на здружување се од суштествено значење за одржлив развој, и имајќи предвид дека Меѓународната Конференција на Трудот, на својата триесетта седница, едногласно ги усвои принципите што треба да ги формираат основите за меѓународната регулација, и имајќи предвид дека Генералното собрание на Обединетите нации, ги потврди овие принципи и побара Меѓународната организација на трудот да продолжи со сите напори на усвојување на една или неколку меѓународни Конвенции, на 9 јули 1948 година усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за слободата на здружување и заштита на правата за организирање, 1948.

ДЕЛ 1. СЛОБОДА НА ЗДРУЖУВАЊЕ

Член 1

Секоја членка на Меѓународната организација на трудот каде што оваа Конвенција е на сила презема мерки во поглед на примената на нејзините одредби.

Член 2

Работниците и работодавачите, без оглед каде и да се, имаат право да воспоставуваат организации или да пристапуваат во постоечки организации врз основа на сопствен избор без претходна авторизација.

Член 3

1. Организациите на работниците и работодавачите имаат право да прават сопствени уставни и правила, да ги избираат своите претставници во целос-

на слобода, да организираат сопствена администрација и активности, како и да формулираат сопствени програми.

2. Државните органи треба да се воздржат од какво било влијание што ќе го ограничи ова право или ќе го попречува неговото применување во практиката.

Член 4

Организациите на работниците и работодавачите не може да бидат разрешени или суспендирани од административните органи

Член 5

Организациите на работодавачите и на работниците треба да имаат право да формираат и да се зачленуваат во федерации и конфедерации и секоја од овие организација, федерацијата или конфедерацијата треба да имаат право да се зачленуваат во меѓународните организации на работници и работодавачи.

Член 6

Одредбите од членовите 2, 3 и 4 се однесуваат на федерациите и конфедерациите на работниците и работодавачите.

Член 7

Добивањето на правниот статус на организациите на работниците и работодавачите, федерациите и конфедерациите не треба да биде предмет на условите со кои се ограничува примената на одредбите од член 2, 3 и 4.

Член 8

1. Во утврдувањето на правата обезбедени со оваа Конвенција работниците и работодавачите и нивните организации, како и останатите лица или колективи, треба да го почитуваат важечкиот законодавство.
2. Законодавството на определна територија не треба да ги загрози, ниту со својата примена да ги наруши, гаранциите обезбедени со оваа Конвенција.

Член 9

1. Степенот до којшто гаранциите обезбедени со оваа Конвенција ќе се применат за вооружените сила и полицијата се утврдува со националните закони и регулатива.

2. Во согласност со принципите утврдени со параграф 8 од член 19 на уставот на Меѓународната организација на трудот, ратификацијата на оваа Конвенција од која било земја-членка не треба да влијае на постечките закони, регулатива, обичај или договор со којшто се обезбедуваат привилегиите за припадниците на вооружените сили или полицијата.

Член 10

Во оваа Конвенција поимот „*организација*” значи која било форма на здружување на работодавачи или на работници која ги застапува и штити интересите на работниците и работодавачите.

ДЕЛ 2. ЗАШТИТА НА ПРАВОТО ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ

Член 11

Секоја членка на Меѓународната организација на трудот која ја ратификувала оваа Конвенција, се обврзува да ги преземе сите неопходни и соодветни мерки за да го обезбеди остварувањето на правото за слободно организирање на работниците и работодавачите.

ДЕЛ 3. ДРУГИ ОДРЕДБИ

Член 12

1. Во однос на териториите опишани во член 35 од уставот на Меѓународната организација на трудот, дополнет со Амандманот за инструментите на уставот на Меѓународната организација, 1946, за определување на другите територии на кои се однесува параграф 4 и 5 на наведениот член што беше предмет на измени, секоја членка на Организацијата која ја ратификува оваа Конвенција треба до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот, во најкраток можен рок по неговата ратификација да го достави следново:
 - а) територијата на којашто одредбите на Конвенцијата треба да бидат применети без измени;
 - б) територијата за која се претпоставува дека одредбите на оваа Конвенција ќе бидат предмет на измени, заедно со деталите за наведените измени;
 - в) териториите за коишто Конвенцијата е неприменлива, наведувајќи ги причините за таквата неприменливост;
 - г) териториите во однос на коишто постои резерва за примената на одлуките.

2. Активностите на кои се однесуваат подточките а) и б) од параграфот 1 на овој член треба да се сметаат за интегрален дел од ратификација и истите треба да бидат во сила.
3. Секоја членка може во кое било време со дополнителна декларација да ги откаже во целост или делумно резервите направени во оригиналната декларација опишани во подпараграфот б), в) или г) на параграф 1 од овој член.
4. Секоја членка може во било кое време, во кое Конвенцијата е предмет на отповикување, во согласност со одредбите од член 16, да проследи до Генералниот директор декларација за измена на условите во претходната декларација, наведувајќи ја сегашната позиција во однос на овие територии.

Член 13

1. Во случите кога Конвенцијата е во надлежност на локалната самоуправа, членката која ја застапува територијалната единица во меѓународните односи, може во договор со локалните власти, да испратат до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот декларација за прифаќање на обврските од Конвенцијата во име на таа територија.
2. Декларацијата за прифаќањето на обврските на оваа Конвенција може да биде проследена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот:
 - а) од две или повеќе членки на Организацијата во однос на територија која е под нејзина заедничка надлежност; или
 - б) од кој било меѓународен орган одговорен за администрација со територијата, во согласност со Повелбата на Обединетите нации.
3. Декларациите проследени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, во согласност со претходните параграфи на овој член треба да наведат дали одредбите од Конвенцијата ќе се применуваат на територијата на која се однесуваат без измени или се предмет на измени; кога во декларацијата наведува дека одредбите на оваа Конвенција се предмет на промени, таа треба да ги наведе деталите на истите.
4. Членката, членките или меѓународните органи можат во кое било време со дополнителна декларација да се откажат во целост или делумно од правото за промени, наведено во претходните декларации.
5. Членката, членките или меѓународните органи можат во кое било време во кое што оваа Декларација е предмет на отповикување во согласност со одредбите од член 16, да проследат до Генералниот директор декларација за промена на условите на некоја претходна декларација, и да ги наведат сегашните позиции во однос на примената на Конвенцијата.

ДЕЛ 4: ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 14

Формалната ратификација на оваа Конвенција треба да биде проследена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 15

1. Оваа Конвенција е обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација на трудот чиешто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи во сила дванаесет месеци по датумот на кој што ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Дури потоа, оваа Конвенција стапува на сила за која било членка, дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 16

1. Членката која ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот кога Конвенцијата за првпат стапила на сила, преку акт испратен за регистрација до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд. Ваквото отповикување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на којшто е регистрирано барањето.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која што во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа може да ја отповика оваа Конвенција по истекот на десетте години, според условите определени од овој член.

Член 17

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата за труд треба да ги известува сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.
2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација доставена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува во сила.

Член 18

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот треба да ги достави до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, во согласност со членот 102 од Повелбата на Обединетите Нации, деталите во однос на сите ратификации, декларации и акти на отповикувања регистрирани од него, во согласност со одредбите на претходните членови.

Член 19

Во временска рамка која се смета за неопходна, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на Трудот треба да презентира пред Генералното собрание извештај за примената на оваа Конвенција, и треба да утврди дали постои расположение прашањето за нејзината целосна или делумна ревизија да биде поставено на дневениот ред на Собранието.

Член 20

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката, во тој случај, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификација на новата ревидирана Конвенција од членката што ќе значи **ipso jure** отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено погоре во одредбите од член 16, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на Членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале истата, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција

Член 21

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C88 Конвенција за биро за вработување, 1948

Конвенција која се однесува на организација на бирото за вработување.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 10. 8. 1950 година.)

Конвенција: C088

Место: Сан Франциско

Сесија на конференцијата: 31

Датум на усвојување: 09. 7. 1948

Класификација на предметот: Биро за вработување - распоредување на работа

Статус: Друг инструмент

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Сан Франциско од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата триесет и прва сесија на 17 јуни 1948 година, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со организацијата на бирото за вработување опфатено во четвртата точка на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 9 јули 1948 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за биро за вработување, 1948.

Член 1

1. Секоја членка на Меѓународната организација за труд за која оваа Конвенција е на сила ќе настојува да обезбеди одржување на бесплатен јавен сервис за вработување.
2. Основна задача на бирото за вработување ќе биде да обезбеди најдобра можна организација на пазарот за вработување, како составен дел на националната програма за достигнување и одржување на целосна вработеност и развој, како и користење на продуктивни ресурси во соработка со други јавни и приватни тела.

Член 2

Бирото за вработување ќе има систем на национални канцеларии за вработување под раководство на националните власти.

Член 3

1. Системот ќе опфати мрежа на локални и регионални канцеларии, каде што е соодветно, во доволен број за да ги опфатат сите географски подрачја на земјата, практично лоцирани за работодавачите и работниците.
2. Организацијата на мрежата:
 - (a) ќе се преиспитува:
 - (i) каде што има значителни промени во дистрибуција на економски активности и работно население, и

- (ii) кога компетентните власти ќе сметаат дека е пожелно преиспитување за да се оцени искуството добиено за време на експерименталниот период; и
- (б) да биде ревидирана кога таквото преиспитување покажало дека е потребна ревизија.

Член 4

1. Ќе се направат соодветни аранжмани преку советодавни одбори за соработка на претставниците на работодавачите и работниците за организирање и функционирање на бирото за вработување и развој на политиката за вработување.
2. Овие аранжмани ќе обезбедат еден или повеќе национални советодавни одбори, а каде што е неопходно, регионални и локални одбори.
3. Претставниците на работодавачите и работниците на овие одбори ќе бидат назначувани во еднакви броеви, по консултација со претставничките организации на работодавачите и работниците, каде такви организации постојат.

Член 5

Генералната политика на бирото за вработување во однос на упатување на работниците на слободни работни места ќе се развива по консултација со претставниците на работниците и работодавачите, со посредство на советодавните одбори наведени во член 4.

Член 6

Бирото за вработување ќе биде организирано на таков начин што ќе обезбеди ефикасно регрутирање и распоредување, и за таа цел:

- (а) ќе им помогне на работниците да најдат соодветно вработување и ќе им помогне на работодавачите да најдат соодветни работници, а особено да бидат во согласност со правилата донесени на национална основа:
 - (i) да ги регистрира кандидатите за вработување, да ги забележи нивните професионални квалификации, искуство и желби, да ги интервјуира за вработување, да ја процени, ако е неопходно, нивната физичка и професионална способност, и да им помогне каде што е соодветно да добијат професионално насочување или стручна обука, или повторна обука;

- (ii) ќе добијат од работодавачите прецизни информации за слободни работни места дадени од нивна страна до бирото, и кои услови треба работниците да ги задоволат;
 - (iii) ќе им се обрати на кандидатите со соодветна стручност и физичка способност;
 - (iv) кандидатите и слободните работни места ќе се упатуваат од една канцеларија до друга во случаи кога кандидатите не можат да бидат соодветно распоредени или слободните работни места не можат да се пополнат соодветно од матичната канцеларија, или кога други услови бараат такво дејство.
- (б) ќе преземат соодветни мерки:
- (i) да се олесни професионалната мобилност, со цел да се усклади понудата на работна сила според можностите за вработување во различни професии;
 - (ii) да се олесни географската мобилност, со цел да се олесни движењето на работниците на места со погодни можности за вработување;
 - (iii) да се олеснат привремените трансфери на работници од една област во друга, со цел да се одговори на привремените локални потреби во обезбедувањето или побарувањето на работници,
 - (iv) да се обезбеди секакво движење на работници од една земја во друга, кои се одобрени од односните влади;
- (в) да се соберат и анализираат, во соработка со другите власти и со раководните тела и синдикати, најголем број расположиви информации за ситуацијата на пазарот за вработување, и негово можно еволуирање во земјата како целина и во различни индустрии, професии и области, и таквите информации да се достават систематски и веднаш до јавните власти, до организациите на работодавачите и работниците и генералната јавност;
- (г) да се соработува во администрирањето на осигурувањето и давањето поддршка при невработеност и други мерки за помош на невработените;
- (д) да им се помага, каде што е неопходно, на другите јавни и приватни тела, во социјално и економско планирање пресметано да обезбеди погодна клима за вработување.

Член 7

Ќе се преземат мерки:

- (а) да се олесни, во рамките на различните канцеларии за вработување, специјализацијата по професии или по индустриски гранки, како што е земјоделство и друга гранка на активност, каде што таква специјализација може да биде корисна;
- (б) да се одговори соодветно на потребите на посебните категории кандидати за вработување, како што се лицата со посебни потреби.

Член 8

Ќе се иницираат и развијат специјални аранжмани за малолетници во рамките на службите за вработување и професионално насочување.

Член 9

1. Персоналот на бирото за вработување ќе се состои од јавни службеници чиј статус и услови на служба се такви што ќе бидат независни при промени на владата и погрешно надворешно влијание, предмет на потребите на бирото, ќе имаат стабилност на работното место.
2. Предмет на услови за регрутирање во јавни служби, кои можат да бидат пропишани со национални закони или прописи, персоналот во бирото за вработување, ќе се регрутира само според нивните квалификации за извршување на нивните должности.
3. Начините со кои што ќе се потврдуваат таквите квалификации ќе се одредуваат од компетентните власти.
4. Персоналот во бирото за вработување ќе биде адекватно обучен за извршување на своите должности.

Член 10

Бирото за вработување и другите јавни власти, каде што е соодветно, во соработка со организациите на работодавачите и работниците и други заинтересирани страни, ќе ги преземат сите можни мерки за целосно користење на бирото за вработување од страна на работодавачите и работниците на доброволна основа.

Член 11

Компетентните власти ќе ги преземат сите неопходни мерки за обезбедување ефикасна соработка помеѓу јавните служби за вработување и непрофитабилни приватните агенции за вработување.

Член 12

1. Во случај на членка чија територија опфаќа големи пространства, која заради раштрканост на населението или степенот на развој на областа, а компетентните власти сметаат дека е непрактично да се спроведат одредбите од оваа Конвенција, властите можат да ги изземат овие области од примена на оваа Конвенција генерално или со некои исклучоци во однос на посебни аранжмани или професии за кои што ќе сметаат дека се соодветни.
2. Секоја членка во својот прв годишен извештај ќе ги назначи, по примената на оваа Конвенција доставена според член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, областите во однос на кои предлага да има отстапување на одредбите од овој член, и ќе ги наведе причините заради кои го прави тоа отстапување; ниедна членка, по датумот од првиот годишен извештај, нема да има право да отстапува од одредбите на овој член освен во однос во областите што ги има претходно назначени.
3. Секоја членка којашто отстапила од одредбите на овој член, во последователните годишни извештаи ќе ги назначи областите во однос на кои се откажува од правото да има отстапување од одредбите на овој член.

Член 13

1. Во однос на териториите наведени во член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд изменет според инструментот за измени на уставот на организацијата 1946, покрај териториите наведени во параграфите 4 и 5 од наведениот член изменет на таков начин, секоја членка на организацијата што ја ратификува оваа Конвенција ќе му достави на Генералниот директор на Меѓународната организација за труд, колку што е можно побрзо по ратификацијата, декларација во којашто ќе ги наведе:
 - (а) териториите во однос на кои се обврзува дека одредбите од Конвенцијата ќе се применуваат без модификации;
 - (б) териториите во однос на кои се обврзува дека одредбите од Конвенцијата ќе се применуваат со модификации, заедно со сите детали на спомнатите модификации;
 - (в) територии во однос на кои Конвенцијата е неприменлива и, во таков случај, во однос на што таа е неприменлива;
 - (г) територии во однос на кои става резерва на својата одлуката.
2. Обврските наведени во подпараграфите (а) и (б) од параграф 1 од овој член ќе се сметаат како составен дел од ратификацијата и ќе имаат својство на ратификација.

3. Секоја членка може во секое време со последователна декларација да ги откаже целосно или делумно сите резервации дадени во нејзината оригинална декларација во однос на подпараграф (б), (в) или (г) од параграф 1 од овој член.
4. Секоја членка може во секое време кога Конвенцијата е предмет на откажување во согласност со одредбите од член 16, да му достави декларација на Генералниот директор со која се изменуваат условите од поранешната декларација, наведувајќи ја сегашната позиција во однос на таквите специфицирани територии.

Член 14

1. Кога односниот предмет во оваа Конвенција се однесува на земји кои имаат самоуправување, на територии што не се дел на метрополата, членката одговорна за меѓународни односи на таа територија може, во согласност со владата на таа територија, да му достави на Генералниот директор на Меѓународната организација за труд декларација, прифаќајќи ги во име на таа територија обврските од оваа Конвенција.
2. Декларацијата со која се прифаќаат обврските од оваа Конвенција може да му се достави на Генералниот директор на Меѓународната организација за труд:
 - (а) од две или повеќе членки на организацијата во однос на кои територијата е под нивно заедничко управување; или
 - (б) од кои било меѓународни власти кои се одговорни за администрирање на таа територија, во согласност со Повелбата на Обединетите нации.
3. Декларациите доставени до Генералниот директор на Меѓународната организација за труд, во согласност со претходните параграфи од овој член, ќе означат дали одредбите од оваа Конвенција ќе се применуваат на односната територија со или без модификации; кога декларацијата означува дека одредбите на Конвенцијата ќе се применуваат со модификации, ќе даде детали за наведените модификации.
4. Членката, членките или меѓународните власти може, во секое време, со последователна декларација, да го откажат целосно или делумно правото да постапат кон каква било модификација наведена во поранешната декларација.
5. Членката, членките или меѓународните власти може во секое време кога оваа Конвенција е предмет на откажување во согласност со одредбите од член 17, да му достават на Генералниот директор декларација во која се модифицираат сите други услови на поранешната декларација, наведувајќи ја сегашната позиција во однос на примената на Конвенцијата.

Член 15

Официјалното ратификување на оваа Конвенција ќе му биде доставена на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација.

Член 16

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификувања се регистрирани од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка, 12 месеци по датумот на кој е регистрирана ратификацијата.

Член 17

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција, може да ја откаже, по истекот на 10 години од датумот кога за прв пат Конвенцијата стапила на сила, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирано. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го користи правото за откажување обезбедено од овој член во текот на годината, по истекот на периодот од 10 години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за понатамошен период од 10 години и потоа може да ја откаже Конвенцијата по истекот на секој период од 10 години, под услови неведени од овој член.

Член 18

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации, декларации и откажувања кои му се доставени од страна на членките на организацијата.
2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е доставена, Генералниот директор ќе им го соопшти датумот на членките на Организацијата кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 19

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во сог-

ласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации, декларации и акти на откажување регистрирани од негова страна во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 20

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ го презентира извештајот на Генералната конференција за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 21

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 17 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 22

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

C89 Конвенција за ноќна работа (жени), (ревидирана), 1948

Конвенција која се однесува на ноќна работа на жени вработени во индустрија (ревидирана 1948).

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 27. 2. 1951 година.)

Конвенција: C089

Место: Сан Франциско

Сесија на конвенцијата: 31

Датум на усвојување: 09. 7. 1948

Класификација на предметот: Ноќна работа

Статус: Друг инструмент

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Сан Франциско од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата триесет и прва сесија на 17 јуни 1948 година, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со делумна ревизија на Конвенцијата за ноќна работа (жени), 1919, усвоена од Конференцијата на нејзината прва сесија, и ревидирана Конвенција за ноќна работа (жени), (ревидирана), 1934, усвоена од Конференцијата на нејзината осумнаесетта сесија која е на деветта точка од сесијата, одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 9 јули 1948 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за ноќна работа (жени), (ревидирана), 1948.

ДЕЛ I. ГЕНЕРАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 1

1. Во оваа Конвенција терминот „*индустриски потфати*“ опфаќа посебно:
 - (а) рудници, каменоломи, и други фабрики за вадење на минерали од земја;
 - (б) активности во кои се произведува, изменува, чисти, поправа, украсува, финализира, приспособува за продажба, крши или демолира или во кои материјалите се трансформираат, вклучувајќи активности при градење на бродови или генерирање, трансформирање или трансмисија на струја или движечка сила од каков било вид;
 - (в) градежни активности вклучувајќи ја работата за поправка, одржување, и рушење.
2. Компетентните власти ќе ја одредат линијата на поделба која ги одвојува земјоделството од индустријата, комерцијалата и другите неиндустриски професии.

Член 2

Во оваа Конвенција терминот „*ноќна*“ означува период на најмалку единаесет последователни часови, вклучувајќи ја и паузата пропишана од компетентни власти од најмалку седум последователни часови помеѓу 10 часот навечер и 7 часот наутро. Компетентните власти може да пропишат различни паузи за

различни области, индустрии, ангажмани или гранки на индустријата, но ќе ги консултираат односните организации на работодавачите и работниците пред да пропишат пауза која започнува по 11 часот навечер.

Член 3

Жени, без разлика на годините, нема да бидат вработени ноќе во кои било јавни или индустриски гранки, освен во активности каде што се вработени само членови од исто семејство.

Член 4

Член 3 нема да се применува :

- (а) во случај на виша сила, *force majeure*, каде што во кој било процес од работа, прекилот бил невозможно да се предвиди, и која не е од повторлив карактер;
- (б) во случаи каде што се работи со суровина или материјали во процес на обработка, а се предмет на брзо расипување, кога таквата ноќна работа е неопходна да ги зачува спомнатите материјали да немаат губитоци.

Член 5

1. Забраната за ноќна работа на жени може да се суспендира од владата, по консултација со организациите на работодавачите и работниците, кога во случаи на вонредна состојба националниот интерес го бара тоа.
2. Таквите суспензии ќе бидат соопштени од односната влада до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд во нејзиниот годишен извештај при примена на Конвенцијата.

Член 6

Во индустриските ангажмани кои се под влијание на сезоните и во сите случаи кога исклучителните услови го бараат тоа, ноќниот период може да се намали на десет часа во период од шеесет дена во годината.

Член 7

Во земји, каде има клима на која дневната работа е посебно тешка, ноќниот период може да биде пократок од оној што е пропишан во горенаведените членови, ако одморот со компензација е усогласен во текот на денот.

Член 8

Оваа Конвенција не се однесува на:

- (а) жени кои заземаат одговорни позиции од менаџерски или технички карактер; и
- (б) жени вработени во здравствените и социјалните служби кои обично не се ангажирани во физичка работа.

ДЕЛ II. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ ЗА НЕКОИ ЗЕМЈИ

Член 9

Во оние земји каде што владините прописи сè уште не се применуваат на вработување на жени во индустриски гранки ноќе, терминот „ноќе” може привремено, и за максимален период од три години, да се објави од владата да означат период само од десет часа, вклучувајќи пауза пропишана од компетентните власти од најмалку седум последователни часови помеѓу десет часот навечер и седум часот наутро.

Член 10

1. Одредбите од оваа Конвенција ќе се применуваат во Индија, предмет на модификации наведени во членот погоре.
2. Наведените одредби ќе се применуваат на сите територии во однос на кои индиското законодавство има јурисдикција да ги применува.
3. Терминот „индустриски ангажмани” ќе опфати:
 - (а) фабрики како што е дефинирано во Индиски акт за фабрики; и
 - (б) рудници на кои се применува Индиски акт за рудници.

Член 11

1. Одредбите од оваа Конвенција ќе се применуваат на Пакистан, предмет на одредбите наведени во овој член.
2. Наведените одредби ќе се применуваат на сите територии на кои пакистанското законодавство има јурисдикција да ги применува.
3. Терминот „индустриски ангажмани” ќе опфати:
 - (а) фабрики како што е дефинирано во Акт за фабрики;

(б) рудници врз кои се применува Актот за рудници;

Член 12

1. Меѓународната Конференција за труд може, на која било сесија кога предметот е ставен на дневен ред, да усвои со двотретинско мнозинство нацрт-амандмани на еден или повеќе од претходните членови од Дел II од оваа Конвенција.
2. Во таквиот нацрт-амандман ќе се наведе членката или членките на кои тој се однесува и во рок од една година или во исклучителни случаи на осумнаесет месеци од датумот на затворање на сесијата на Конференцијата, ќе биде доставен од страна на членката или членките на кои тој се применува до власта или властите во чија надлежност е ова прашање, за спроведување на законодавството или други преземање дејства.
3. Секоја членка, доколку добие согласност од власта или властите во чија надлежност е ова прашање, ќе го достави истото до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за официјалното ратификување на измените за да биде регистрирано.
4. Таквиот нацрт-амандман ќе има својство на амандман на оваа Конвенција при ратификација од страна на членката или членките на кои тој се однесува.

ДЕЛ III. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 13

Официјалните ратификувања на оваа Конвенција ќе му бидат соопштени на Генералниот Директор на Меѓународната канцеларија за труд за да бидат регистрирани.

Член 14

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите од две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка дванаесет месеци по датумот на кој се регистрирани нејзините ратификации.

Член 15

1. Членката што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже по истекот на десет години од датумот на кој Конвенцијата првпат стапила на сила, со акт кој ќе биде доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да стапи на сила една година по датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го искористила правото на откажување наведено во овој член во текот на годината по истекот на периодот од десет години, ќе биде обврзана за нареден период од десет години, а потоа може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секој десетгодишен период, според условите наведени во овој член.

Член 16

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации и откажувања што му се доставени од страна на членките на Организацијата.
2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе ги извести членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 17

Генералниот директор на Меѓународната Канцеларија за труд ќе го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со Член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации и акти на откажување регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 18

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ презентира на Генералната Конференција извештај за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 19

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:

- (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 15 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила.
- (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 20

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

C97 Конвенција за миграционо вработување (ревидирана), 1949

Конвенција која се однесува миграционото вработување (ревидирана 1949).

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 22. 1. 1952 година.)

Конвенција: C097

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 32

Датум на усвојување: 1. 7. 1949

Класификација на предметот: Работници мигранти

Статус: Друг инструмент

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата триесет и втора сесија на 8 јуни 1949 година, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со ревизијата на Конвенцијата за миграција за вработување, 1939, усвоена од Конференцијата на нејзината дваесет и петта сесија која е ставена како единаеста точка на дневниот ред од сесијата, и сметајќи дека овие предлози треба да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 1 јули 1949 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за миграционо вработување (ревидирана), 1949.

Член 1

Секоја членка на Меѓународната организација за труд за која оваа Конвенција е на сила се обврзува да им стави на располагање, по барање на Меѓународната канцеларија за труд и до другите членки:

- а) информации за националната политика, закони и прописи за емиграција и имиграција;
- б) информации за посебните одредби кои се однесуваат на миграција за вработување и условите за работа и заработувачката на мигрантите при вработување;
- в) информации кои се однесуваат на општите договори и специјалните аранжмани за овие прашања склучени од членката.

Член 2

Секоја членка, за која оваа Конвенција е на сила, се обврзува да има адекватна и бесплатна услуга со која им се помага на мигрантите при вработување, а особено да им се достави точна информација за вработување.

Член 3

1. Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила се обврзува, колку што дозволуваат националните закони и прописи, да преземе соодветни мерки против погрешна пропаганда во однос на емиграција и имиграција.

2. За таа цел, кога е соодветно, ќе дејствува во соработка со другите членки.

Член 4

Ќе бидат преземени соодветни мерки од секоја членка, во рамките на нејзиното правосудство, да го олесни заминувањето, патувањето и приемот на мигранти за вработување.

Член 5

Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила се обврзува да одржува, во рамките на своето правосудство, соодветна медицинска услуга, и:

- (а) ќе биде одговорна, ако е неопходно, како за време на заминување така и за време на пристигнување, мигрантите за вработување и членовите на нивните семејства кои се овластени да ги придружуваат или да им се придружат, да бидат во добра здравствена состојба;
- (б) да обезбеди мигрантите за вработување и членовите на нивните семејства да уживаат соодветна медицинска нега и добри медицински услови при заминување, за време на патувањето и пристигнувањето во предвидената земја.

Член 6

1. Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила се обврзува да примени еднаков третман на законските имигрантите во својата земја, без дискриминација по однос на националност, раса, вера или пол, не помалку поволен од оној што го применува на своите државјани во однос на следниве прашања:

- (а) доколку таквите работи се регулирани со закон или прописи, или се предмет на контрола на административните власти;
 - (i) плата, вклучувајќи семејни надоместоци кога истите се дел од платата, часови на работа, аранжмани за прекувремена работа, платени одмори, рестрикции при домашна работа, минимална возраст за вработување, учење занает и обука, работа на жени и работа на млади лица;
 - (ii) членство во синдикати и уживање помош од колективна спогодба;
 - (iii) сместување;
- (б) социјална заштита (тоа би значело законска одредба по однос на повреда при вработување, мајчинство, болест, инвалидитет, старост, смрт,

одговорност при останување без работа, и семејна одговорност, како и кои било други непогоди кои, според националните закони или прописи, се опфатени со методи за социјална заштита) предмет на следниве ограничувања:

- (i) може да има соодветни аранжмани за одржување на здобиените права или права во процес на здобивање;
 - (ii) националните закони или прописи за земијите во кои се мигрира, може да пропишуваат посебни аранжмани кои се однесуваат на помошта или дел од помошта која се исплаќа целосно од јавните фондови, а се однесуваат на надоместоците платени на лица кои не ги исполнуваат придонесите за плаќање пропишани за доделување на нормална пензија;
- (в) даноци за вработување, давачки или придонеси кои се плаќаат за вработените лица;
- (г) законски процедури кои се однесуваат на прашања наведени во оваа Конвенција.
2. Во случај на федерална држава, одредбите од овој член ќе се применуваат доколку работите кои се наведени се регулирани со федерален закон или прописи, или се предмет на контрола од федералните административни власти. Обемот и начинот до кој степен овие одредби ќе се применуваат, во однос на прашањата регулирани со закон или прописи на федералните држави, провинции или кантони, или предмет на контрола од административните власти во нив, ќе се одредуваат од страна на секоја членка. Членката во својот годишен извештај, при примената на оваа Конвенција, ќе значи до кој обем прашањата наведени во овој член ќе бидат регулирани со федерален закон или прописи или ќе бидат предмет на контрола на федералните административни власти. Во поглед на прашањата кои се регулирани со закон или прописи на федералните држави, провинции или кантони, или се предмет на контрола на административните власти, членката ќе преземе мерки наведени во параграф 7 (б) од член 19 од уставот на Меѓународната организација за труд.

Член 7

1. Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила се обврзува нејзините служби за вработување и други служби поврзани со миграција да соработуваат за одредените случаи со соодветните служби на другите членки.
2. Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила се обврзува да гарантира дека за службите кои укажуваат помош од своите јавни служби за вработување на мигранти, вработувањето ќе биде бесплатно.

Член 8

1. Мигрантот кој е вработен на неодредено време, и членовите на неговото семејство кои се овластени да го придружуваат или да му се придружат, не смеат да бидат вратени во нивните земји на потекло или во земјите од кои емигрирале доколку мигрантот не е способен да ја врши својата работа поради болест или повреда здобиени последователно при влезот, освен ако односното лице бара така, или ако меѓународниот договор го обезбедува тоа а членката е странка во договорот.
2. Кога мигрантите се вработени на неодредено време, по пристигнувањето во земјата на имиграција компетентите власти на таа земја може да одредат дали одредбите од параграф 1 од овој член ќе се применат во разумен рок, кој во никој случај не може да надмине пет години по приемот на таквите мигранти.

Член 9

Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила се обврзува да дозволи трансфер на дел од заработувачката или заштедите на мигрантите по желба на мигрантот, земајќи ги предвид ограничувањата според националните закони или прописи, а во врска со увоз и извоз на девизи.

Член 10

Во случај кога бројот на мигрантите кои одат од територијата на една членка во друга е доволно голем, компетентите власти на повиканата земја ќе склучат договор, кога е потребно или пожелно, со цел да ги регулираат прашањата од општ интерес, а кои произлегуваат од примената на одредбите на оваа Конвенција.

Член 11

1. Во оваа Конвенција терминот „мигрант за вработување” значи лице кое мигрира од една земја во друга со цел да биде вработено, но не како кога би се вработило само, и го опфаќа секое лице кое е регуларно прифатено како мигрант за вработување.
2. Оваа Конвенција не се однесува на:
 - (а) гранични работници;
 - (б) краткотраен влез на членови со слободни професии и артисти; и
 - (в) морнари.

Член 12

Официјалното ратификување на оваа Конвенција ќе се достави до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација.

Член 13

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратуфикувања се регистрирани од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка 12 месеци по датумот на кој е регистрирана ратификацијата.

Член 14

1. Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција може со декларација приложена на ратификацијата да исклучи од ратификацијата некој или сите анекси од Конвенцијата, приложени при своето ратификување.
2. Одредбите од анексите ќе имаат исто значење како одредбите од Конвенцијата, а се предмет на условите на таквата декларација.
3. Секоја членка што донесува таква декларација може, последователно, со нова декларација, да го извести Генералниот директор дека прифаќа некој или сите анекси спомнати во декларацијата; од датумот на регистрацијата на таквото известување до Генералниот директор, одредбите на таквите анекси ќе бидат применливи од членката за која станува збор.
4. Кога декларацијата дадена во параграф 1 од овој член останува на сила во поглед на кој било анекс, членката може да ја изрази својата желба да го прифати таквиот анекс, кој ќе има својство на препорака.

Член 15

1. Декларациите доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, во согласност со параграф 2 од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд, ќе ги означат:
 - (a) териториите на кои односната членка се обврзува дека одредбите од Конвенцијата и дел или сите анекси ќе ги применува без модификација;

- (б) териториите на кои се обврзува дека одредбите од Конвенцијата и некој или сите анекси ќе ги применува како предмет на модификации, заедно со детали од наведените модификации;
 - (в) териториите на кои Конвенцијата и некој или сите анекси се неприменливи и, во такви случаи, врз основа на што тие се неприменливи;
 - (г) териториите на кои става резерва за својата одлука за понатамошно разгледување на позицијата.
2. Обврските наведени во подпараграфите (а) и (б) од параграф 1 од овој член ќе се сметаат како составен ден од ратификацијата, и ќе имаат својство на ратификација.
 3. Секоја членка може во секое време со последователна декларација да ја откаже целосно или делумно секоја резерва дадена во нејзината оригинална декларација во однос на подпараграф (б), (в) или (г) од параграф 1 од овој член.
 4. Секоја членка може во секое време кога Конвенцијата е предмет на откажување во согласност со одредбите од член 17, да му достави декларација на Генералниот директор со која се изменуваат условите од поранешната декларација, наведувајќи ја сегашната позиција во однос на таквите специфицирани територии.

Член 16

1. Декларациите доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, во согласност со параграф 4 или 5 од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд, ќе означуваат дали одредбите од Конвенцијата или некој или сите анекси ќе бидат применливи на односната територија без модификација или ќе бидат предмет на модификации; ако декларацијата означува дека одредбите од Конвенцијата и некој или сите анекси ќе бидат применети како предмет на модификации, ќе даде детали за споменатите модификации.
2. Членката, членките или меѓународните власти може, во секое време со последователна декларација, да го откажат целосно или делумно правото да постапат кон каква било модификација наведена во поранешната декларација.
3. Членката, членките или меѓународните власти може во секое време кога оваа Конвенција и некој или сите анекси се предмет на откажување, во согласност со одредбите од член 17, да му најават на Генералниот директор декларација во која се модифицираат сите други услови на поранешната декларација, наведувајќи ја сегашната позиција во однос на примената на Конвенцијата.

Член 17

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже по истекот на 10 години од датумот кога за првпат Конвенцијата стапила на сила, со акт соопштен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го користи правото за откажување обезбедено од овој член во текот на годината, по истекот на периодот од 10 години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за понатамошен период од 10 години и потоа може да ја откаже Конвенцијата по истекот на секој период од 10 години, под услови наведени во овој член.
3. Во секое време кога оваа Конвенција е предмет на откажување, во согласност со одредбите од претходните параграфи, секоја членка што нема да го откаже на таков начин може да му достави на Генералниот директор декларација, откажувајќи одвоено со анекс на кој било дел од Конвенцијата која е на сила за таа членка.
4. Откажувањето од оваа Конвенција или од дел или сите анекси, нема да влијае на правата што му се доделени на мигрантот или членови на неговото семејство ако тој имигрирал додека Конвенцијата или релевантниот анекс биле на сила, во однос на територијата каде што се јавува прашањето за континуирана важност на овие права.

Член 18

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации, декларации и откажувања кои му се доставени од страна на членките на организацијата.
2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е доставена, Генералниот директор ќе им го соопшти на членките на Организацијата датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 19

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации, декларации и акти на откажување регистрирани од негова страна во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 20

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени кога е најповолно да го презентира извештајот на Генералната Конференција за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 21

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција, ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 17 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;
 - (б) во однос на датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 22

1. Меѓународната канцеларија за труд, на која било сесија кога ова прашање е ставено на дневниот ред, може да усвои со дветретинско мнозинство изменет текст од еден или повеќе од анексите од оваа Конвенција.
2. Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила може во период од една година, или во исклучителни случаи, осумнаесет месеци од затварањето на сесијата на оваа Конференција, да поднесе било каков изменет текст до власта или до властите кои се одговорни за ова прашање, за потврдување на законодавството или друго дејствие.
3. Таквиот ревидиран текст ќе стапи на сила за секоја членка кај која оваа Конвенција е на сила, по доставувањето на декларацијата од членката до Генералниот директор на Меѓународна канцеларија за труд, потврдувајќи го нејзиното прифаќање на ревидираниот текст.
4. Од датумот на усвојување на ревидираниот текст на анексот од страна на Конференцијата, само ревидираниот текст ќе биде отворен за прифаќање од членките.

Член 23

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

АНЕКС АНЕКС 1

РЕГРУТИРАЊЕ, РАСПОРЕДУВАЊЕ И УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА МИГРАНТИ, ВРАБОТЕНИ НА ПОИНАКОВ НАЧИН ОД АРАНЖМАНИТЕ СПОНЗОРИРАНИ ОД ВЛАДАТА, А СЕ ОДНЕСУВААТ НА ГРУПЕН ТРАНСФЕР

Член 1

Овој член се однесува на мигранти за вработување кои се вработени на друг начин од оние аранжмани спонзорирани од владата за групен трансфер.

Член 2

За појаснување на овој Анекс:

(а) Терминот „регрутирање” значи:

- (i) ангажирање на лице од една земја во друга од име на работодавачот; или
- (ii) давање можност на лице од една земја да се вработи во друга земја,

заедно со правење на аранжмани поврзани со спомнатите операции во (i) и (ii) вклучувајќи барање и селекција на емигранти и подготовка за нивно заминување.

- (б) терминот „подготовка” значи секоја операција со која се обезбедува или олеснува пристигање или прием во земјата на лицата кои се регрутирани во согласност со параграф (а) од овој член; и
- (в) терминот „распоредување” значи каква било операција со која се обезбедува или олеснува вработувањето на лица кои се подготвени на начин наведен во параграф (б) од овој член.

Член 3

1. Секоја членка за која овој Анекс е на сила ќе ги регулира горенаведените операции според нејзините закони и прописи во согласност со член 2 и законите и прописите со кои се дозволуваат операции за регрутирање, подготвување и распоредување, во согласност со одредбите од овој член.

2. Правото за ангажирање во операции на вработување, подготвување и распоредување, предмет на одредбите од наредниот параграф, ќе се ограничи на:
 - (а) вработување во јавни канцеларии или други јавни тела во земјата каде што се вршат операциите;
 - (б) јавни тела во земјата, покрај онаа каде што се вршат операциите, а за кои имаат одобрување за работа во договор со заинтересираните власти;
 - (в) кое било тело формирано во согласност со условите на меѓународен инструмент.
3. Доколку националните закони и прописи или билатерални аранжмани дозволуваат, операциите на вработување, подготвување или распоредување може да бидат преземени од :
 - (а) потенцијален работодавач или лице во негова служба, или кое делува во негово име, предмет на одобрување и надзор од компетентни власти, ако е во интерес на мигрантот;
 - (б) приватна агенција ако и е дадено овластување од компетентна власт да го прави тоа во земјата каде ќе се случуваат наведените операции, во случаи и услови пропишани според:
 - (i) законите или прописите на таа земја; или
 - (ii) договори помеѓу компетентните власти на територијата на емиграција или некое друго тело формирано во согласност со условите на меѓународен инструмент и компетентните власти на земјата на имиграција.
4. Компетентните власти на земјата каде што се извршуваат операциите ќе ги надгледуваат активностите на телата и лицата за кои им е дадено овластување во согласност со параграф 3 (б) покрај другите тела формирани според условите на меѓународен инструмент, а нивната состојба и понатаму ќе се раководи според условите на спомнатиот инструмент или според кој било договор заклучен помеѓу телото и компетентните власти.
5. Со овој член нема да се дозволи вработување на мигранти или дозвола за влез на територијата на која било членка, од лице или тело освен од компетентните власти на територијата на имиграција.

Член 4

Секоја членка за која овој Анекс е на сила се обврзува дека услугите дадени од јавните служби за вработување во поглед на регрутирање, подготвување или распоредување ќе бидат бесплатни.

Член 5

1. Секоја членка за која овој Анекс е на сила и која има систем за надзор на договорите за вработување помеѓу работодавачот, или лице што делува во негово име и мигрантот, се обврзува да побара:
 - (а) копија од договорот за вработување доставена до мигрантот пред заминување или, ако односната влада се согласи со тоа, во приемниот центар при пристигањето во земјата на имиграција;
 - (б) договорот да содржи одредби во кои ќе се наведат условите за работа, а посебно платата што ќе му се понуди;
 - (в) мигрантот да добие писмен документ пред заминување, кој ќе се однесува или на него лично или на групата мигранти од која тој е дел, информација која се однесува на општите услови на живот и работа што ќе се применуваат врз него во земјата на имиграција.
2. Кога мигрантот треба да добие копија од договорот при пристигнување во земјата на имиграција, тој ќе биде известен писмено пред заминување со документ кој се однесува или на него лично или на групата мигранти од која е тој дел, за професионалната категорија во којашто ќе биде ангажиран како и за другите услови за работа, посебно минималната плата што ќе му биде гарантирана.
3. Компетентите власти ќе гарантираат дека одредбите од претходните параграфи се на сила и ќе се преземат казнени мерки во однос на кршење на истите.

Член 6

Мерките преземени во член 4 од оваа Конвенција ќе опфатат:

- (а) упростување на административните формалности;
- (б) расположливи служби за преведување;
- (в) неопходна помош за време на почетниот период на сместување на мигрантите и на членовите на нивните семејства овластени да го придружуваат или да му се придружат; или
- (г) зачувување на благосостојбата за време на патувањето, а посебно при патување со брод, на мигрантите и на членовите на нивните семејства овластени да го придружуваат или да му се придружат.

Член 7

1. Во случаи кога бројот на мигранти за вработување кои одат од територијата на една членка на територија на друга членка е доста голем, компе-

тентите власти на односните земји ќе се договорот за да ги регулираат прашањата од заеднички интерес кои произлегуваат од примената на одредбите на овој Анекс, доколку е тоа потребно или пожелно.

2. Кога членовите имаат систем на надзор на договорите за вработување, таквите договори ќе ги назначат методите според кои договорните обврски на работодавачите ќе бидат спроведени.

Член 8

Секое лице кое промовира скришно или илегално имигрирање ќе биде предмет на соодветни казни.

АНЕКС АНЕКС II РЕГУТИРАЊЕ, РАСПОРЕДУВАЊЕ И УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА МИГРАНТИ, РЕГУТИРАНИ СПОРЕД АРАНЖМАНИТЕ СПОНЗОРИРАНИ ОД ВЛАДАТА ЗА ГРУПЕН ТРАНСФЕР

Член 1

Овој Анекс се однесува на мигранти за вработување кои се регрутирани со аранжмани спонзорирани од државата за групен трансфер.

Член 2

За појаснување на овој Анекс:

(а) Терминот „регрутирање” значи

- (i) ангажирање на лице од една земја во друга во име на работодавач;
- (ii) давање овластување на лице од една земја да се вработи во друга земја, со аранжмани спонзорирани од владата за групен трансфер,

покрај аранжмани во врска со спомнатите операции во (i) и (ii), вклучувајќи селекција и подготовка на емигрантите за заминување.

(б) терминот „подготвување” значи обезбедување или олеснување за пристигање или прием во земјата на лица кои се регрутирани во согласност со параграф (а) од овој член; и

(в) терминот „распоредување” значи каква било операција со која се обезбедува или олеснува вработување на лица според аранжманите спонзорирани од државата за групен трансфер а кои биле подготвени според параграф (б) од овој член, .

Член 3

1. Секоја членка за која овој Анекс е на сила, законите и прописите со кои се дозволува операција на регрутирање, подготовка и распоредување, како што е дефинирана во член 2, ќе ги регулира наведените операции на начин што е дозволен според нејзините закони и прописи во согласност со овој член.
2. Правото за ангажирање во операции на регрутирање, подготовка и распоредување, предмет на одредбите од долунаведениот параграф, ќе се ограничи на:
 - (а) вработување во јавни канцеларии или други јавни тела во земјата каде што ќе се работи;
 - (б) јавни тела во земја покрај онаа каде што ќе се одвиваат операциите, а кои имаат овластување за работа во таа земја со договор помеѓу заинтересираните влади;
 - (в) кое било тело формирано во согласност со условите на меѓународен инструмент.
3. Доколку националните закони или прописи, или билатерални аранжмани дозволуваат операциите на регрутирање, подготовка или распоредување може да бидат преземени од:
 - (а) потенцијален работодавач или лице во негова служба или кое делува во негово име;
 - (б) приватни агенции
4. Правото да ангажира во операции на регрутирање, распоредување и подготвување ќе биде предмет на претходно овластување од компетентната власт каде што ќе се случуваат наведените операции, во таквите случаи и под такви услови какви што може да бидат пропишани со:
 - (а) законите или прописите на таа земја;
 - (б) договори помеѓу компетентите власти на земјата на емиграција или некое тело формирано во согласност со условите на меѓународен инструмент и компетентните власти на земјата на имиграција.
5. Компетентите власти на земјата каде се случуваат операциите, во согласност со договорите склучени помеѓу односните компетентни власти, ќе вршат надзор на активностите на телата и лицата на кои им е дадено овластувањето во согласност со претходниот параграф, покрај другите тела формирани во согласност со условите на меѓународен инструмент кои и понатаму ќе се раководат според условите на наведениот инструмент, или според договорот склучен помеѓу телото и компетентните власти.

6. Пред да се добие овластување за подготовка на мигрантите за вработување, компетентите власти на територијата на емиграција ќе потврдат дека нема доволен број на лица за вршење на работата за која станува збор.
7. Според овој член, нема да се дозволи прием на мигранти на кои ќе им се дозволи вработување на територијата на некоја членка од лице или тело, освен од компетентите власти на територијата на имиграција.

Член 4

1. Секоја членка за која овој Анекс е на сила ќе гарантира дека услугите дадени од јавната служба за вработување во поглед на регрутирање, подготвување или распоредување на мигранти за вработување, се бесплатни.
2. Административните трошоци за регрутирање, подготвување и распоредување нема да бидат на товар на мигрантите.

Член 5

Во случај на колективен транспорт на мигранти од една земја во друга, а има потреба од транзит преку трета земја, компетентите власти од земјата во транзит ќе преземат мерки за забрзување на преминот, за да се избегнат задоцнувања и административни потешкотии.

Член 6

1. Секоја членка за која овој Анекс е на сила и која има систем на надзор на договорите за вработување помеѓу работодавачот, или лице што врши должност во негово име и мигрантот, се обврзува да побара:
 - (а) копија од договорот за вработување да му биде доставена на мигрантот пред заминување или, ако односната влада се согласи со тоа, во приемниот центар при пристигањето во земјата на имиграција;
 - (б) договорот ќе содржи одредби во кои ќе се наведат условите за работа, а особено платата што ќе му се понуди на мигрантот;
 - (в) мигрантот ќе добие документ пред заминување кој се однесува или на него лично или на група мигранти од која тој е дел, за професионалната категорија во која ќе биде ангажиран и другите услови за работа, посебно минималната плата што ќе му биде гарантирана.
2. Кога копија од договорот треба да му се испорача на мигрантот при пристигнување во земјата на имиграција, тој ќе биде известен писмено пред заминување со документ кој се однесува или на него лично или на групата мигранти од кој е тој член, за професионалната категорија за којашто ќе

биде ангажиран и за другите услови за работа, особено минималната плата која му е гарантирана.

3. Компетентните власти ќе гарантираат дека одредбите од претходните параграфи се спроведуваат и дека ќе има соодветни казни во однос на нивното кршење.

Член 7

Мерките преземени во член 4 од оваа Конвенција, каде што е соодветно, ќе опфатат:

- (а) упростување на административните формалности;
- (б) расположливи служби за преведување;
- (в) секаква неопходна помош за време на почетниот период на сместување на мигрантите и на членовите на нивните семејства овластени да го придружуваат или да му се придружат; или
- (г) зачувување на здравјето за време на патувањето, а посебно при патување со брод, на мигрантите и на членовите на нивните семејства овластени да го придружуваат или да му се придружат;
- (д) дозвола за уништување и трансфер на имотот на мигрантите кои се вработени на перманента основа.

Член 8

Соодветни мерки ќе бидат преземени од соодветните власти во текот на почетниот период во врска со прашања кои се однесуваат на нивните услови на вработување; кога е можно, таквите мерки може да бидат преземени во соработка со признати доброволни организации.

Член 9

Ако мигрантот за вработување кој е подготвен во земјата-членка во согласност со одредбите од член 3 од овој Анекс не успее да обезбеди вработување за кое било регрутирано, или други погодни вработувања, од причина за која тој не е одговорен, трошоците за неговото враќање и на членовите на неговото семејство кои се овластени да го придружуваат или да му се придружат, влучувајќи административни трошоци, транспортни трошоци и опстанок до финалната дестинација, како и трошоци за транспорт на покуќнина, нема да паднат на товар на мигрантот.

Член 10

Ако компетентните власти на територијата на имиграција одлучат дека мигрантот што бил регрутиран по член 3 од овој Анекс е непогоден, ќе преземат соодветни мерки да му помогнат да најде погодно вработување, но не на штета на домашните работници, и ќе преземат такви мерки што ќе му овозможат опстанок за времето додека чека распоредување или враќање на местото на регрутирање, ако мигрантот сака или се согласи за такво враќање во времето на неговото регрутирање или негово повторно преселување во друга земја.

Член 11

Ако мигрантот за вработување е бегалец или раселено лице кој влегол во земјата во согласност со член 3 од овој Анекс, и е вишок за вработување во таа земја, компетентните власти на таа земја ќе вложат најдобри напори истиот да добие погодно вработување кое нема да биде на штета на домашните работници, и ќе преземе такви мерки што ќе му овозможат опстанок додека чека распоредување на соодветно вработување или населување во друга земја.

Член 12

1. Компетентните власти на односните земји ќе склучат договори со цел да се регулираат прашањата од општ интерес, а кои произлегуваат од примената на одредбите од овој Анекс.
2. Кога членките имаат систем на надзор над договорите за вработување, таквите договори ќе ги назначат методите по кои ќе се спроведуваат договорните обврски на работодавачот.
3. Таквите договори ќе обезбедат, каде што е соодветно, соработка помеѓу компетентните власти од земјата на емиграција или тело формирано во согласност со условите на меѓународен инструмент и компетентните власти на земјата на имиграција, во однос на помошта што треба да им се даде на емигрантите, а се однесуваат на условите на нивното вработување во поглед на одредбите од член 8.

Член 13

Секое лице кое промовира скришно или илегално имигрирање ќе биде предмет на соодветни казни.

АНЕКС АНЕКС III
УВОЗ НА ЛИЧНИ ПРЕДМЕТИ, АЛАТ И ОПРЕМА НА МИГРАНТИТЕ ЗА
ВРАБОТУВАЊЕ

Член 1

1. Личните предмети кои им припаѓаат на регрутираните мигранти и на членовите на нивните семејства кои се овластени да ги придружуваат или да им се придружат, ќе бидат ослободени од царина при пристигнувањето во земјата на имиграција.
2. Рачни алатки и лесна опрема што вообичаено ги поседуваат работниците за извршување на своите специјални струки, што им припаѓаат на регрутираните мигранти и на членовите на нивните семејства кои се овластени да ги придружуваат или да им се придружат, ќе бидат ослободени од царина при пристигање во земјата на имиграција, ако за таквите алатки и опрема се докаже дека биле во нивна сопственост во времето на влегување, и дека биле во нивно поседување и користење доволно време и ќе се користат во нивната професија.

Член 2

1. Личните предмети кои им припаѓаат на мигрантите и на членовите на нивните семејства кои се овластени да ги придружуваат или да им се придружат ќе бидат ослободени од царина при враќањето на наведените лица во своите земји на потекло, ако таквите лица го задржале државјанство на земјата кога се вратиле назад.
2. Мали рачни алатки и лесната опрема што вообичаено ги поседуваат работниците за извршување на нивните посебни струки, и им припаѓаат на мигрантите и на членовите на нивните семејства кои се овластени да ги придружуваат или да му се придружат, ќе бидат ослободени од царина при враќањето на наведените лица во своите земји на потекло, ако таквите лица го задржале државјанство на земјата кога се вратиле назад, ако за таквите алатки и опрема се докаже дека биле во нивна сопственост во времето на влегување, и дека биле во нивно поседување и користење доволно време и ќе се користат во нивната професија.

C98 Конвенција за правото на организирање и колективно договарање, 1949

Конвенција која се однесува на примената на принципите на правото на организирање и колективно договарање. (Забелешка: Датум на стапување на сила е 18. 7. 1951 година.)

Конвенција: C098

Место: Женева

Седница на Собранието: 32

Датум на усвојување: 1. 7. 1949

Предмет на класификација: Слобода на здружување

Предмет на класификација: Колективно преговарање и договори

Статус: Сè уште се користи како инструмент и е една од фундаменталните конвенции.

Генералното собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот на состанокот одржан во Женева се состана на својата триесет и втора седница на 8 јуни 1949 година, и одлучи да усвои определени предлози во однос на примената на принципите на правото за организирање и колективно договарање, како петта точка на дневниот ред на седницата, и одлучи овие предлози да добијат форма на меѓународната Конвенција, и на 1 јули 1949 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за правото на организирање и колективно договарање.

Член 1

1. Работниците треба да уживаат адекватна заштита од антисиндикалната дискриминација, во однос на нивното вработување.
2. Ваквата заштита треба да се примени особено во однос на одлуките коишто се однесуваат на:
 - (а) условување на вработувањето со нечленување во синдикатот или со напуштање на членството на синдикатот;
 - (б) случаите на отпуштање од работа поради причини поврзани со членство во синдикатите или поради учество во синдикални активности надвор од работното време или со дозвола на работодавачот во рамките на работното време.

Член 2

1. Организациите на работниците и на работодавачите треба да уживаат соодветна заштита од каков било акт или влијание од страна на претставници или членови на нивните раководства, врз нивното функционирање или администрацијата.
2. Посебно, активностите коишто имаат за цел да промовираат формирање на организации на работниците коишто би биле под доминација на работодавачите или организациите на работодавачите, или активностите за поддршка на организациите на работниците со финансиски или други средства, сè со цел ставање на овие организации под контрола на работо-

давачите или организациите на работодавачите, треба да смета дека се спротивни на содржината овој член.

Член 3

Во согласност со националните услови треба да бидат воспоставени соодветни механизми за да се обезбеди почитување на правото на организирање, дефинирано во претходните членови.

Член 4

Мерки соодветни на националните услови треба да бидат превземени со цел да се охрабри и промовира целосен развој и користење на механизмите на доброволно преговарање помеѓу работодавачите или организациите на работодавачи и организациите на работниците, од аспект на регулирањето на условите на вработување преку колективните договори.

Член 5

1. Степенот до којшто гаранциите обезбедени со оваа Конвенција ќе се применуваат за вооружените сили и полицијата треба да се утврди со националните закони и регулатива.
2. Согласно со принципите утврдени во параграф 8 на член 19 од уставот на Меѓународната организација на трудот, ратификацијата на оваа Конвенција од која било членка не треба да влијае на кои било од постоечките закони, практика, обичај или договор на начин што на членовите на вооружените сили на полицијата ќе им се ускратат дел од гарантирани права.

Член 6

Оваа Конвенција не се однесува на положбата на јавните службеници во државната администрација, ниту треба да се смета дека ќе влијае врз нивните права или статус на кој било начин.

Член 7

Формалната ратификација на оваа Конвенција треба да биде проследена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 8

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.

2. Таа ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Дури потоа оваа Конвенција стапува на сила за која било членка, дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 9

1. Декларацијата испратена до Генералниот директор на Меѓународната Канцеларија на трудот во согласност со параграф 2 на член 35 на уставот на Меѓународната организација на трудот треба да ги наведе:
 - а) териториите на коишто членките треба да ги применат одредбите на Конвенцијата без промени;
 - б) териториите на коишто одредбите од Конвенцијата што ќе се применуваат се предмет на промени, заедно со деталите за наведените модификации;
 - в) териториите за коишто Конвенцијата е неприменлива, наведувајќи ги причините за таквата неприменливост;
 - г) териториите во однос на коишто постојат резерви во однос на примената и чијашто позиција е предмет на понатамошни разгледувања.
2. Организациите на коишто се однесува подточката а) и б) од параграф 1 на овој член треба да се сметаат како интегрален дел на ратификацијата.
3. Секоја членка може во кое било време со дополнителна декларација да ја откаже во целост или делумно резервите направени на оригиналната декларација од аспект на подпараграф б), в) или г) на параграф 1 од овој член.
4. Секоја членка, во било кое време во кое Конвенцијата е предмет на отповикување, во согласност со одредбите на член 11, може да испрати до Генералниот директор декларација за промена на условите на која било поранешна декларација, наведувајќи ја сегашната позиција во однос на овие територии.

Член 10

1. Декларациите испратени до Генералниот директор на Меѓународната Канцеларија на трудот, во согласност со параграф 4 и 5 од член 35 на уставот на Меѓународната организација на трудот, треба да наведат дали одредбите на Конвенцијата ќе се применат на територијата без измени, или истите се предмет на менување; кога во декларацијата се назначува дека

одредбите на Конвенцијата што се применуваат се предмет на измени, таа треба да даде детали за наведените модификации.

2. Членката, членките или меѓународните органи можат во кое било време со последователна декларација да го користат правото во целост или делумно да направат промени, како што е наведено во која било од претходните декларации.
3. Членката, членките или меѓународните органи во време во кое оваа Конвенција е предмет на отповикување во согласност со одредбите на член 11, можат да проследат до Генералниот директор декларација за промена на условите на претходните декларации, со наведување на сегашната позиција во однос на примената на Конвенцијата.

Член 11

1. Членката која ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот кога оваа Конвенција за првпат стапила во сила, преку акт испратен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација. Ваквото отповикување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на којшто е регистрирано барањето.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година по истекот на периодот од десет години, наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа може да ја отповика оваа Конвенција според условите определени од овој член.

Член 12

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата за труд треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто му се доставени од страна на членките на организацијата.
2. Кога ги информира членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува на сила.

Член 13

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд го информира Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, за сите детали поврзани со

ратификациите и актите на отповикување регистрирани од него согласно со одредбите на претходните членови.

Член 14

Во разумна временска рамка што се смета за неопходна Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот, треба да презентира пред Генералното собрание извештај за примената на оваа Конвенција и треба да утврди дали постои расположение прашањето на нејзината целосна или делумна ревизија да биде поставено на дневениот ред на Собранието.

Член 15

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, во тој случај, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификацијата од членката на новата ревидирана Конвенција, **ipso jure** значи отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 11 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила;
 - б) од датумот на кој што новата ревидирана Конвенција стапува во сила, оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто истата ја ратификувале, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција

Член 16

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C100 Конвенција за еднакво наградување, 1951

Конвенција која се однесува на еднакво наградување за мажи и жени работници со исти квалификации.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 23. 5.1953 година.)

Конвенција: C100

Место: Женева

Сесија на конвенцијата: 34

Датум на усвојување: 29. 6. 1961

Класификација на предметот: Еднакво наградување

Класификација на предметот: Жени

Статус: Последен инструмент. Овој инструмент е еден од фундаменталните конвенции.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата триесет и четврта сесија на 6 јуни 1951 година, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со принципот на еднакво наградување за мажи и жени работници со исти квалификации, која е седма точка од агендата на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна конвенција, на 29 јуни 1951 година ја усвои следнава Конвенција 1951, која може да се нарече Конвенција за еднакво наградување.

Член 1

Во оваа Конвенција:

- (а) терминот „*наградување*” опфаќа вообичаена, основна или минимална заработувачка или плата, и какви било додатни приходи кои му се исплаќаат на работникот директно или индиректно, во готово или во натура од страна на работодавачот, како резултат на вработување на работникот;
- (б) терминот „*еднакво наградување за мажи и жени работници за работа со исти квалификации*” се однесува на износи на плаќања утврдени без дискриминација во однос на полот.

Член 2

1. Секој член, со помош на соодветни методи во работењето, за одредување на износот на плаќање ќе го промовира и, доколку е конзистентно со таквите методи, ќе гарантира примена на принципот на еднакво наградување за сите работници, мажи и жени, за работа со иста тежина.

Овој принцип може да се примени со помош на:

- (а) национални закони или регулативи;
- (б) законски утврден или признат механизам за одредување на плати;
- (в) колективни договори помеѓу работодавачите и работниците; или
- (г) комбинација на овие различни средства.

Член 3

1. Доколку некое дејство има влијание врз одредбите од оваа Конвенција, ќе се преземат мерки за да се промовира објективна проценка на работните места, врз основа на работата што треба да се изврши.
2. Методите што треба да се следат за оваа проценка може да ги одредат властите одговорни за одредување на износот на наградување или, таму каде што таквите наградувања се одредени со колективни договори, од страна на заинтересираните страни.
3. Диференцијални тарифи помеѓу работници кои одговараат на разликите, без разлика на полот, а се одредени со објективни проценки на работата што треба да се изврши, нема да се сметаат како спротивни на принципот на еднакво наградување за мажи и жени работници за работа со иста тежина.

Член 4

Секоја членка ќе соработува со заинтересираните организации на работодавачите и работниците, со цел да се има влијание на одредбите од оваа Конвенција.

Член 5

Официјалното ратификување на оваа Конвенција ќе биде проследено до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирано.

Член 6

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната канцеларија за труд чие ратификување е регистрирано од страна на Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила после 12 месеци од датумот на кој е регистрирана ратификацијата на двете членки од страна на Генералниот директор.
3. После тоа, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка, 12 месеци од датумот на регистрирањето на ратификацијата.

Член 7

1. Декларациите доставени до Генералниот директор, во согласност со параграф 2 од член 35 од уставот на Меѓународната канцеларија за труд, ќе опфаќаат:

- (а) територии во однос на кои заинтересираната членка се обврзува дека одредбите од Конвенцијата ќе бидат применети без измени;
 - (б) територии за кои таа се обврзува дека одредбите од Конвенцијата што ќе бидат применети се предмет на модификација, заедно со детали од споменатите модификации;
 - (в) територии во однос на кои оваа Конвенција не е применлива и, во такви случаи, причините врз основа на што таа е неприменлива;
 - (г) територии во однос на кои го задржува правото за понатамошна одлука што треба да ја донесе за оваа позиција.
2. Обврските кои се однесуваат на подпараграфите (а) и (б) од параграф 1 од овој член ќе се сметаат како составен дел од ратификацијата, и ќе имаат својство на ратификација.
 3. Секоја членка во секое време може со последователна изјава да ја поништи целосно или делумно секоја резерва што ја има ставено на оригиналната декларација во поглед на подпараграфите (б), (в) или (г) од параграф 1 од овој член.
 4. Секоја членка во секое време кога Конвенцијата е предмет на откажување во согласност со одредбите од член 9, може да му достави на Генералниот директор декларација, модифицирајќи ги условите од претходната декларација и наведувајќи ја сегашната ситуација во однос на таквите територии што ќе ги наведе.

Член 8

1. Декларацијата соопштена на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, во согласност со параграф 4 или 5 од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд, ќе значи дали одредбите од Конвенцијата ќе бидат применети на одредената територија без модификации, или ќе бидат предмет на модификации; кога декларацијата означува дека одредбите од Конвенцијата ќе бидат предмет на модификации, треба да се наведат детали од споменатите модификации.
2. Членката, членките или меѓународните власти на кои се однесува може во секое време со последователна декларација да го откажат целосно или делумно правото за обештетување за какви било модификации назначени во некоја поранешна декларација.
3. Членката, членките или меѓународните заинтересирани власти може во секое време кога оваа Конвенција е предмет на откажување, во согласност со одредбите од член 9, да го известуваат Генералниот директор за декларацијата со која се изменуваат во секој друг поглед условите од поранешната декларација, наведувајќи ја сегашната позиција во поглед на примената на Конвенцијата.

Член 9

1. Членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција може да се откаже од неа по истекувањето на рокот од 10 години од датумот на кој Конвенцијата стапила на сила за првпат, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да биде важечко една година од датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција, и којашто во рок од една година од истекот на 10 години, спомнат во претходниот параграф, не го искористила правото на откажување дадено во овој член, ќе биде обврзана за наредните 10 години, што значи може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секои 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 10

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрацијата на сите ратификации, декларации и откажувања кои се доставени до него од страна на членките на организацијата.
2. Кога ќе ги извести членките на организацијата за регистрацијата на втората ратификација доставена до него, Генералниот директор ќе им обрне внимание на членките на организацијата за датумот на кој Конвенцијата стапува на сила.

Член 11

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со Член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со сите детали за сите ратификации, декларации и акти на откажувања регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 12

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе го презентира до Генералната конференција извештајот за работењето на оваа Конвенција, во рок за кој ќе смета дека е неопходен, и ќе ја преиспита неопходноста да се стави во агендата на Конференцијата прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 13

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, во тој случај, и доколку новата Конвенција не нагласува поинаку, тогаш:
 - а) ратификацијата од страна на членката на новата ревидирана Конвенција ќе значи „**ipso jure**” директно откажување од оваа Конвенција, не спротивставувајќи се на одредбите од горенаведениот член 9, доколку новата ревидирана Конвенција стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
- 2) Оваа Конвенција секако ќе остане на сила во својата актуелна форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидираната Конвенција.

Член 14

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C102 Конвенција за социјална заштита (минимални стандарди), 1952

Конвенција која се однесува на минимални стандарди за социјална заштита.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 27. 4. 1955 година.)

Конвенција: C102

Место: Женева

Сесија на конвенцијата: 35

Датум на усвојување: 28. 6. 1952

Класификација на предметот: Социјална заштита

Статус: Последен инструмент; предмет на барање за информација.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата триесет и петта сесија на 4 јуни 1952 и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со минималните стандарди за социјална заштита, кои се вклучени во петтата точка од агендата на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна конвенција, на 28 јуни 1952 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за социјална заштита (минимални стандарди), 1952.

ДЕЛ I. ОПШТИ БАРАЊА

Член 1

1. Во оваа Конвенција:

- (а) Терминот „пропишан“ подразбира детерминиран од или во однос на националните закони или регулативи;
- (б) Терминот „живеалиште“ подразбира секојдневно живеалиште на територијата на членката, а терминот „жител“ подразбира човек со секојдневно живеалиште на територијата на членката;
- (в) Терминот „сопруга“ подразбира сопруга која е издржувана од сопругот;
- (г) Терминот „вдовица“ подразбира жена која била издржувана од сопругот сè до неговата смрт;
- (д) Терминот „дете“ подразбира дете до завршување на школо или до 15 години, ако е така одредено;
- (ѓ) Терминот „период на квалификување“ подразбира период на контрибуција или период на вработување, или период на живеалиште, или комбинација на двете, ако е така одредено

2. Во член 10, 34 и 49 терминот „помош“ подразбира директна помош во форма на нега или индиректна помош која подразбира надоместок на трошоците од засегнатото лице.

Член 2

Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила:

(a) мора да се сообрази:

(i) Дел I;

(ii) барем со три од од Деловите II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX и X, вклучувајќи барем еден од деловите IV, V, VI, IX и X;

(iii) релевантни прописи од Деловите XI, XII и XIII; и

(iv) Дел XIV; и

(б) во својата ратификацијата ќе специфицира, во согласност со Деловите II до X, дека ги прифаќа обврските од Конвенцијата.

Член 3

1. Членка кај која економските и здравствените установи се недоволно развиени може да биде помогната, ако и доколку компетентен орган одреди за неопходно, со декларација приложена со ратификацијата за привремените исклучоци во следниве членови: 9) (г); 12 (2); 15(г); 18 (2); 21 (в); 27 (г); 33 (б); 34 (3); 41 (г); 48 (в); 55 (г); и 61 (г).

2. Секоја членка, која поднела декларација под параграф 1 од овој член, треба да вклучи изјава во годишниот извештај заедно со апликацијата на оваа Конвенција поднесена под член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, а по основа на секој исклучок што го користи во своја полза :

(a) причината зошто го прави тоа е издржана; или

(б) дека се откажува од своето право да има корист од исклучокот за кој станува збор, почнувајќи од наведениот датум.

Член 4

1. Секоја членка која ја има ратификувано оваа Конвенција може последователно да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд дека ги прифаќа обврските од Конвенцијата во однос на еден или повеќе од Деловите II до X кои не се специфицирани при нејзината ратификација.

2. Обврските наведени во параграф 1 од овој член ќе се сметаат за составен дел на ратификацијата и имаат својство на ратификација од датумот на известување.

Член 5

Таму каде што, со цел да се сообрази со кој било од Деловите II до X од оваа Конвенција а што треба да се опфатат со нејзината ратификација, од членката се бара да ги заштити пропишаните класи на лица кои сочинуваат не помалку од специфицираниот процент на работници или локално население, членката мора да биде сигурна дека релевантниот процент е постигнат, пред да преземе обврска за сообразување со таквиот Дел.

Член 6

Со цел да се сообрази со Деловите II, III, IV, V, VIII (доколку се однесува на медицинска нега) IX или X од оваа Конвенција, членката може да ја има предвид заштитата овозможена со осигурување кое, иако не е задолжително според националните закони или прописи за лицата што треба да бидат заштитени:

- (а) е под надзор на јавните власти или администрирано, во согласност со пропишаните стандарди, со заедничка операција на работодавачите и работниците;
- (б) опфаќа значителен дел на лица чија заработувачка не ја надминува заработувачката на квалификувани машински работници; и
- (в) се сообразува, заедно со други форми на заштита, каде што е соодветно, со релевантните одредби од Конвенцијата.

ДЕЛ II. МЕДИЦИНСКА НЕГА

Член 7

Секоја членка за која овој Дел од Конвенцијата е на сила, ќе им гарантира на заштитените лица одредба за помош, во однос на условите каде што се бара медицинска нега од превентивна или излечива природа, во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 8

Непредвидените трошоци кои се предвидени може да опфатат дури и меланхолични состојби, без разлика која е причината за нив, како и бременост или болест и последиците од нив.

Член 9

Заштитените лица ќе опфатат:

- (a) пропишани класи на работници кои ќе бидат не помалку од 50% од сите работници, како и нивните жени и деца; или
- (б) пропишани класи на економски активно население кое ќе биде не помалку од 20% од целото население, како и нивните жени и деца; или
- (в) пропишани класи на население кое ќе опфаќа не помалку од 50% од целокупното население; или
- (г) каде што декларацијата поднесена во однос на член 3 е на сила, пропишаните класи на работници кои содржат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе, како и нивните жени и деца.

Член 10

1. Парична помош ќе биде вклучена најмалку:

(a) во случај на меланхолична состојба:

- i) грижа на лекар од општа пракса вклучувајќи домашна посета;
- ii) специјална грижа во болниците за внатрешни и надворешни пациенти, како и специјалистичка нега што може да се добие надвор од болниците;
- iii) основни фармацевтски производи што ги препишал лекар или квалификувани лекари од општа пракса; и
- iv) сместување во болница таму каде што е неопходно; и

(б) во случај на бременост и болест и последиците од нив;

- i) грижа пред породување, за време на болест и после породување, било од лекари или квалификувани бабици; и
- ii) сместување во болница, ако има потреба.

2. Корисникот или неговиот хранител можеби ќе треба да ги поделат трошоците за медицинската нега што ја добива корисникот во случај на меланхолични состојби; правилата кои се однесуваат на таквите поделби на трошоците ќе бидат така предвидени да може да се избегнат непријатни ситуации.

3. Паричниот надомест, обезбеден во согласност со овој член, ќе се доделува со цел зачувување, опоравување или подобрување на здравјето на заштитените лица и нивната способност да работат за да ги задоволат своите лични потреби.
4. Институциите или одделенијата на владата кои ја администрираат паричната помош, ќе ги охрабруваат заштитените лица да ги искористат можностите на општите здравствени служби што им стојат на располагање од страна на јавните власти или други тела признати од јавните власти.

Член 11

Паричната помош специфицирана во член 10 за предвидените незгоди, да биде обезбедена најмалку за лице или хранител кои го исполниле неопходниот период за квалификување, со цел да се избегне злоупотреба.

Член 12

1. Паричната помош специфицирана во член 10 ќе се користи во текот на целиот период додека траат непредвидените околности, освен во случај на меланхолична состојба; времетраењето може да се ограничи на 26 недели за секој случај, но паричната помош нема да биде откажана додека се плаќа боледување, а треба да се донесе одредба со која ќе се продолжи границата за пропишани болести кои се признати, а за кои е потребна продолжена нега.
2. Таму каде што е на сила декларацијата издадена врз база на член 3, времетраењето на паричната помош може да се ограничи на 13 недели за секој случај.

ДЕЛ III. ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА БОЛЕСТ

Член 13

Секоја членка за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош во согласност со следниве членови од овој дел.

Член 14

Предвидената непогода ќе опфати неспособност за работа како резултат на меланхолична состојба, и вклучува неможност за заработка, како што е дефинирано со националните закони или прописи.

Член 15

Заштитените лица опфаќаат:

- (а) пропишани класи на работници, кои содржат не помалку од 50% од сите вработени; или
- (б) пропишани класи на економски активно население кое содржи не помалку од 20% од целото население; или
- (в) целото население чии средства за време на непредвидените непогоди не ја надминува границата пропишана на таков начин што ќе се сообрази со барањата од член 67; или
- (г) каде донесената декларација врз база на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 16

1. Таму каде што се заштитени класи на работници или класи на економски активно население, паричната помош ќе биде периодично плаќање пресметано на таков начин што ќе се сообрази или со барањата од член 65 или со барањата од член 66.
2. Таму каде што целото население чии средства за време на непредвидените околности не ги надминуваат пропишаните граници а се заштитени, паричната помош ќе биде во периодично плаќање пресметано на таков начин да се сообрази со член 67.

Член 17

Паричната помош специфицирана во член 16, за време на непогоди, ќе биде најмалку на лице кое е заштитено и кое го завршило таквиот период за квалификување, кој се смета за неопходен за да се исклучи злоупотреба.

Член 18

1. Паричната помош специфицирана во член 16 ќе биде обезбедена за време на непогоди, со тоа што помошта може да се ограничи на 26 недели за секој вид на болест. Во тој случај нема потреба да се плаќа првите три дена од престанокот на заработувачката.
2. Кога донесената декларација врз основа на член 3 е на сила, времетраењето на помошта може да биде ограничено:

- (a) на таков период, што вкупниот број на денови во кои се дава помошта за болест во текот на која било година, не е помал од десет пати од просечниот број на лица заштитени во таа година; или
- (б) на 13 недели за секој вид на болест, во кој случај нема потреба да се плаќа во првите три дена од престанокот на примање плата.

ДЕЛ IV . ПАРИЧНА ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Член 19

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош при невработеност, во согласност со наредниве членови од овој дел.

Член 20

Предвидените непогоди ќе опфатат престанок на заработувачката, како што е дефинирано во националните закони или прописи, како последица на неспособност да се стекне со соодветно вработување во случај на заштитено лице кое е способно и е на располагање да работи.

Член 21

Заштитените лица се:

- (a) пропишани класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени; или
- (б) целото население чии средства за време на непогодите не ги надминуваат границите пропишани на таков начин да се сообразат со член 67; или
- (в) кога донесената декларација врз база на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 22

1. Кога класи на вработени лица се заштитени, помошта ќе биде периодично плаќање, пресметано на таков начин да се сообрази со барањата од член 65 или барањата од член 66.
2. Кога целото население кое е заштитено, а чии средства за време на непогодите не ги надминуваат границите, паричната помош ќе биде периодично плаќање пресметано на таков начин да одговара на барањата од член 67.

Член 23

Помошта специфицирана во член 22, во односната непогода, ќе се обезбеди најмалку за заштитеното лице кое го има комплетирано периодот за квалификување потребно за да се избегне злоупотреба.

Член 24

1. Помош специфицирана во член 22 ќе се исплаќа за време на непогодите, освен што времетраењето може да биде ограничено:
 - (а) каде што се заштитени класи на вработени, до 13 недели во рок од 12 месеци; или
 - (б) кога целото население чии средства за време на непогодите не ги надминуваат пропишаните граници, се заштитени до 26 недели за период од 12 месеци.
2. Таму каде што националните закони или прописи обезбедуваат времетраењето на помошта да варира со должината на периодот на плаќање придонеси и/или помош претходно добиена за време на одреден период, одредбите од подпараграфите а) од параграф 1 ќе се смета дека се исполнети ако просечното времетраење на помошта е најмалку 13 недели во период од 12 месеци.
3. Помошта што треба да се плати за периодот на чекање во првите седум дена во секој случај на престанок на заработувачка, броејќи ги деновите на невработеност, пред и по временото вработување, кое трае не подолго од пропишаниот период, е иста како во случајот на престанок на заработување.
4. Во случаите на сезонски работници времетраењето на помошта и времето на чекање може да се приспособи на нивните услови на вработување.

ДЕЛ V. ПОМОШ ЗА СТАРОСТ

Член 25

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош за старост во согласност со следниве членови од овој дел.

Член 26

1. Непогодите кои се опфатени ќе значат опстанок над пропишаните години.
2. Пропишана возраст не смее да биде повеќе од 65 години или постара возраст ако е одредена од компетентни власти со целосно почитување на работната способност на постарите лица во одредена земја.

3. Националните закони или прописи може да предвидат да помошта која им следува биде суспендирана ако таквото лице е ангажирано во некоја друга пропишана добитна активност или кога за таа помош се плаќаат придонеси, може да се намали кога заработувачката на корисникот го надминува пропишаниот износ а ако не се плаќаат придонеси може да се намали кога заработувачката на корисникот или некои негови други средства или двете земени заедно го надминуваат пропишаниот износ.

Член 27

Заштитените лица опфаќаат:

- (а) пропишани класи на вработени кои содржат не повеќе од 50% од сите вработени;
- (б) пропишани класи на економски активно население кое содржи не повеќе од 20% од целото население;
- (в) целото население чии средства за време на непогодите не ги надминува границите пропишани на таков начин за да се сообразат со барањата од член 67;
- (г) кога донесената декларација врз основа на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 28

Помошта ќе биде периодично плаќање, пресметано на следниов начин:

- (а) каде класи на вработени или класи на економски активно население се заштитени на таков начин да одговараат или на барањата од член 65 или на барањата од член 66;
- (б) кога сите жители чии средства за време на непогодите не ги надминуваат пропишаните граници се заштитени на таков начин да се сообразат со барањата од член 67.

Член 29

1. Паричната помош специфицирана во член 28, предвидена за непогоди, ќе биде обезбедена најмалку:

- (а) за заштитени лица кои завршиле, пред да настанат непогодите, во согласност со пропишаните правила, периодот на квалификување кој може да биде 30 години на плаќање придонеси или вработување, или 20 години жителство;

- (б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го завршило пропишаниот период на квалификување на плаќање придонеси и во тој поглед додека било работоспособно, платени се пропишаните годишни просечни придонеси;
2. Таму каде што паричната помош наведена во параграф 1 е условна за минимален период за плаќање придонеси или вработување, редуцирана парична помош ќе биде обезбедена:
- (а) на заштитени лица кои го завршиле периодот на квалификување од 15 години или вработување, пред да настапат непогодите;
- (б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на лица заштитени а го завршиле пропишаниот рок на квалификување за плаќање придонеси и во тој поглед, додека биле работоспособни, половина од годишните просечни придонеси се платени во согласност со подпараграф (б) од параграф 1 од овој член.
3. Барањата од параграф 1 од овој член ќе се сметаат за исполнети кога помошта пресметана во согласност со барањата од Дел XI, но во проценти за 10 бодови пониско од покажаните во табелата приложена на тој дел, бидејќи стандардната парична помош е обезбедена најмалку за лица заштитени кои плаќале придонеси 10 години или биле вработени, или имаат петгодишен престој, во согласност со пропишаните правила.
4. Пропорционално намалување на процентот, назначен во табелата приложена во Дел XI, може да се изврши кога периодот на квалификување за помош, кој одговара на намалениот процент, надминува 10 години плаќање придонеси или вработување, но е помал од 30 години плаќање придонеси или вработување; ако таквиот период на квалификување надмине 15 години, намалената помош ќе се исплаќа во согласност со параграф 2 од овој член.
5. Кога помошта спомената во параграфите 1, 3 или 4 од овој член е условена со минимален период на плаќање придонеси или вработување, редуцираната парична помош ќе се исплаќа според пропишаните услови, на лице кое е заштитено, а само поради неговите одминати години не ги исполнило условите во согласност со параграф 2 од овој член, кога одредбите кои се однесуваат за примена на овој Дел се на сила, освен ако помошта е обезбедена на такво лице на возраст поголема од нормална возраст, во согласност со одредбите од параграфите 1, 3 или 4 од овој член.

Член 30

Помош специфицирана во членовите 28 и 29, ќе се доделува за цело време додека трае непогодата.

ДЕЛ VI. ПОМОШ ЗА ПОВРЕДА НА РАБОТА

Член 31

Секоја членка за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош при повреда на работа во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 32

За предвидени непогоди, поради несреќен случај или професионално заболување на работното место, се сметаат:

- (а) меланхолична состојба;
- (б) неспособност за работа како резултат на таквата состојба која предизвикува прекин на заработувачката, како што е дефинирано по националните закони или прописи;
- (в) целосен или парцијален губиток на способноста за заработување, со тенденција да биде перманентна, или соодветен губиток на способноста; и
- (г) кога вдовица или дете остануваат без поддршка, како резултат на смрт на хранителот; во случај на вдовица, правото на парична помош може да биде условено само ако се потврди дека е неспособна да се издржува сама, во согласност со националните закони или прописи.

Член 33

За заштитени лица се сметаат:

- (а) пропишани класи на вработени, кои содржат не помалку од 50% од сите вработени и, за парична помош по основа на смрт на хранителот, исто така, нивните сопруги и деца; или
- (б) кога декларацијата донесена врз база на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе, а за парична помош по основа на смрт на хранителот, исто така, нивните сопруги и деца.

Член 34

1. Во поглед на меланхолична состојба, помошта би била медицинска нега, како што е специфицирано во параграфите 2 и 3 од овој член.

2. Медицинската нега би се состоела од:
 - (а) општ лекар и специјалист за нега на пациенти во болница и надвор од болница, вклучувајќи и домашна посета;
 - (б) стоматолошка нега;
 - (в) домашна нега од медицинска сестра, или во болница или други медицински установи;
 - (г) лекување во болници, домови за заздравување, санаториуми или други медицински установи;
 - (д) стоматолошки, фармацевтски и други медицински или хируршки производи вклучувајќи вградување и одржување на протези, очила итн.;
 - (ф) грижа обезбедена од членови на некоја друга професија која е законски призната како блиска со лекарската професија, под надзор на лекар или стоматолог.
3. Кога декларацијата издадена во согласност со член 3 е на сила, медицинската грижа ќе опфати најмалку:
 - (а) нега од општ лекар, вклучувајќи и домашна посета;
 - (б) нега од специјалист на пациенти кои лежат во болница или се надворешни пациенти, и таква специјалистичка нега што е достапна надвор од болниците;
 - (в) основни фармацевтски производи препишани од лекар или од други лица квалификувани за тоа;
 - (г) хоспитализирање, каде што е неопходно.
4. Медицинската нега обезбедена со претходните параграфи се дава со цел лекување или подобрување на здравјето на лица кои се заштитени, со цел да се оспособат да ги задоволуваат своите лични потреби.

Член 35

1. Институциите или владините одделенија кои ја администрираат медицинската нега, ќе соработуваат, каде што е соодветно, со општите служби за стручна рехабилитација, со цел да им се најде соодветна работа на хендикепираните лица.
2. Националните закони или прописи може да ги овластат таквите институции или одделенија да обезбедат одредба за стручна рехабилитација на хендикепираните лица.

Член 36

1. Во поглед на неспособност за работа, целосен губиток на способноста за заработување со изгледи да биде перманентна, или соодветно губење на способност, или смрт на хранителот, помошта ќе биде периодично плаќање пресметано на таков начин што ќе одговара или со барањата од член 65 или со барањата на член 66.
2. Во случај на делумен губиток на способноста за заработување која има изгледи да биде перманентна, или соодветен губиток на стручност, помошта каде што се плаќа, ќе биде периодично плаќање кое ќе претставува соодветен дел од оној што е специфициран за целосен губиток на капацитетот за заработување или губиток на стручност.
3. Периодично плаќање може да се замени со паушален износ:
 - (а) кога степенот на неспособност е незначителен; или
 - (б) кога компетентните власти се задоволни дека паушалниот износ ќе биде правилно искористен.

Член 37

Помошта наведена во членовите 34 и 36 ќе биде обезбедена најмалку за лице кое е заштитено и кое работело на територијата на членката во времето на несреќата, ако повредата се должи на несреќа или за време на заболување, ако повредата се должи на болест, за периодични плаќања на вдовицата или децата на таквото лице, кога се работи за смрт на хранителот.

Член 38

Помошта специфицирана во членовите 34 и 36 ќе се доделува за цело време на непогодата со тоа што, во однос на работна неспособност, помошта не мора да се плаќа првите три дена кога ќе има прекин на заработувачката.

ДЕЛ VII. СЕМЕЈНА ПОМОШ

Член 39

Секоја членка, за која овој Дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за семејна заштита, во согласност со следниов член од овој Дел.

Член 40

Предвидената непогода ќе значи одговорност за издржување на децата, како што е пропишано.

Член 41

Заштитените лица ги опфаќаат:

- (а) пропишаните класи на вработени кои содржат не помалку од 50% од сите вработени; или
- (б) пропишаните класи на економски активно население кое содржи не помалку од 20% од целото население; или
- (в) сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници; или
- (г) кога донесената декларација врз основа на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои содржат не помалку од 50% од сите вработени, во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 42

Помошта ќе биде:

- (а) периодично плаќање кое му следува на секое заштитено лице а кое го има завршено пропишаниот период на квалификување; или
- (б) одредба која се однесува на деца, храна, сместување, одмори или домашна помош;
- (в) комбинација од (а) и (б).

Член 43

Помошта специфицирана во член 42 ќе му биде обезбедена на заштитено лице кое во текот на специфицираниот период го има поминато периодот за квалификување, кој може да биде три месеци на придонеси или вработување, или една година на жителство, како што е пропишано.

Член 44

Вкупната вредност на помошта доделена на заштитените лица, во согласност со член 42, ќе биде:

- (а) 3% од платата на обичен возрасен машки работник, како што е одредено во согласност со правилата наведени во член 66, помножен со вкупниот број на деца или заштитени лица; или
- (б) 1.5% од споменатата плата, помножена со вкупниот број на сите жители.

Член 45

Кога помошта се состои од периодично плаќање, ќе се доделува за цело време на непогодата.

ДЕЛ VIII. ПОМОШ ЗА МАЈЧИНСТВО

Член 46

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош за мајчинство, во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 47

Опфатените непогоди ќе вклучат: бременост, породување и последиците од нив, како и престанок на заработувачката, како што е дефинирано во националните закони или прописите кои произлегуваат од нив.

Член 48

Заштитените лица ќе ги опфатат:

- (а) сите жени во пропишаните класи на вработени, кои содржат не помалку од 50% од сите вработени, и за медицинска помош за мајчинство, исто така, за сопругите на мажите кои спаѓаат во овие класи;
- (б) сите жени во пропишаните класи на економски активното население, кои содржат не помалку од 20% од сите жители, и за медицинска помош за мајчинство, исто така, за сопругите на мажите кои спаѓаат во овие класи;
- (в) кога декларацијата донесена врз база на член 3 е на сила, сите жени во пропишаните класи на вработени, кои содржат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе, и за медицинска помош за мајчинство, исто така, и за сопругите на мажите кои спаѓаат во овие класи.

Член 49

1. Во однос на бременост и лекување, како и последиците од нив, медицинската помош за мајчинство би била медицинска грижа, како што е специфицирано во параграфите 2 и 3 од овој член.
2. Медицинската помош ќе биде опфатена најмалку:
 - (а) пред породување, лекување и грижа по породување од страна на лекари или квалификувани бабици; и

(б) сместување во болница, каде што е неопходно.

3. Медицинската нега специфицирана во параграф 2 од овој член се пружа со цел зачувување, лекување или подобрување на здравјето на заштитената жена и нејзината способност да работи и да ги врши своите лични потреби.
4. Институциите или одделенија на владата кои ја администрираат медицинската помош за мајчинство, со средства кои ги сметаат за соодветни, ќе ги охрабруваат заштитените жени да ги искористат општите служби што им стојат на располагање од јавните власти, или од други тела признати од јавните власти.

Член 50

Во однос на прекилот на заработувачката како резултат на бременост и породување и последиците од нив, помошта ќе биде периодично плаќање пресметано на начин којшто ќе одговара или на барањата од член 65 или на член 66. Износот на периодичното плаќање може да варира во текот на непогодата, а е предмет на просечен износ кој ќе се совпаѓа со овие барања.

Член 51

Помошта специфицирана во членовите 49 и 50, во предвидената непогода, ќе биде обезбедена барем за жени кои се во класите заштитени, и кои го исполниле таквиот период на квалификување кој се смета за неопходен за да се избегне злоупотреба. Помошта специфицирана во член 49 ќе биде обезбедена за сопругата на мажот кој спаѓа во заштитените класи и го има исполнето таквиот период за квалификување.

Член 52

Помошта специфицирана во членовите 49 и 50 ќе се доделува за цело време на непогодата, со тоа што периодичното плаќање може да биде ограничено на 12 недели, освен ако се бара подолг период на отсуство од работа или ако е овластено според националните закони и прописи, во кој случај ќе се земе подолгиот период .

ДЕЛ IX. ПОМОШ ЗА ИНВАЛИДИТЕТ

Член 53

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за инвалидитет, во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 54

Опфатената непогода ќе вклучи неспособност во ангажирање на каква било продуктивна активност, до пропишан обем, а која има изгледи да биде перманентна или перзистентна по истекот на помошта за време на боледување.

Член 55

Заштитените лица ги сочинуваат:

- (а) пропишани класи на вработени кои содржат не помалку од 50% од сите вработени; или
- (б) пропишани класи на економски активно население кое содржи не помалку од 20% од сите жители; или
- (в) сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат границите пропишани на таков начин да одговараат на член 67; или
- (г) кога Декларацијата донесена врз основа на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места, кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 56

Помошта ќе биде периодично плаќање пресметано на следниов начин:

- (а) кога класи на вработени или класи на економски активно население се заштитени на начин кој ќе се сообразува со барањата на член 65 или на член 66;
- (б) кога сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници се заштитени на начин да се сообрази на барањата од член 67.

Член 57

1. Помошта специфицирана во член 56 во опфатената непогода ќе биде обезбедена најмалку:

- (а) на заштитено лице кое, пред да се случи непогодата во согласност со пропишаните правила, има завршено период на квалификување кој може да биде 15 години плаќање на придонеси или вработување, или 10 години жителство; или

- (б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го има комплетирано периодот на квалификување на плаќање придонеси и, во таа смисла, додека бил работоспособен, пропишаниот годишен износ бил платен.
2. Кога помошта наведена во параграф 1 е условена со минимален период на плаќање придонеси или вработување, редуцирана помош ќе биде обезбедена најмалку на:
- (а) заштитено лице кое го има комплетирано, пред да се случи непогодата, во согласност со пропишаните правила, периодот на квалификување на плаќање придонеси или вработување; или
- (б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го има комплетирано периодот на квалификување од три години плаќање придонеси и, во таа смисла, додека тој бил работоспособен платено е половина просечен износ на придонеси, пропишани во согласност со подпараграф (б) од параграф 1 од овој член.
3. Барањата од параграф 1 од овој член ќе се сметаат за задоволителни кога помошта пресметана во согласност со барањата од дел XI, но во процент од 10 бода пониско од покажаните во табелата приложена на тој дел за стандардна помош, е обезбедена најмалку на заштитено лице кое има комплетирано, во согласност со пропишаните правила, 5 години плаќање придонеси или жителство.
4. Може да се изврши пропорционално намалување на процентот назначен во табелата приложена на Дел XI, кога периодот на квалификување за пензија, кој одговара на намалениот процент, надминува 5 години на плаќање придонеси или вработување, но е помал од 15 години плаќање придонеси или вработување; намалена пензија ќе се исплаќа во согласност со параграф 2 од овој член.

Член 58

Помошта специфицирана во членовите 56 и 57 ќе се доделува за цело време на непогодата, или за време додека не почне да се исплаќа старосна пензија.

ДЕЛ X. ПОМОШ НА НАСЛЕДНИЦИ

Член 59

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош на наследниците, во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 60

1. Во непогодата која што е покриена треба да се вклучи губење на помош од страна на вдовица или дете како резултат на смрт на хранителот; во случај на вдовица, правото на помош може да биде условено со претпоставка дека е неспособна за самоиздржување, во согласност со националните закони и прописи.
2. Националните закони или прописи може да обезбедат помошта која им следува на лицата да може да биде суспендирана, ако таквото лице е ангажирано во некоја пропишана продуктивна активност, или помошта, ако е со придонес, да може да се намали кога заработувачката на корисникот ја надминува пропишаната сума и ако не се плаќаат придонеси, може да се намали кога заработувачката на корисникот или некои други средства, или двете суми земени заедно, го надминуваат пропишаниот износ.

Член 61

Заштитени лица се:

- (а) сопруги и деца на хранители во пропишаните класи на хранители, чии класи содржат не помалку од 50% од сите вработени; или
- (б) сопруги и деца на хранители во пропишани класи на економски активно население, чии класи содржат не помалку од 20% од сите жители; или
- (в) сопруги и деца на хранители кои ги изгубиле своите хранители и чии средства за време на непогодата не ги надминуваат границите пропишани на таков начин да се сообразат со член 67; или
- (г) кога усвоената декларација врз база на член 3 е на сила, сопругите и децата на хранителите во пропишаните класи на вработени, кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 62

Помошта ќе биде во периодично плаќање пресметано на следниов начин:

- (а) кога класи на вработени или класи на економски активно население се заштитени на начин сообразен со барањата од член 65 или со барањата од член 66;
- (б) кога сите жители кои се заштитени, а чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници на начин да се сообрази со барањата од член 67.

Член 63

1. Помошта специфицирана во член 62 за предвидената непогода ќе биде обезбедена најмалку за:
 - (а) заштитено лице чиј хранител има комплетирано период на квалификување, кој може да биде 15 години плаќање на придонеси или вработување, или 10 години жителство, во согласност со пропишаните правила;
 - (б) кога, во принцип, сопругите и децата на економски активното население се заштитени, на лице кога неговиот хранител има комплетирано период на квалификување од три години плаќање придонеси, и како резултат на тоа хранителот, додека тој бил работоспособен, има платено пропишано годишен износ на придонеси.
2. Кога помошта наведена во параграф 1 е условена на минимален период на плаќање придонеси или вработување, редуцирана помош ќе биде обезбедена најмалку на:
 - а) заштитено лице чиј хранител има комплетирано период на квалификување од петгодишно плаќање на придонеси или вработување, во согласност со пропишаните правила;
 - (б) кога, во принцип, сопругите и децата на сите економски активни лица се заштитени, на заштитени лица чиј хранител има комплетирано период на квалификување од три години плаќање на придонеси и како резултат на тоа хранителот, додека бил работоспособен, има платено половина од годишен износ на придонеси пропишани во согласност со подпараграф (б) од параграф 1 од овој член.
3. Барањата од параграф 1 од овој член ќе се сметаат за задоволителни кога помошта, пресметана во согласност со барањата од Дел XI, но во проценти за 10 поени пониско покажаните во табелата приложена на тој дел, бидејќи стандардната парична помош е обезбедена најмалку на лице чиј хранител има комплетирано пет години плаќање придонеси, вработување или жителство во согласност со пропишаните правила.
4. Пропорционално намалување на процентот назначен во табелата на Дел XI може да се изврши кога период на квалификување, за помошта што одговара на намален процент, надминува 5 години плаќање придонеси или вработување, но е помал од 15 години плаќање придонеси или вработување; редуцирана помош ќе се исплаќа во согласност со параграф 2 од овој член.
5. За да се претпостави дека вдовица без деца е неспособна за самоиздржување, а да има право на помош на наследник, неопходно е минимално време на траење на брак.

Член 64

Помошта специфицирана во член 62 и 63 ќе се доделува за цело време на непогодата.

ДЕЛ XI - СТАНДАРДИ ДА СЕ СООБРАЗАТ СО ПЕРИОДИЧНИТЕ ПЛАЌАЊА

Член 65

1. Во случај на периодично плаќање наведено во овој член, износот на помошта, зголемена со износот на сите семејни придонеси, плативи за време на непогодата, ќе биде толкав да обезбеди најмалку процент којшто е назначен од вкупните претходни заработувачки на корисникот или неговиот хранител, и од износот на семејните приходи, плативи на лице заштитено со исти семејни одговорности како и стандардниот корисник, а се однесува на непогодата за која станува збор за стандарден корисник назначен во табелата приложена во овој Дел.
2. Претходните заработувачки на корисникот или неговиот хранител ќе бидат пресметани според пропишани правила, и кога заштитените лица или нивните хранители се распоредени во класи според своите заработувачки, нивните претходни заработувачки може да се пресметаат од основните заработувачки на класите на кои им припаѓаат.
3. Максимална граница може да се пропише за износот на помошта или заработувачките кои што се земено предвид за пресметка на помошта, под услов максималната граница да биде фиксна на таков начин што одредбите од параграф 1 од овој Член се сообразени, кога претходните заработувачки на корисникот или неговиот хранител се еднакви или пониски од платата на вешт физички машки работник.
4. Претходните заработувачки на корисникот или неговиот хранител, платата на вешт физички машки работник, помошта и секакви семејни приходи, ќе се пресметуваат на еднаква временска основа.
5. За другите корисници помошта ќе има слична врска со помошта на стандарден корисник.
6. За објаснување на овој член, вешт физички машки работник е:
 - (а) бравар или монтер во фабрика за машини, освен електрични машини; или
 - (б) лице кое се смета за типично вешто, избрано во согласност со одредбите од наредниот параграф; или
 - (в) лице чии заработувачки се такви да бидат еднакви или поголеми од 75% од заработувачките на сите заштитени лица, таквите лица да бидат одредени на годишна основа или пократки периоди, како што може да биде пропишано; или

(г) лице чии заработувачки се еднакви на 125% од просечните заработувачки на сите заштитени лица.

7. Лице кое се смета за типично вешт работник, за целите под параграф (б) од претходниот параграф, вработено во поголема група на активности со најголем број на економски активни машки лица заштитени во непогодата за која станува збор, или хранителите на заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот кој содржи најголем број на такви лица или хранители; за оваа цел ќе се користи Меѓународна класификација на индустриски стандарди, на сите економски активности усвоени од Економскиот и Социјалниот совет на Обединетите нации, на неговата седма сесија од 27 август 1948 година, и репродуциран во анексот од оваа Конвенција, или таква класификација, ако во меѓувреме се има изменето.
8. Кога износот на помошта варира по регион, вешт физички машки работник може да се одредува во согласност со параграфите 6 и 7 од овој член.
9. Платата на вешт физички машки работник ќе се одредува врз основа на висина на плати за нормални работни часови, фиксирани со колективни договори, или во согласност со националните закони или ипрописи, каде што е применливо или, по обичај, вклучувајќи ги надоместоците за животни трошоци, ако ги има; кога таквите износи се разликуваат по региони, а параграф 8 од овој член не е применет, ќе се земе среден износ.
10. Износите за тековните периодични плаќања во однос на старост, повреда при вработување (освен во случај на неспособност на работа), инвалидитет и смрт на хранителот, ќе се ревидираат следејќи ги последователните промени на генерално ниво на заработувачка, кога произлегуваат од значителни промени во цената на трошоците за живеење.

Член 66

1. Во случај на периодично плаќање од овој член, износот на помошта, зголемен за износот на секакви семејни надоместоци плативи за време на непогодата, ќе биде таков за да го обезбеди, во однос на непогодата за која станува збор за стандарден корисник означен во табелата приложена на овој Дел, најмалку процентот што е таму назначен од вкупната плата на обичен возрасен машки работник, и од износот на секакви семејни надоместоци плативи на заштитено лице со исти семејни одговорности како и стандардниот корисник.
2. Платата на обичен машки возрасен работник, помошта и секакви семејни надоместоци ќе се пресметуваат на иста временска основа.
3. За други корисници помошта ќе биде слична на помошта за стандарден корисник.
4. За објаснување, во овој член обичен машки возрасен работник ќе биде:
 - (а) лице кое се смета за типично неквалификуван работник во фабрика за машини или други електрични машини; или

- (б) лице кое се смета за типично неквалификуван работник избран во согласност со одредбите од следниов параграф.
5. Лице кое се смета за типично неквалификуван работник за потребите од одредбите од подпараграф (б) од претходниот параграф, ќе биде лице вработено во најголем број на економски активности, со најголем број на економски активни лица заштитени во непогодата за која станува збор или на хранителите на заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот кој содржи најголем број на такви лица или хранители; за оваа цел ќе се користи Меѓународната класификација на индустриски стандарди, сите економски активности, усвоени од Економскиот и Социјалниот совет на Обединетите нации на неговата сесија од 27 август 1948, и репродуцирани во анексот на оваа Конвенција, или ако има изменета класификација во меѓувреме.
 6. Кога износот на помошта варира по регион, обичен машки возрасен работник ќе се одредува во согласност со параграфите 4 и 5 од овој член.
 7. Платата на обичен возрасен машки работник ќе се одредува врз основа на висината на платите за нормални работни часови фиксирана за нормални договори, или со следење на националните закони или прописи, каде што е применливо, или по обичај, вклучувајќи надоместоци за трошоци на живеење, ако има такви; кога таквите износи се разликуваат по регион, ќе се зема средна вредност и во тој случај параграф 6 од овој член нема да биде применлив.
 8. Висината на тековното периодично плаќање во однос на старост, повреда при вработување (освен во случај на неспособност за работа), инвалидитет или смрт на хранител, ќе се ревидираат следејќи ги последователните промени на генерално ниво на заработувачка, кога ова резултира од значителни промени во трошоците на живеење.

Член 67

Во случај на периодично плаќање на кое се однесува овој член:

- (а) висината на помошта ќе се одредува според пропишана скала, или скала одредена од компетентни јавни власти во согласност со пропишани јавни правила;
- (б) таквата висина може да се редуцира само до степен до кој другите средства на семејството на корисникот ги надминуваат пропишаните износи или значителни суми, одредени од компетентни јавни власти во согласност со пропишани јавни правила;
- (в) вкупниот износ на помошта и секакви други средства, по одбивање на значителни износи наведени во подпараграф (б), ќе биде доволен за оддржување на здраво и пристојно семејство, и не смее да биде помал од соодветната помош пресметана во согласност со барањата од член 66.

(г) одредбите од подпараграфот (в) ќе се сметаат за задоволителни ако вкупниот износ платен по односниот Дел надминува најмалку 30%. Вкупниот износ на помошта што би се добила со примена на одредбите од член 66 и одредбите од

(i) Член 15 (б) за Дел III

(ii) Член 27 (б) за Дел V

(iii) Член 55 (б) за Дел IX

(ix) Член 61 за Дел X

ТАБЕЛА ЗА ДЕЛ XI. ПЕРИОДИЧНО ПЛАЌАЊЕ НА СТАНДАРДНИ КОРИСНИЦИ

Дел	Непогода	Стандарден корисник	Процент
III	Болест	Маж и жена со две деца	45
IV	Невработеност	Маж и жени со две деца	45
V	Старост	Маж и жена на возраст за пензија	40
VI	Повреда при вработување Неспособност за работа, инвалидитет и преживеани	маж и жена со две деца	50
		маж и жена со две деца	50
		вдовица со две деца	40
VIII	Мајчинство	жена	45
IX	Инвалидитет	маж и жена со две деца	40
X	Наследници	вдовица со две деца	40

ДЕЛ XII. ЕДНАКОВ ТРЕТМАН НА СТРАНСКИ ДРЖАВЈАНИ

Член 68

1. Странските државјани ќе имаат еднакви права како и домашните жители: под услов посебните правила кои се однесуваат на странци и домашни лица родени надвор на територијата на членката, да може да се пропишат во однос на помошта или дел од помошта која се плаќа целосно, или главно од јавните фондови и во поглед на преодни системи.
2. Под планови за плаќање придонеси за социјално осигурување, заштитените лица кои се државјани на друга членка што ги има прифатено обврските од релевантниот Дел од оваа Конвенција, ќе имаат, под овој Дел,

исти права како и државјаните на односната членка, под услов примената на овој параграф да стане предмет на донесување на билатерален или мултилатерален договор кој обезбедува реципроцитет.

ДЕЛ XIII. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 69

Помошта на која заштитеното лице има право, во согласност со кои било од Деловите II до X од оваа Конвенција, може да биде укината до степен што е пропишан:

- (а) доколку односното лице е отсутно од територијата на членката;
- (б) доколку односното лице се издржува од јавни фондови или на сметка на институција за социјална помош или служба, а дел од помошта ја надминува вредноста која е неопходна за издржување, а им се доделува на штитениците на корисникот, истата ќе биде разгледана;
- (в) доколку лицето за кое станува збор прима друга социјална помош во готово, покрај семејната помош, и за период додека прима надомест за непогодата од трета странка, предмет на дел од помошта која е суспендирана не ја надминува другата помош или надоместокот од трета странка;
- (г) кога лицето за кое станува збор направило фалсификувано побарување;
- (д) кога непогодата е предизвикана од кривичен престап извршен од односното лице;
- (ѓ) кога непогодата е предизвикана со свесно лошо однесување извршено од односното лице;
- (е) во соодветни случаи, кога односното лице избегнува да користи медицински или рехабилитациони служби што му се на располагање, или не се сообразува со правилата пропишани за верификување на случувањето или продолжувањето на непогодата или за однесување на корисниците;
- (ж) во случај на помош за невработеност односното лице не ги искористило службите за вработување што му стојат на располагање;
- (з) во случај на помош за невработеност кога односното лице го изгубило вработувањето како резултат на прекин на работата заради трговски спор, или напуштило доброволно без оправдани причини; и
- (с) во случај на помош за наследник, доколку вдовицата живее со маж како негова сопруга.

Член 70

1. Секој поднесувач на барање има право на жалба, во случај да му се одбие помошта или жалбата, во однос на квалитетот или квантитетот на помошта.
2. Кога при примената на оваа Конвенција, на одделот во владата одговорен за легислатурата му е доверено да ја администрира медицинската нега, правото на жалба наведено во параграф 1 од овој член, може да се замени со право да се има жалба во врска со одбивањето на медицинската нега или квалитетот на добиената нега откриена од соодветни власти.
3. Кога жалбата е решена од специјален суд воспоставен да се занимава со прашања од социјална помош и на кој заштитените лица се претставувани, нема потреба од жалба.

Член 71

1. Трошоците за помошта во согласност со оваа Конвенција и трошоците обезбедени со администрација на таквата помош, ќе бидат поднесени колективно со помош на придонеси за осигурување или оданочување или и двете, на начин со кој ќе се избегне влошување на лицата со мали средства, а ја има во предвид економската ситуација на членката и на класите на заштитените лица.
2. Вкупниот износ на придонесите за осигурување поднесени од заштитените вработени не смее да надмине 50% од вкупните финансиски извори наменети за заштита на вработените и нивните сопруги и деца. Со цел да се утврди дали овој услов е исполнет, може да се земат заедно секакви видови на помош обезбедени од членката од оваа Конвенција, освен семејна помош, ако е обезбедена од специјална гранка или помош за повреда при вработување.
3. Членката ќе прифати генерална одговорност за правилно обезбедување на помошта обезбедена со оваа Конвенција и ќе ги преземе сите потребни мерки за оваа цел; ќе гарантира, каде што е соодветно, дека неопходните статистички студии и пресметки кои се однесуваат на финансискиот баланс се правени периодично и, за секој случај, пред какви било промени во однос на помошта, износот на придонеси за осигурување или даноците наменети за непогодите за кои станува збор.

Член 72

1. Кога администрирањето не е доверено на институција на јавните власти или на владини одделенија одговорни за легислатурата, претставници на заштитените лица ќе учествуваат во менаџирањето, или ќе бидат поврзани со истите во консултативно својство по пропишани услови; национални закони или прописи можат да одлучат за учеството на претставници на вработените и од јавните власти.

2. Членката ќе прифати генерална одговорност за правилно администрирање на институциите и службите кои се одговорни за примена на оваа Конвенција.

ДЕЛ XIV. РАЗЛИЧНИ ОДРЕДБИ

Член 73

Оваа Конвенција нема да се применува во:

- (а) непогоди кои се случиле пред стапување на сила на Дел од Конвенцијата на односната членка.
- (б) видови на помош во непогодите кои се случиле по стапувањето на сила на релевантниот Дел од Конвенцијата за односната членка, како и правата за таквата помош произлезени од периоди кои му претходат на тој датум.

Член 74

Оваа Конвенција нема да се смета како ревидирачка на друга постоечка Конвенција.

Член 75

Ако некоја конвенција, која може да биде последователно усвоена од Конференцијата, а се однесува на некој предмет или предмети разгледувани во оваа Конвенција, таквите одредби од оваа Конвенција, како што е специфицирано во оваа Конвенција, ќе престанат да се применуваат на која било членка што ја има ратификувано наведената Конвенција од датумот на кој наведената Конвенција стапува на сила за таа членка.

(Забелешка на издавачите: Одредбите кои го следат членот 75 се содржани во Конвенциите 121 (член 29), 128 (член 45) и 130 (член 36)).

Член 76

1. Секоја членка што ја ратификувала оваа Конвенција ќе вклучи во овој извештај апликација од оваа Конвенција доставена под член 22 од уставот на Меѓународната организација на труд:
 - (а) целосни информации кои се однесуваат на законите и прописите со кои се става акцент на одредбите на Конвенцијата; и
 - (б) доказот кој во своето претставување ќе одговара, колку што е можно во практика, со сите предлози за поголема униформираност на презент-

тацијата дадена од Раководното тело на Меѓународната организација за труд, во согласност со статистичките услови специфицирани со:

- (i) членовите 9 (а), (б), (в) или (г); 15 (а), (б) или (г); 21 (а) или (в); 27 (а), (б), (г); 33 (а) или (б); 41 (а), (б) или (г); 48 (а), (б) или (в); 55 (а), (б) или (г); 61 (а), (б) или (г) во поглед на бројот на заштитените лица;
 - (ii) Членови 44, 65, 66 или 67 што се однесува на висината на помошта;
 - (iii) подпараграф (а) од параграф 2 од член 18 кој се однесува на времетраењето на помошта за болест;
 - (iv) параграф 2 од член 24 кој се однесува на времетраење на помош за невработеност; и
- (v) параграф 2 од член 71 кој се однесува на финансиските ресурси составени од придонесите за осигурување на заштитените лица.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција ќе дава извештај до Генералниот директор од Меѓународната канцеларија за труд во соодветни интервали, како што ќе побара Раководното тело, за состојбата на законот и практикувањето во поглед на Деловите II до X од Конвенцијата кои не се специфицирани при нејзиното ратификување, или со известување дадено последователно врз база на член 4.

Член 77

1. Оваа Конвенција не се однесува на морнари и рибари; одредба за заштита на морнари и рибари е дадена во Меѓународната конференција за труд во Конвенција (1946) за социјална помош (морнари), и Конвенција за пензија на морнари (1946).
2. Членката може да ги исклучи морнарите и рибарите од бројот на вработени од економски активно население или жители, кога го пресметува процентот на вработени или жители во согласност со кој било од Деловите II до X опфатени со нејзината ратификација.

ДЕЛ XV. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 78

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе бидат соопштени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да бидат регистрирани.

Член 79

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација за труд чие ратификување е регистрирано од Генералниот директор.

2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на ратификацијата од страна на две членки кои ја регистрирале кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка, 12 месеци по датумот на кој се регистрирани ратификациите.

Член 80

1. Декларациите соопштени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, во согласност со параграф 2 од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд, ќе означуваат:
 - (а) територии на кои односната членка се обврзува дека одредбите од Конвенцијата ќе се применуваат без модификација;
 - (б) територии на кои таа се обврзува дека одредбите од Конвенцијата или кој било Дел од неа ќе бидат применети и предмет на модификации заедно со детали од споменатите модификации;
 - (в) територии на кои Конвенцијата е неприменлива и, во такви случаи, на основа на што таа е неприменлива;
 - (г) територии на кои таа става резерви за својата одлука за понатамошно разгледување на позицијата.
2. Мерките наведени во подпараграфите (а) и (б) од параграф 1 од овој член ќе се сметаат за составен дел од ратификацијата и ќе имаат својство на ратификација.
3. Секоја членка може во секое време, со последователна декларација, да ја откаже целосно или делумно секоја резерва ставена на оригиналната декларација во однос на подпараграфите (б) (в) (г) од параграф 1 овој член.
4. Секоја членка може во секое време кога Конвенцијата е предмет на објавување во согласност со одредбите од член 82, да го извести Генералниот директор со декларација за модификација на условите на поранешната декларација, и да ја наведе сегашната позиција во однос на таквите територии.

Член 81

1. Декларациите соопштени на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, во согласност со параграфите 4 или 5 од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд, ќе означат дали одредбите од Конвенцијата или делови од неа, прифатени со декларацијата, ќе бидат применливи на односната територија без модификација или ќе бидат предмет на модификации; кога декларацијата означува дали одредбите од Конвенцијата или извесни делови од неа ќе бидат применети како предмет на модификации, треба да даде детали за споменатите модификации.

2. Членката, членките или Меѓународните односни власти можат во секое време со последователна декларација да го откажат целосно или делумно правото на помош за секоја модификација означена во поранешната декларација.
3. Членката, членките или Меѓународните односни власти може во секое време кога оваа Конвенција е предмет на објавување, во согласност со одредбите од член 82, да му ја соопштат на Генералниот директор декларацијата во која се изменуваат условите од секоја поранешна декларација, и да ја наведат сегашната позиција во однос на примената на Конвенцијата.

Член 82

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може, по истекот на 10 години од датумот кога за првпат Конвенцијата стапила на сила, да ја откаже Конвенцијата или еден или повеќе од Деловите II до X, со акт соопштен на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирано. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирано.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го користи правото за откажување обезбедено од овој член, во текот на годината по истекот на периодот од 10 години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за понатамошен период од 10 години и потоа може да ја откаже Конвенцијата или кој било дел од Деловите II до X по истекот на секој период од 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 83

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации, декларации и откажувања кои му се соопштени од страна на членките на организацијата.
2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе им соопшти на членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 84

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации, декларации и акти на откажување регистрирани од негова страна, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 85

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ презентира на Генералната конференција извештај за работењето на оваа Конвенција, и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 86

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција, не задржувајќи ги одредбите од член 82 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 87

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

АНЕКС
МЕЃУНАРОДНА КЛАСИФИКАЦИЈА НА ИНДУСТРИСКИ СТАНДАРДИ ЗА
СИТЕ ЕКОНОМСКИ АКТИВНОСТИ (РЕВИДИРАНИ ДО 1969 ГОДИНА)
СПИСОК НА ГЛАВНИ ПОДЕЛБИ, ПОДЕЛБИ И ПОГОЛЕМИ ГРУПИ

Главна поделба 1. Земјоделство, лов, шумарство и риболов

Поделба	Главна група	
11		Земјоделство и лов
	111	Земјоделско и сточарско производство
	112	Земјоделски услуги
	113	Лов, стапици, и дивеч за размножување
12		Шумарство и сеча
	121	Шумарство
	122	Сеча
13	130	Риболов

Главна поделба 2. Рударство и каменоломи

Поделба	Главна група	
21	210	Рудници за јаглен
22	220	Сурова нафта и производство на природен гас
23	230	Рудник за метална руда
29	290	Други рудници

Главна поделба 3. Производство

Поделба	Главна група	
31		Производство на храна, пијалаци и тутун
	311-312	Производство на храна
	313	Индустрии за пијалаци
	314	Производители на тутун
32		Текстил, конфекција и кожна индустрија
	321	Производство на текстил
	322	Производство на облека освен обувки

	323	Производство на кожа и кожни производи, замена за кожа, крзно, освен обувки и облека
	324	Производство на обувки, освен вулканизирана или моделирана гума или пластични обувки
33		Производство на дрво и дрвени производи, вклучувајќи намештај
	331	Производство на дрво и дрвени плутани производи освен намештај
	332	Производство на мебел и вградени елементи, освен ако металот е примарен
34		Производство на хартија и производи од хартија, печатење и издавање
	341	Производство на хартија и хартиени производи
	342	Печатење, издавање и сродни индустрии
35		Производство на хемикалии и хемиски, нафтени, гумени и пластични производи
	351	Производство на индустриски хемикалии
	352	Производство на хемиски производи
	353	Рафинерии на нафта
	354	Производство на различни производи на нафта и јаглен
	355	Производство на гумени производи
	356	Производство на пластични производи што не се класифицирани на друго место
36		Производство на неметали и минерални производи, освен производство на нафта и јаглен
	361	Производство на глинени производи, порцелан и земјени производи
	362	Производство на стакло и стаклени производи
	369	Производство на други неметали и минерални производи
37		Основни метални индустрии

	371	Железни и челични основни индустрии
	372	Основни индустрии за неметали
38		Производство на готови метални производи, машини и опрема
	381	Производство на готови метални производи, освен машини и опрема
	382	Производство на машини, освен електрични
	383	Производство на електромашински апарати, апарати за домаќинство и резервни делови
	384	Производство на транспортна опрема
	385	Производство на професионална, научна, мерна и контролна опрема што не е класифицирана на друго место, како и фотографски и оптички производи
39	390	Други производствени индустрии

Главна поделба 4. Струја, гас и вода

Поделба	Главна група	
41	410	Струја, гас и пареа
42	420	Водовод и довод

Главна поделба 5. Конструкција

Поделба	Главна група	
50	500	Конструкција

Главна поделба 6. Трговија на мало и големо, ресторани и хотели

Поделба	Главна група	
61	610	Трговија на големо
62	620	Трговија на мало
63		Ресторани и хотели
	631	Ресторани, кафулиња и други места за јадење и пиење
	632	Хотели, куќи со наместени соби, кампови и други места за сместување

Главна поделба 7. Транспорт, складирање и комуникација

Поделба	Главна група	
71		Транспорт и складирање
	711	Копнен транспорт
	712	Воден транспорт
	713	Воздушен транспорт
	719	Сервиси поврзани со транспорт
72	720	Комуникации

Главна поделба 8. Финансирање, осигурување, недвижности и деловни услуги

Поделба	Главна Група	
81	810	Финансиски институции
82	820	Осигурување
83		Недвижности и бизнис услуги
	831	Недвижности
	832	Бизнис услуги освен машини и опрема за изнајмување и закупување
	833	Машини и опрема за изнајмување, закупување

Главна поделба 9. Општина, социјални и лични услуги

Поделба	Главна група	
91	910	Јавна администрација и одбрана
92	920	Санитарни и слични сервиси
93		Социјални и служби поврзани со општината
	931	Образовни служби
	932	Институции за наука и истражување
	933	Медицински, стоматолошки, други здравствени и ветеринарни служби
	934	Социјални институции
	935	Бизнис, професионални и други трудови здруженија
	939	Други социјални служби поврзани со општината
94		Рекреациони и културни услуги

	941	Кинематографија и други служби за забава
	942	Библиотеки, музеи, ботанички и зоолошки градини и други културни служби што не се класифицирани на друго место
	949	Забавно рекреациони служби што не се класифицирани на друго место
95		Лични сервиси и сервиси за домаќинство
	951	Сервиси за поправка што не се класифицирани на друго место
	952	Хемиско чистење, сервиси за хемиско чистење, и погони за чистење и бојадисување
	953	Домашни услуги
	959	Различни лични услуги
96	960	Меѓународни и други вонтериторијални тела

Главна поделба 0. Активности што не се адекватно дефинирани

Поделба	Главна група	
0	000	Активности што не се адекватно дефинирани

C105 Конвенција за заштита од присилна работа, 1957

Конвенција која се однесува на заштита од присилна работа.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 17. 1. 1959 година.)
Конвенција: C105
Место: Женева
Седница на Собранието: 40
Дата на усвојување: 25. 6. 1957
Предмет на класификација: Присилна работа
Статус: Се применува до денес и таа е една од фундаменталните конвенции.

Генералното собрание на меѓународната организација на трудот, Раководното тело на меѓународната канцеларија на трудот, се состана во Женева на својата четириесетта седница одржана на 5 јуни 1957 година, и го разгледа прашањето на принудна работа, кое е петта точка на дневниот ред на седницата, и имајќи ги предвид одредбите од Конвенцијата за принудна работа, 1930 година, и имајќи предвид дека Конвенцијата за ропството, 1926, ги обезбедува сите неопходни мерки што треба да се преземат за заштита од задолжителната и принудната работа и создавањето на услови аналогни на ропството, како и одредбите на Дополнителната конвенција за заштита од ропството, трговија со робови и од институции и практики слични на ропството, 1956, кои обезбедуваат целосна заштита од репресија и принуда, и имајќи предвид дека со Конвенцијата за заштита на платите, 1949, се обезбедува дека платите треба да се исплаќаат редовно и се забрануваат методите на плаќање коишто ја спречуваат можноста на работникот за прекинување на неговиот работен однос, одлучи да ги усвои предлозите кои се однесуваат на прашањето за заштита од определни форми на присилна работа коишто претставуваат кршење на правата на човекот дефинирани во Повелбата на ООН, утврдени со Универзалната декларација за човекови права, и одлучи овие предлози да добијат форма на Меѓународна конвенција, и на 25 јуни 1957 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за заштита од присилна работа, 1957.

Член 1

Секој член на Меѓународната организација на трудот којшто ќе ја ратификува Конвенцијата презема обврска да ја елиминира и да не користи каква било форма на присилна работа:

- (а) како средство за политичка принуда или едукација или како казна за изразувањето на политички ставови или гледишта што идеолошки се спротивставуваат на воспоставениот политички, социјален или економски систем;
- (б) како метод за мобилизирање и користење на работната сила за цели на економски развој;
- (в) како средство на дисциплинирање на работната сила;
- (г) како казна за учество во штрајк;
- (д) како средство за расна, социјална, национална или религиозна дискриминација.

Член 2

Секоја земја-членка на Меѓународната организација на трудот која ќе ја ратификува Конвенцијата презема обврска да спроведе мерки за обезбедување на брза и целосна заштита од присилната или задолжителната работа, како што е специфицирано во членот 1 од оваа Конвенција.

Член 3

Формалната ратификација на Конвенцијата треба да биде проследена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација.

Член 4

1. Оваа Конвенција е обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор,
3. Дури потоа, оваа Конвенција стапува на сила за која било членка, дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 5

1. Земјата-членка која ја ратификувала Конвенцијата може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот на којшто Конвенцијата за првпат стапила во сила, преку акт проследен до Генералниот директор на Канцеларијата на Меѓународната организација на трудот за регистрација. Отповикувањето стапува на сила по една година од датумот на неговата регистрација.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година, по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа може да ја отповика оваа Конвенција по истекот на десетте години, според условите определени во овој член.

Член 6

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регис-

трацијата на сите ратификации и отповикувања доставени до него од страна на членките на Организацијата.

2. Кога ги информира членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува на сила.

Член 7

Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да го извести Генералниот секретар на Обединетите нации, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите Нации, за сите детали поврзани со ратификациите и отповикувања регистрирани од него, согласно со одредбите од претходните членови.

Член 8

Во разумна временска рамка, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да презентира пред Генералното собрание извештај за примената на оваа Конвенција, и треба да утврди дали постои расположение прашањето за нејзината целосна или делумна ревизија да биде поставено на дневениот ред на Собранието.

Член 9

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката, во тој случај, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификација на новата ревидирана Конвенција од членката ќе значи **ipso jure** отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено погоре во одредбите од член 5, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила, оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки, коишто ја ратификувале истата, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција.

Член 10

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C106 Конвенција за неделен одмор (трговија и канцеларии), 1957

Конвенција која се однесува на неделен одмор во трговијата и канцелариската работа.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 4. 3. 1959 година.)

Конвенција: C106

Место: Женева

Седница на Собранието: 40

Датум на усвојување: 26. 6. 1957

Предмет на класификација: Неделен одмор

Статус: Сè уште се користи како инструмент

Генерално собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот се состана во Женева на својата четириесетта седница, одржана на 5 Јуни 1957, и одлучи да ги усвои предлозите кои се однесуваат на неделниот одмор во трговијата и канцелариите, како петта точка на дневниот ред на седницата, и одлучи дека овие предлози треба да добијат форма на меѓународна Конвенција, и на 26 јуни 1957 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за неделен одмор (Трговија и канцеларии), 1957.

Член 1

Одредбите од оваа Конвенција, доколку не се ефектуирани преку механизмите на статутарното фиксирање на платите, колективните договори, арбитражните одлуки или на друг начин што е конзистентен со националните практики, треба да се ефектуираат преку национални закони и регулатива.

Член 2

Оваа Конвенција се однесува на сите лица, вклучително и на практикантите, вработените во владините институции, институциите на административни услуги, без оглед на тоа дали се јавни или приватни:

- (а) трговски организации;
- (б) организации, институции и административни услуги каде што вработените се главно ангажирани во извршување на канцелариска работа, вклучително и оние лица вклучени во слободните професии;
- (в) во случаите кога лицата не се вработени во организациите на кои се однесува членот 3, и кои не се предмет на националната регулатива или останатите договори за неделниот одмор во индустријата, рударството, транспортот или земјоделството;
 - (1) во трговските филијали на други организации;
 - (2) во филијалите на други организации во кои лицата се вработени и главно извршуваат канцелариска работа;
 - (3) мешовито трговски и индустриски организации.

Член 3

1. Оваа Конвенција се однесува на лицата вработени во некои од следниве организации, доколку членката која ја ратификува Конвенцијата ги специфицира истите со придружна декларација:
 - (а) организациите, институциите и административните услуги обезбедени од поединци;
 - (б) поштенските и телекомуникациски услуги;
 - (в) весници; и
 - (г) театри и места за забава.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенцијата може дополнително да проследи до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот декларација за прифаќање на обврските од Конвенцијата во однос на организациите на кои се однесува претходниот параграф, доколку истите не се специфицирани во претходната декларација.
3. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција треба да наведе во годишни извештаи, според член 22 од уставот на Меѓународната организација на трудот, до кој степен се применуваат или ќе се применуваат одредбите на Конвенцијата за организациите наведени во параграф 1 од овој член, доколку истите не се опфатени во декларацијата согласно на параграф 1 или 2 од овој член, како и за напредокот во однос на примена на Конвенцијата во овие организации.

Член 4

1. Онаму каде што е неопходно треба да бидат направени соодветни договори, со цел да се дефинира линијата која ги раздвојува организациите на кои оваа Конвенција се однесува од останатите.
2. Во случај да постои сомневање дали Конвенцијата се однесува на организација, институција или административната услуга, прашањето треба да се разреши од надлежен орган, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, онаму каде што истите постојат, или на кој било друг начин којшто е конзистентен со националното законодавство и практиката.

Член 5

Преку мерките и механизмите кои ги применуваат надлежните органи во секоја земја може од одредбите на Конвенцијата да бидат исклучени:

- (а) организациите во кои единствено членовите на семејството на работодавачот се вработени, а истите не се или не може да се сметаат за лица коишто работат за плата;
- (б) лицата коишто имаат високи менаџерски позиции.

Член 6

1. Сите лица на коишто оваа Конвенција се однесува треба, освен доколку поинаку не е регулирано со следните членови, да имаат право на непрекинат неделен одмор што се состои од најмалку 24 часа за период од 7 дена.
2. Периодот на неделен одмор треба, доколку е возможно, да биде достапен за сите лица во наведените организации.
3. Периодот на неделен одмор треба, доколку е возможно, да коинцидира со денот од неделата што се смета за ден за одмор согласно на традицијата и обичаите на земјата или регионот.
4. Традициите и обичаите на религиозните малцинства треба, доколку е можно, да се почитуваат.

Член 7

1. Онаму каде што природата на работата, природата на услугата, големината на популацијата што се опслужува или бројот на вработените е таква што одредбите од членот 6 не можат да се применуваат, преку мерки на надлежните органи или преку адекватни механизми во секоја земја може да се примени посебен режим на неделен одмор или, онаму каде што е тоа можно, за определни категории на лица или организации опфатени со Конвенцијата, да им се плати за сите соодветни социјални и економски барања.
2. Сите лица на коишто се однесува посебниот режим на одмор, на секои седум дена, имаат право на одмор во вкупно времетраење кое е најмалку еднакво на периодот утврден со член 6.
3. Лицата вработени во филијалите на организациите со посебен режим на одмор, кои под претпоставка дека се самостојни субјекти би биле предмет на регулирање на членот 6, треба да ги применуваат одредбите на истиот член.
4. Која било мерка што се однесува на примената на одредбите од параграф 1, 2, и 3 од овој член треба да се примени во консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, онаму каде што истите постојат.

Член 8

1. Привремени иземања, целосни или делумни (вклучително суспензија или намалување на периодот за одмор) од одредбите на член 6 може да се дозволи во секоја земја од надлежните органи, или на кој било друг начин одобрен од истите, конзистентно со националното законодавство и практика:
 - (а) во случај на несреќа, која се случила или постои опасност да се случи, присилната или итна работа во просториите и со опремата, меѓутоа само во времетраење кое е неопходно за избегнување на сериозни влијанија врз вообичаеното работење на организацијата;
 - (б) во случај на некарактеристичен притисок врз работата како резултат на посебни околности, доколку работодавачот не може да користи други мерки;
 - (в) со цел заштита од загуба на распиливата стока.
2. Во определувањето на условите во кои привремените иземања се дозволени во согласност со одредбите на подточките на параграфите б) и в) на претходниот параграф, репрезентативните организации на работниците и работодавачите, онаму каде што истите постојат, треба да бидат консултирани.
3. Онаму каде што привремените иземања се направени во согласност со одредбите на овој член, на засегнатите лица треба да им се овозможи компензаторен одмор со вкупно времетраење кое ќе биде најмалку еднакво на периодот обезбеден со член 6.

Член 9

Онаму каде што платите се регулирани со закони и одредби или се предмет на контрола на административните органи, не треба да има намалување на приходот на лицата на кој се однесува оваа Конвенција како резултат на примената на мерките преземени во согласност со истата.

Член 10

1. Соодветни мерки треба да се преземат за да се обезбеди адекватна примена на регулативите и одредбите кои се однесуваат на неделниот одмор, преку примена на инспекција или на друг начин.
2. Онаму каде што е соодветно, за да се ефектуираат одредбите од оваа Конвенција, неопходни мерки во облик на казни треба да се преземат, со цел да се обезбеди примената на нејзините одредби,

Член 11

Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција треба да вклучи во своите годишни извештаи, според член 22 од уставот на Меѓународната организација на трудот:

- (а) листа на категориите лица и видовите организации, предмет на посебен режим на неделен одмор, како што е наведено во член 7; и
- (б) информации кои се однесуваат на условите според коишто привремените иземања се дозволуваат во согласност со одредбите од член 8.

Член 12

Ниту една одредба од оваа Конвенција нема да влијае на закон, одлука, обичај или договор кој обезбедува поблагодаријатни услови за работниците од оние што се обезбедуваат со оваа Конвенција.

Член 13

Одредбите од оваа Конвенција можат да бидат суспендирани во која било земја од владата во случај на војна или друга опасност која се заканува на националната безбедност.

Член 14

Формалната ратификација на оваа Конвенција треба да се достави до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација.

Член 15

1. Оваа Конвенција е обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Дури потоа оваа Конвенција стапува на сила за која било членка, дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 16

1. Членката која ја ратификувала Конвенцијата може истата да ја отповика по истекот на период од 10 години од датумот на којшто Конвенцијата ста-

пила на сила, преку акт што се доставува за регистрација до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот. Ваквото отповикување нема да стапи на сила додека на помине една година од датумот на регистрација на отповикувањето.

2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција, како и онаа која во период од една година од истекот на периодот од десет години, наведен во претходниот параграф, не го искористила правото на отповикување обезбедено со овој член, ќе се смета дека ја продолжи важноста на Конвенцијата за период од наредни десет години и истата може да се раскине по истекот на периодот од десет години, според условите обезбедени со овој член.

Член 17

1. Генералниот директор на меѓународната канцеларијата на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања доставени до него од страна на членките на Организацијата.
2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација проследена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата на датумот на кој Конвенцијата стапува на сила.

Член 18

Генералниот директор на Канцеларијата на Меѓународната организација на трудот треба да го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со членот 102 од Повелбата на Обединетите нации, вклучително и за сите детали на ратификациите и отповикувањата регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 19

Во разумна временска рамка Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да презентира пред Генералното собрание извештај за примената на оваа Конвенција, и треба да утврди дали постои расположение прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија да биде поставено на дневениот ред на Собранието.

Член 20

1. Доколку Собранието усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката, во тој случај, сè додека новата Конвенција не обезбеди:

- a) ратификацијата на новата ревидирана Конвенција од членката ќе значи **ipso jure** отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено погоре во одредбите од член 16, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале истата, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција.

Член 21

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C111 Конвенција за дискриминација (вработување и професија), 1958

Конвенција која се однесува на дискриминација во однос на вработувањето и професијата.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 15. 6. 1960 година.)

Конвенција: C111

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 42

Датум на усвојување: 25. 6. 1958

Класификација на предметот: Вработување и професија без дискриминација

Класификација на предмет: Жени

Статус: Последен инструмент. Овој инструмент е еден од фундаменталните конвенции.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата четириесет и втора сесија на 4 јуни 1958 година и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со дискриминација на полето на вработувањето и професијата, што е четврта точка од дневниот ред на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, и имајќи предвид дека декларацијата од Филаделфија потврдува дека сите луѓе без разлика на раса, верување или пол, имаат право да ги практикуваат своите материјални добросостојби и духовен развој во услови на слобода и достоинство на економска сигурност и еднаква можност, и имајќи предвид дека дискриминацијата претставува кршење на правата изразени во Универзалната декларација за човекови права, на 25 јуни 1958 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за дискриминација (вработување и професија), 1958.

Член 1

1. За појаснување, во оваа Конвенција терминот „дискриминација” опфаќа:
 - (а) секаква дискриминација, исклучување или наклоност сторени на основа на раса, боја, пол, вера, политичко убедување, национална основа, социјално потекло, а имаат ефект на поништување или давање еднакви можности или третман при вработување или професија;
 - (б) какви било други разлики, исклучување или наклоност кои имаат ефект на поништување или давање еднакви можности, како што може при вработување или професија да се одреди од односната членка, по консултација со претставници на организациите на работодавачите и работниците, таму каде што постојат, и други соодветни тела.
2. Секаква дистинкција, исклучување или наклоност во однос на одредено работно место, базирана на наследни својства, нема да се сметаат како дискриминирачки.
3. Во оваа Конвенција термините „вработување” и „професија” опфаќаат пристап кон професионална обука, пристап до вработување и кон посебни професии, како и услови и начини на вработување.

Член 2

Секоја членка, за која оваа Конвенција е на сила, се обврзува со методи соодветни на националните состојби и практики да најави и проследи национална политика наменета за промовирање, еднаквост на можности и третман во однос на вработувањето и професијата, со цел да се елиминира секаква дискриминација.

Член 3

Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила, со методи соодветни на националните услови и практики, се обврзува:

- (а) да бара соработка со организациите на работодавачите и работниците и други соодветни тела во промовирање, прифаќање и набљудување на оваа политика;
- (б) да воведи такво законодавство и да промовира такви образовни програми со кои ќе се обезбеди прифаќање и придржување на политиката;
- (в) да укине секакви статутарни одредби и да измени секакви административни инструкции или практики кои не се конзистентни со политиката;
- (г) да ја спроведува политиката во поглед на вработување под директна контрола на националните власти;
- (д) да обезбеди придржување на политиката во активностите на професионално насочување, професионална обука и служби за распоредување под раководство на националните власти;
- (е) да назначи во своите годишни извештаи, при примена на Конвенцијата, дејство што го има преземено во следењето на политиката и резултатите добиени од таквото дејство.

Член 4

Секакви мерки што ќе се преземат врз лице кое оправдано е осомничено или ангажирано во активности штетни по безбедноста на државата, нема да се сметаат за дискриминирачки, под услов односното лице да има право да поднесе жалба до компетентно тело востановено во согласност со националната практика.

Член 5

1. Специјални мерки за заштита или помош, наведени во други конвенции или препораки усвоени од Меѓународната конференција за труд, нема да се сметаат за дискриминирачки.

2. Секоја членка може, по консултација со претставници на организациите на работодавачите и работниците, доколку постојат такви, да одреди дали се потребни други посебни мерки со кои ќе се задоволат посебните потреби на лица што бараат посебна заштита или помош, од причини какви што се пол, возраст, неспособност, семејни одговорности, социјален или културен статус, и истите нема да се сметаат за дискриминирачки.

Член 6

Секоја членка која ја ратификува оваа Конвенција се обврзува да ја применува на неметрополски територии, во согласност со одредбите од уставот на Меѓународната организација за труд.

Член 7

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе му бидат соопштени на Генералниот директор на Меѓународната организација за труд за негова регистрација.

Член 8

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификувања се регистрирани од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци од датумот на кој две членки ги имаат регистрирано ратификациите кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка 12 месеци по датумот откако ратификацијата е регистрирана.

Член 9

1. Членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција може да се откаже од неа по истекувањето на периодот од 10 години од датумот на кој Конвенцијата стапила на сила за првпат, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да биде важечко една година од датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција, и којашто во рок од една година од истекот на 10 години, спомнат во претходниот параграф, не го искористила правото на откажување дадено во овој член, ќе биде обврзана за наредните 10 години, што значи може да ја откаже

оваа Конвенција по истекот на секои 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 10

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрацијата на сите ратификации, декларации и откажувања кои се доставени до него од страна на членките на организацијата.
2. Кога ќе ги извести членките на организацијата за регистрацијата на втората ратификација доставена до него, Генералниот директор ќе им обрне внимание на членките на организацијата за датумот на кој Конвенцијата стапува на сила.

Член 11

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со Член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со сите детали за сите ратификации, декларации и акти на откажувања регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 12

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе го презентира до Генералната конференција извештајот за работењето на оваа Конвенција, во рок за кој ќе смета дека е неопходен, и ќе ја преиспита неопходноста да се стави во агендата на Конференцијата прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 13

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, во тој случај, и доколку новата Конвенција не нагласува поинаку, тогаш:
 - а) ратификацијата од страна на членката на новата ревидирана Конвенција ќе значи „*ipso jure*” директно откажување од оваа Конвенција, не спротивставувајќи се на одредбите од горенаведениот член 9, доколку новата ревидирана Конвенција стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.

- 2) Оваа Конвенција секако ќе остане на сила во својата актуелна форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидираната Конвенција.

Член 14

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C121 Конвенција за помош при повреда на работа, 1964

Конвенција која се однесува на помош при повреда на работа.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 28. 7.1967 година.)
Конвенција: C121
Место: Женева
Сесија на конференцијата: 48
Датум на усвојување: 8. 7. 1964
Класификација на предметот: Помош при повреда на работа
Статус: Последен инструмент; предмет на барање на информација

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата четириесет и осма сесија на 17 јуни 1964 година, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со помошта при индустриски повреди и професионални заболувања, а кои се вклучени во петтата точка од агендата на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 8 јули 1964 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за помош при повреда на работа, 1964.

Член 1

- (а) Во оваа Конвенција терминот „законодавство“ опфаќа правила за социјална заштита, како и закони и прописи;
- (б) терминот „пропишани“ значи одредено од или врз база на националното законодавство;
- (в) терминот „индустриско преземање“ ги опфаќа сите ангажмани во следните гранки на економска активност: рудници и каменоломи; производство; конструкција; електрика; гас; вода и санитарни сервиси; транспорт, складирање и комуникација;
- (г) терминот „штитеник“ се однесува на состојба на зависност која се претпоставува дека постои во пропишаните случаи;
- (д) терминот „дете штитеник“ опфаќа:
 - (i) дете на возраст кога ќе го напушта школувањето или под 15 години, повисоката возраст се зема предвид;
 - (ii) дете под пропишаната возраст повисока од таа што е специфицирана во подклаузулата (i), кое се смета за чирак или студент, или има хронична болест или неспособност која што му оневозможува доходовна активност, според условите дадени со националното законодавство: под услов ова барање да се совпаѓа со националното законодавство, каде што се одредува терминот на таков начин да го опфати секое дете под возраст значително повисока од онаа специфицирана во подклаузулата (i).

Член 2

1. Членката, чии економски и медицински капацитети се недоволно развиени за да може да се изјасни со декларација приложувајќи ја својата ратификација на привремени исклучоци обезбедени во следните членови: член 5, член 9, параграф 3, клаузула (б), член 12, член 15, параграф 2, член 18, параграф 3. Секоја таква декларација треба да ја наведе причината за таквите исклучоци.
2. Секоја членка, што има поднесено декларација во подпараграф 1 од овој член, ќе вклучи во својот извештај, при примената на оваа Конвенција доставена под член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, изјава во однос на што го прави овој исклучок:
 - (а) дека за тоа постои причина; или
 - (б) се откажува да го искористи правото на исклучок од наведениот датум.

Член 3

1. Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција може да исклучи од примената на Конвенцијата со декларација придружувајќи ја ратификацијата:
 - (а) морнари, вклучувајќи рибари;
 - (б) јавни службеници,кога овие категории се заштитени со специјални методи кои обезбедуваат вкупна помош најмалку еквивалентна на онаа што се бара со оваа Конвенција.
2. Кога декларацијата под параграф 1 од овој член е на сила, членката може да ги исклучи лицата кои припаѓаат на категорија или категории исклучени од примена на Конвенцијата од бројот на вработени, кога се пресметува процентот на вработени во согласност со параграф 2 од клаузула (г) од член 4 и член 5.
3. Секоја членка, што има поднесено декларација под параграф 1 од овој член, може последователно да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд дека ги прифаќа обврските од оваа Конвенција, во однос на категоријата или категориите исклучени за времето на нејзината ратификација.

Член 4

1. Националното законодавство кое се однесува на помош при повреда на работа ќе ги заштитува сите вработени, вклучувајќи ги приправниците во

јавниот и приватниот сектор, вклучувајќи ги кооперативите и во поглед на смрт на хранителот, пропишаните категории на корисници.

2. Секоја членка може да направи такви исклучоци за кои смета дека се неопходни во однос на:
 - (а) лица чие вработување е нередовно и кои се вработени спротивно од целта на трговијата или бизнисот на работодавецот;
 - (б) надворешни работници;
 - (в) членови од семејството на работодавецот кои живеат во неговата куќа без разлика што работат за него;
 - (г) други категории на вработени кои не смеат да надминат 10% од сите вработени, освен оние што се исклучени во клаузулите (а) до (в).

Член 5

Кога декларацијата обезбедена во член 2 е на сила, примената на националното законодавство, кое се однесува на помош при повреда на работа, може да биде ограничена на пропишаните категории на вработени, кои ќе бидат вкупно по број не помалку од 75% од сите вработени во индустриските активности, и во однос на смрт на хранителот и пропишани категории на корисници.

Член 6

Односните непогоди ќе го вклучат долунаведеното заради повреда при работа:

- (а) меланхолична состојба;
- (б) неспособност за работа како резултат на таквата состојба, а која вклучува и суспензија на заработувачката, како што е дефинирано со националното законодавство;
- (в) вкупен или делумен губиток на способноста за заработување како резултат на горното, повеќе од пропишаниот степен, со изглед да биде перманентна, или соодветно намалување на стручноста;
- (г) недобивање на помош како резултат на смрт на хранителот, според пропишаните категории на корисниците.

Член 7

1. Секоја членка ќе пропише дефиниција за „индустриска повреда“, вклучувајќи ги условите под кои повредата ќе се смета за индустриска, и треба

да ги специфицира условите на таквата дефиниција во своите извештаи при апликацијата на оваа Конвенција доставена според член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд.

2. Кога повредите при секојдневно патување се покриени со методите на социјалното осигурување, покрај методите за повреда на работа, и откако ќе се земат заедно двата вида на помош, истите треба да се барем еквиваленти на оние што се бараат според оваа Конвенција. Нема да биде неопходно да се дава одредба за повреди при секојдневно патување во дефиницијата на индустриски повреди.

Член 8

Секоја Членка ќе:

- (а) пропише список на болести кој ќе ги содржи најмалку болестите наведени во Табелата I од оваа Конвенција, кои ќе се сметаат како професионални заболувања под пропишани услови; или
- (б) вклучи во своето законодавство генерална дефиниција за професионално заболување, доволно широка за да ги опфати барем болестите наведени во оваа Конвенција; или
- (в) пропише список на болести во согласност со клаузулата (а) дополнета со генерална дефиниција за професионални заболувања, или со други одредби за утврдување на професионалното потекло на болеста што не се наведени или се манифестираат во услови различни од оние што се пропишани.

Член 9

1. Секоја членка ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за следнава помош, предмет на пропишани услови:
 - (а) медицинска нега и слична помош во однос на меланхолична состојба;
 - (б) помош во готовина во однос на непогодите специфицирани во член 6, клаузули (б), (в) и (г).
2. Правото на стекнување на помош не мора да се однесува на должината на вработувањето, времетраењето на осигурувањето или плаќањето на придонеси: под услов периодот на изложување да може да биде пропишан за професионални заболувања.
3. Помошта ќе се доделува за цело време на непогодата, со тоа што: во услови на неспособност за работа, помошта во готово не мора да биде исплатена во првите три дена:

- (а) каде што законодавството на членката обезбедува период на чекање за датумот на кој Конвенцијата стапува на сила, под услов членката да вклучи во своите извештаи, при примената на оваа Конвенција доставена под член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, изјава дека постои причина за користење на оваа одредба; или
- (б) кога декларацијата доставена во член 2 е на сила.

Член 10

1. Медицинската нега и слична помош во однос на меланхолична состојба ќе се состои од:
 - (а) општ лекар и специјалист за пациенти во или надвор од болница, вклучувајќи и домашна посета;
 - (б) стоматолошка нега;
 - (в) домашна медицинска нега или во болница или во други медицински институции;
 - (г) задржување во болница, домови за закрепнување, санаториуми или други медицински институции;
 - (д) стоматолошки, фармацевтски и други хируршки производи, вклучувајќи вградување, поправка на протези и нивно обновување, ако е потребно, и очила;
 - (ѓ) нега обезбедена од членови од друга професија која може во секое време да биде законски призната како слична на медицинската, под надзор на лекар или стоматолог; и
 - (е) каде што е можно, на работното место:
 - (i) итен третман на лица кои доживеале сериозна повреда;
 - (ii) тековен третман кај оние лица чија повреда е незначителна и не влијае на прекин на работата.
2. Помошта обезбедена во согласност со параграф 1 од овој член ќе се доделува користејќи ги сите можни средства, со цел зачувување на здравјето, враќање во првобитна состојба или, доколку не може да се постигне тоа, подобрување на здравјето на повреденото лице, неговата способност за работа и способноста да ги задоволува своите лични потреби.

Член 11

1. Секоја членка која обезбедува медицинска нега и слична помош со посредство на генерална здравствена шема или шема за медицинска нега за работени лица, во своето законодавство може да специфицира дека таквиот

вид на помош ќе им биде достапен и на лица кои се повредиле на работа под исти услови како и другите лица што имаат право на помош, под услов донесените правила да се такви што нема да се дозволи непријатна состојба или сиромаштија.

2. Секоја членка која обезбедува медицинска нега или слична медицинска помош со надоместување на трошоците, во своето законодавство може да донесе специјални правила за случаи во кои обемот, времетраењето или цената на чинење на таквата нега ги надминува разумните граници, под услови кога правилата за тие случаи не се неконзистентни со оние наведени во параграф 2 од член 10, а се предвидени така што ќе се избегне беда.

Член 12

Кога декларацијата обезбедена од член 2 е на сила, медицинската нега и слична помош ќе опфати најмалку:

- (а) генерална нега на општ лекар, вклучувајќи домашна посета;
- (б) специјална нега во болници за внатрешни и надворешни пациенти, и таква специјалистичка нега што може да се добие надвор од болници;
- (в) основни фармацевтски производи, на рецепт издаден од лекар или друго квалификувано лице;
- (г) хоспитализација, каде што е неопходно; и
- (д) каде што е можно, итен третман на местото каде лицата имаат доживеано индустриска повреда.

Член 13

Помошта во готово во однос на привремена или почетна неспособност за работа ќе биде периодично плаќање пресметано на начин кој ќе одговара или со потребите од член 19 или со потребите од член 20.

Член 14

1. Помош во готово во однос на губење на можноста за заработувачка со изгледи да биде перманентна или соодветен губиток на стручност, ќе биде платена во сите случаи во кои таквиот губиток, поголем од пропишаниот степен, останува по истекот на рокот во кој помошта се исплаќа во согласност со член 13.
2. Во случај на целосен губиток на способноста за заработување со можност да биде перманентна или соодветен губиток на стручност, помошта ќе

биде периодично плаќање, пресметано на таков начин што ќе одговара или на барањата од член 19 или член 20.

3. Во случај на значителен делумен губиток на способноста за заработување со изглед да биде перманентен, кој е над пропишаниот степен, или соодветен губиток на стручноста, помошта ќе се плаќа периодично, претставувајќи соодветен однос на оној што е обезбеден во параграф 2 од овој член.
4. Во случај на делумен губиток на способноста за заработување со услови да биде перманентен, кој што не е значителен, но е над пропишаниот степен наведен во параграф 1 од овој член или соодветен губиток на стручност, помошта во готово може да биде во форма на паушално плаќање.
5. Степенот на губиток на способност на заработување или соодветен губиток на стручноста наведени во параграф 1 и 3 од овој член, ќе бидат пропишани на таков начин да се избегне беда.

Член 15

1. Во исклучителни околности, и во согласност со повреденото лице, целосното или делумно периодично плаќање обезбедено со параграф 2 и 3 од член 14, може да се префрли во паушално плаќање кое ќе кореспондира со статистички еквивалент, кога компетентните власти имаат причина да веруваат дека таквата паушална сума ќе се користи на начин кој е посебно поволен за повреденото лице.
2. Кога декларацијата обезбедена во член 2 е на сила и кога односната членка смета дека ѝ недостасуваат потребните административни капацитети за периодично плаќање, периодичното плаќање обезбедено во параграфите 2 и 3 од член 14 може да се претвори во паушален износ кој ќе одговара на статистички еквивалент, како што е пресметано врз основа на расположливи податоци.

Член 16

Покачувања на периодичните плаќања или друга дополнителна или специјална помош, како што е пропишана, ќе се обезбеди за неспособни лица на кои им е потребна постојана помош или постојана придружба од друго лице.

Член 17

Треба да се пропишат услови во кои периодичните плаќања заради губиток на стручност ќе се преиспитаат, суспендираат или откажат заради степенот на губиток.

Член 18

1. Помош во готово, во однос на смрт на хранителот, ќе биде периодично плаќање на вдовица, како што е пропишано, неспособен и зависен вдовец, дете што било издржувано од починатиот и други лица, како што е пропишано; ова плаќање ќе биде пресметувано на таков начин да се сообразува или со барањата од член 19 или со барањата од член 20: под услов да нема потреба да се прави одредба за помош на неспособен и зависен вдовец каде што помошта во готово на другите наследници се доста поголеми од оние што се бараат со оваа Конвенција, и каде што методите за социјална помош, покрај методите за повреда при работа, му обезбедуваат на таквиот вдовец помош која е доста поголема од онаа за инвалидитет и која се бара според Конвенцијата за социјална заштита (минимални стандарди), 1952.
2. Освен тоа, помош за погреб ќе биде обезбедена во пропишан износ кој нема да биде помал од нормална цена за погреб: кога помошта во готово на наследниците е доста повисока од онаа што се бара со оваа Конвенција, правото на помош за погреб може да биде предмет на пропишани услови.
3. Кога декларација обезбедена во член 2 е на сила, а односната странка смета дека ѝ недостасуваат административни капацитети за периодично плаќање, периодичното плаќање обезбедено во параграф 1 од овој член може да се претвори во паушален износ кој ќе одговара на статистичкиот еквивалент за него, пресметано врз основа на расположивите податоци.

Член 19

1. Во случај на периодично плаќање на кое се однесува овој член, износот на помошта зголемен за износот на сите семејни надоместоци кои се исплаќаат за време на непогодата ќе биде таков да го достигне најмалку процентот од вкупниот износ од претходните заработувања на корисникот или неговиот хранител, и износот на секакви семејни надоместоци плативи на заштитено лице со исти семејни одговорности како и стандарден корисник, назначени во Табела II од оваа Конвенција, во однос на непогодата за која станува збор.
2. Претходните заработувања на корисникот или неговиот хранител ќе се пресметуваат според пропишаните правила, а таму каде што заштитените лица или нивните хранители се распоредени во класи, според нивните заработувачки, нивните претходни заработувања ќе се пресметуваат на основните заработувања на класите на кои тие им припаѓаат.
3. Може да се пропише и максимална граница за износот на помошта или за заработувачките што се земени предвид за пресметка на помошта, под услов максималната граница да биде фиксирана на таков начин што одредбите од параграф 1 од овој член се запазени, и каде што претходните заработувачки на корисникот или неговиот хранител се еднакви или пониски од платата на квалификуван физички машински работник.

4. Претходните заработувачки на корисникот или неговиот хранител, платата на квалификуван физички машки работник, помошта и семејните надоместоци ќе се пресметуваат на иста временска основа.
5. За други корисници помошта ќе биде слична на помошта за стандарден корисник.
6. Во овој член, како квалификуван физички машки работник се смета:
 - (а) бравар или монтер во фабрика за машини, освен електрични машини; или
 - (б) лице кое се смета за типично квалификувано, избрано во согласност со одредбите од следниов параграф; или
 - (в) лице чии заработувачки се такви да бидат еднакви или поголеми од 75% од заработувачките на сите заштитени лица, таквите заработувачки да бидат одредени на годишна основа или пократки периоди како што може да биде пропишано; или
 - (г) лице чии заработувачки се еднакви на 125% од просечните заработувачки на сите заштитени лица.
7. Лице кое се смета за типично квалификуван работник, како што е наведено во клаузула (б) од претходниот параграф, е лице вработено во најголем број на економски активности, со најголем број на економско активно машки лица заштитени во непогодата за која станува збор, или хранителите на заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот кој содржи најголем број такви лица или хранители; за оваа цел ќе се користи Меѓународна класификација на индустриски стандарди, за сите економски активности усвоени од Економскиот и социјален совет на Обединетите нации на неговата седма сесија од 27 август 1948 година, изменет и репродуциран во анексот од оваа Конвенција, или во таква класификација која ќе биде во меѓувреме изменета.
8. Кога износот на помошта варира по регион, квалификуван физички машки работник може да се одредува за секој регион, во согласност со параграфите 6 и 7 од овој член.
9. Платата на квалификуван физички машки работник ќе се одредува на основа на висината на платата за нормални работни часови, фиксирани со колективни договори, или во согласност со националните закони или прописи, каде што е применливо, или по обичај, вклучувајќи ги надоместоците за животни трошоци, ако има такви; кога таквите износи се разликуваат по региони, а параграф 8 од овој член не е применет, ќе се земе среден износ.
10. Ниедно периодично плаќање нема да биде помало од пропишаниот минимален износ.

Член 20

1. Во случај на периодично плаќање на кое се однесува овој член, износот на помошта зголемена со износот на сите семејни надоместоци плативи за време на односната непогода, ќе биде толкав да обезбеди најмалку процент што е назначен од вкупната плата на обичен машки работник, и од износот на семејните надоместоци плативи на заштитено лице со исти семејни одговорности како и стандардниот корисник, како што е наведено во Табела II за стандарден корисник.
2. Платата на обичен машки возрасен работник, помошта и секакви семејни надоместоци ќе се пресметуваат на иста временска основа.
3. За други корисници помошта ќе биде слична на помошта за стандарден корисник.
4. Во овој член за машки возрасен работник се смета:
 - (а) лице кое се смета типично неквалификуван работник, во фабрика за машини или други електрични машини; или
 - (б) лице кое се смета за типично неквалификуван работник избран во согласност со одредбите од следниот параграф.
5. Лице кое се смета за типично неквалификуван работник за потребите од одредбите на клаузула (б) од претходниот параграф, ќе биде лице вработено во поголема група на економски активности, со најголем број на економско активни машки лица заштитени во непогодата за која станува збор или на хранителите на заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот кој содржи најголем број на такви лица или хранители; за оваа цел ќе се користи Меѓународната класификација на индустриски стандарди за сите економски активности, усвоена од Економскиот и социјален совет на Обединетите нации на неговата седма сесија од 27 август 1948 година и изменети и репродуцирани во анексот на оваа Конвенција, или ако во меѓувреме има измени на таквите класификации истите ќе се користат.
6. Кога износот на помошта варира по регион, обичен машки возрасен работник ќе се одредува за секој регион во согласност со параграфите 4 и 5 од овој член.
7. Платата на обичен возрасен машки работник ќе се одредува врз основа на висината на платите за нормални работни часови, фиксирана со колективни договори или со следење на националните закони или прописи, каде што е применливо, или според обичај, вклучувајќи надоместоци за трошоци на живеење, ако има такви; кога таквите износи се разликуваат по регион, а параграф 6 од овој член не е применет, во тој случај ќе се зема средна вредност.
8. Ниедно периодичното плаќање нема да биде помало од пропишаниот минимален износ.

Член 21

1. Висината на помошта во готово која се исплаќа тековно во однос на параграфите 2 и 3 од член 14 и параграф 1 од член 18, ќе се разгледува следејќи ги значителните промени на генерално ниво на заработувачка, кога истите се резултат на значителни промени на трошоците на живеење.
2. Секоја членка ќе ги вклучи наодите од таквите прегледи во своите извештаи при примената на оваа Конвенција доставена по член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, и ќе специфицира дали има преземено акција.

Член 22

1. Помошта на која има право заштитеното лице по друга основа, во согласност со оваа Конвенцијата, може да биде суспендирана до степен што е пропишан:
 - (а) доколку односното лице е отсутно од територијата на Членката;
 - (б) доколку односното лице се издржува од јавни фондови или на сметка на институција за Социјална помош или служба; или
 - (в) кога лицето за кое станува збор направило фалсификувано побарување;
 - (г) кога повредата при работа е предизвикана од кривичен престап извршен од односното лице;
 - (д) кога повредата при работа е предизвикана од доброволно труење или сериозно свесно лошо однесување извршено од односното лице;
 - (ѓ) во соодветни случаи, кога односното лице занемарува да користи медицински или рехабилитациони служби што му се на располагање или не се сообразува со правилата пропишани за верификување на случајот или продолжувањето на непогодата или за однесување на корисниците;
 - (е) доколку сопругата наследник живее со друго лице како сопруга.
2. Во случај и во рамките на пропишаните граници, дел од помошта во готово што следува по друга основа ќе се исплаќа на штитеници на односното лице.

Член 23

1. Секој поднесувач на барање има право на жалба во случај да му се одбие помошта, или поплака за квалитетот или квантитетот на помошта.

2. Кога при примената на оваа Конвенција на одделот во владата одговорен за легислатурата, му е доверено да ја администрира медицинската нега, правото на жалба наведено во параграф 1 од овој член, може да се замени со право да се има жалба во врска со одбивањето на медицинската нега или квалитетот на добиената нега испитана од соодветни власти.
3. Кога жалбата е решена од специјален суд формиран да се занимава со прашање за помош при повреда на работа или со прашања од социјална заштита генерално, и на кои заштитените лица се претставувани, лицето нема да има право на жалба.

Член 24

1. Кога администрирањето не е доверено на институција регулирана од јавните власти или на владини одделенија одговорни за легислатурата, претставници на заштитените лица ќе учествуваат во менаџирањето, или ќе бидат поврзани со истите во консултативно својство по пропишани услови; национални закони или прописи можат да одлучат за учеството на претставници на вработените и на јавните власти.
2. Членката ќе прифати генерална одговорност за правилно администрирање на институциите и службите кои се одговорни за примена на оваа Конвенција.

Член 25

Секоја членка ќе прифати генерална одговорност за правилно распоредување на помошта обезбедена во согласност со оваа Конвенција и ќе ги преземе сите потребни мерки за таа цел.

Член 26

1. Секоја Членка според пропишаните услови ќе:
 - (а) преземе мерки да спречи индустриски повреди и професионални заболувања;
 - (б) обезбеди рехабилитациони служби кои се проектирање за подготовка на неспособното лице, каде што е можно, за да ги поврати претходните активности или, доколку тоа не е можно, најсоодветна доходовна активност, имајќи ги предвид неговата способност и капацитет;
 - (в) преземе мерки понатаму да ги смести неспособните лица на соодветно вработување.
2. Секоја членка ќе обезбеди, колку што е можно, во своите извештаи при примена на оваа Конвенција доставена по член 22 од уставот на Меѓуна-

родната организација за труд, информација која се однесува на тоа колку често и сериозно се случуваат индустриските повреди.

Член 27

Секоја членка, во рамките на својата територија ќе им гарантира на странците еднаквост на третман со своите државјани, во однос на помошта при повреда на работа.

Член 28

1. Оваа Конвенција ја ревидира Конвенцијата за компензација на работниците (Земјоделство), 1921, Конвенцијата за компензација на работниците (Повреди), 1925, Конвенцијата за компензација на работниците (Професионални заболувања), 1925, и Конвенцијата (ревидирана) за компензација на работниците (Професионални заболувања), 1934.
2. Ратификацијата на оваа Конвенција од страна на членката која што е дел од Конвенцијата за компензација на работниците (Професионални заболувања) (ревидирана), 1934, во согласност со член 8 од неа, **ipso jure** веднаш ќе ја откаже таа Конвенција, ако и кога оваа Конвенција стапува на сила, но стапувањето на сила на оваа Конвенција нема да ја затвори Конвенцијата за понатамошно ратификување.

Член 29

Во согласност со член 75 од Конвенцијата за социјална заштита (минимални стандарди), 1952, Дел VI од таа Конвенција и релевантни одредби од други Делови од истата, ќе престанат да се применуваат на која било членка што ја има ратификувано оваа Конвенција од датумот на кој оваа Конвенција стапува на сила за членката, но прифаќањето на обврските од оваа Конвенција ќе значат и прифаќање на обврските од Дел VI од Конвенцијата за социјална заштита (минимални стандарди), 1952 и релевантни одредби од другите Делови од неа за потребите на член 2 од споменатата Конвенција.

Член 30

Доколку Конвенцијата која што можеби е усвоена последователно од страна на Конференцијата, а се однесува на предмет или предмети што се покриени со оваа Конвенција, таквите одредби од оваа Конвенција како што е специфицирано во наведената Конвенција, ќе престанат да се применуваат на која било членка што ја има ратификувано споменатата Конвенција, од датумот на кој споменатата Конвенција стапува на сила за таа членка.

Член 31

1. Меѓународната конференција за труд може да усвои, со дво-третинско мнозинство, измени на Табела I од оваа Конвенција, на која било сесија кога предметот е вклучен во агендата.
2. Таквите измени ќе стапат на сила кога членката ќе го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за нивно прифаќање, кога членката веќе е дел од Конвенцијата.
3. Освен ако Конференцијата одлучи поинаку кога ги усвојува измените, измените ќе бидат на сила со самото усвојување од Конференцијата, во однос на секоја членка која последователно ќе ја ратификува Конвенцијата.

Член 32

Официјалното ратификување на оваа Конвенција ќе му биде соопштено на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација.

Член 33

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификувања се регистрирани од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка 12 месеци по датумот на кој се регистрирани ратификациите.

Член 34

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже по истекот на 10 години од датумот кога за првпат Конвенцијата стапила на сила, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирано. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирано.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го користи правото за откажување обезбедено од овој член во текот на годината по истекот на периодот од 10 години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за понатамошен период од 10 години и потоа може да ја откаже Конвенцијата по истекот на секој период од 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 35

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации и откажувања кои му се доставени од страна на членките на организацијата.
2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе ги извести членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 36

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации, декларации и акти на откажување регистрирани од негова страна во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 37

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ го презентира извештајот на Генералната конференција за работењето на оваа Конвенција, и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 38

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција, не задржувајќи ги одредбите од член 34 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 39

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни

ТАБЕЛА I. СПИСОК НА ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Професионални заболувања Работа изложена на ризик *

1. Pneumoconiosis предизвикана од склерогена тврда минерална прашина (силикоза, антракосиликоза, азбест) и силико-туберкулоза под услов силиконот да е основен фактор во предизвикување на неспособноста или смртта.

Секаков вид работа изложена на ризик.
2. Бронхопневмонија предизвикана од прашина од цврст метал.
3. Бронхопневмонија предизвикана од памучна прашина.
4. Професионална астма предизвикана од чувствителни или надразнувачки средства и двете препознатливи во оваа смисла и влијателни во работниот процес.
5. Надворешно алергични алвеолити и последиците предизвикани од дишење на органска прашина, пропишани од националното законодавство.
6. Болести предизвикани од берилиум или неговите токсични состојки.
7. Болести предизвикани од кадмиум или неговите токсични состојки.
8. Болести предизвикани од фосфор или неговите токсични состојки.
9. Болести предизвикани од хром или неговите токсични состојки.
10. Болести предизвикани од манган или неговите токсични состојки.
11. Болести предизвикани од арсен или неговите токсични состојки.
12. Болести предизвикани од жива или неговите токсични состојки.
13. Болести предизвикани од олово или неговите токсични состојки.
14. Болести предизвикани од флуор или неговите токсични состојки.
15. Болести предизвикани од јаглен дисулфид или неговите токсични состојки.
16. Болести предизвикани од токсични халогени деривати од **алифати** или ароматични хидрокарбони.

* при апликација на оваа табела треба да се земе предвид степенот и типот на изложување кога е соодветно.

17. Болести предизвикани од бензин или неговите токсични деривати.
18. Болести предизвикани од токсични нитро или аминок деривати, или бензин и негови деривати.
19. Болести предизвикани од нитроглицерин или други нитрантни ацидни естери.
20. Болести предизвикани од алкохол, гликоза или кетони.
21. Болести предизвикани од задушувачи: јаглен моноксид, хидроген цијанид или негови токсични деривати, јеглен сулфид и хидроген сулфит.
22. Оштетување на слух предизвикано од врева.
23. Болести предизвикани од вибрација (нарушување на мускулите, тетивите, коските, зглобовите, периферните крвни садови или периферните крвни нерви).
24. Болести предизвикани при работа во компримиран воздух.
25. Болести предизвикани од јонска радијација.
Секаков вид на работа каде што има изложување на дејство на јонска радијација.
26. Кожни болести предизвикани од физички, хемиски или биолошки агенси коишто не се вклучени во другите точки.
Секаков вид на работа каде што има изложување на ризик.
27. Примарен рак на кожа предизвикан од катран, асфалт, битумен, минерално масло, антрацен, или состојки, производи на остатоци од овие честички.
28. Рак на бели дробови или mesoteliomus предизвикани од азбест.
29. Инфективни или паразитни болести кои се случуваат во професии каде што има посебен ризик од загадување.
 - (а) Здравствена установа или работа во лабораторија.
 - (б) Ветеринарна работа
 - (в) Работа со животни, трупови од животни, делови од такви трупови или стока која можеби била контаминирана од животни, трупови од животни или делови од такви трупови.
 - (г) Друга работа каде има посебен ризик од контаминација.

При апликација на оваа табела треба да се земе предвид степенот и типот на изложување кога е соодветно.

ТАБЕЛА II. ПЕРИОДИЧНИ ПЛАЌАЊА НА СТАНДАРДНИ КОРИСНИЦИ

Категорија на стандардни корисници	Процент
1. Привремена или почетна неспособност за работа Маж и жена со две деца	60
2. Целосен губиток на способност за работа или соодветен губиток на стручност Маж и жена со две деца	60
3. Смрт на хранител Вдовица со две деца	50

АНЕКС
МЕЃУНАРОДНА КЛАСИФИКАЦИЈА НА ИНДУСТРИСКИ СТАНДАРДИ ЗА
СИТЕ ЕКОНОМСКИ АКТИВНОСТИ (РЕВИДИРАНИ ДО 1969 ГОДИНА)
СПИСОК НА ГЛАВНИ ПОДЕЛБИ, ПОДЕЛБИ И ПОГОЛЕМИ ГРУПИ

Главна поделба 1. Земјоделство, лов, шумарство и риболов

Поделба	Главна група	
11		Земјоделство и лов
	111	Земјоделско и сточарско производство
	112	Земјоделски услуги
	113	Лов, стапици, и дивеч за размножување
12		Шумарство и сеча
	121	Шумарство
	122	Сеча
13	130	Риболов

Главна поделба 2. Рударство и каменоломи

Поделба	Главна група	
21	210	Рудници за јаглен
22	220	Сурова нафта и Производство на природен гас
23	230	Рудник за метална руда
29	290	Други рудници

Главна поделба 3. Производство

Поделба	Главна група	
31		Производство на храна, пијалаци и тутун
	311-312	Производство на храна
	313	Индустрии за пијалаци
	314	Производители на тутун
32		Текстил, конфекција и кожна индустрија
	321	Производство на текстил
	322	Производство на облека, освен обувки
	323	Производство на кожа и кожни производи, замена за кожа, крзно, освен обувки и облека

	324	Производство на обувки, освен вулканизирана или моделирана гума или пластични обувки
33		Производство на дрво и дрвени производи, вклучувајќи и мебел
	331	Производство на дрво и дрвени плутани производи, освен мебел
	332	Производство на мебел и вградени елементи, освен ако металот е примарен
34		Производство на хартија и производи од хартија, печатење и издавање
	341	Производство на хартија и хартиени производи
	342	Печатење, издавање и сродни индустрии
35		Производство на хемикалии и хемиски, нафтени, гумени и пластични производи
	351	Производство на индустриски хемикалии
	352	Производство на хемиски производи
	353	Рафинерии на нафта
	354	Производство на различни производи на нафта и јаглен
	355	Производство на гумени производи
	356	Производство на пластични производи што не се класифицирани на друго место
36		Производство на неметални и минерални производи, освен производство на нафта и јаглен
	361	Производство на глинени производи, порцелан и земјени производи
	362	Производство на стакло и стаклени производи
	369	Производство на други неметални и минерални производи
37		Основни метални индустрии
	371	Железни и челични основни индустрии
	372	Основни индустрии за неметали

38		Производство на готови метални производи, машини и опрема
	381	Производство на готови метални производи, освен машини и опрема
	382	Производство на машини освен електрични
	383	Производство на електромашински апарати, апарати за домаќинство и резервни делови
	384	Производство на транспортна опрема
	385	Производство на професионална, научна, мерна и контролна опрема што не е класифицирана на друго место, како и фотографски и оптички производи
39	390	Други производствени индустрии

Главна поделба 4. Струја, гас и вода

Поделба	Главна група	
41	410	Струја, гас и пареа
42	420	Водовод и довод

Главна поделба 5. Конструкција

Поделба	Главна група	
50	500	Конструкција

Главна поделба 6. Трговија на мало и големо, ресторани и хотели

Поделба	Главна група	
61	610	Трговија на големо
62	620	Трговија на мало
63		Ресторани и хотели
	631	Ресторани, кафулиња и други места за јадење и пиење
	632	Хотели, куќи со наместени соби, кампови и други места за сместување

Главна поделба 7. Транспорт, складирање и комуникација

Поделба	Главна група	
71		Транспорт и складирање
	711	Копнен транспорт
	712	Воден транспорт
	713	Воздушен транспорт
	719	Сервиси поврзани со транспорт
72	720	Комуникации

Главна поделба 8. Финансирање, осигурување, недвижности и деловни услуги

Поделба	Главна група	
81	810	Финансиски институции
82	820	Осигурување
83		Недвижности и бизнис услуги
	831	Недвижности
	832	Бизнис услуги, освен машини и опрема за изнајмување и закупување
	833	Машини и опрема за изнајмување и закупување

Главна поделба 9. Општина, социјални и лични услуги

Поделба	Главна група	
91	910	Јавна администрација и одбрана
92	920	Санитарни и слични сервиси
93		Социјални и служби поврзани со општината
	931	Образовни служби
	932	Институции за наука и истражување
	933	Медицински, стоматолошки, други здравствени и ветеринарни служби
	934	Социјални институции
	935	Бизнис, професионални и други трудови здруженија
	939	Други социјални служби поврзани со општината

94		Рекреациони и културни услуги
	941	Кинематографија и други служби за забава
	942	Библиотеки, музеи, ботанички и зоолошки градини и други културни служби што не се класифицирани на друго место
	949	Забавно-рекреациони служби што не се класифицирани на друго место
95		Лични сервиси и сервиси за домаќинство
	951	Сервиси за поправка што не се класифицирани на друго место
	952	Хемиско чистење, сервиси за хемиско чистење и погони за чистење и бојадисување
	953	Домашни услуги
	959	Различни лични услуги
96	960	Меѓународни и други вонтериторијални тела

Главна поделба 0. Активности што не се адекватно дефинирани

Поделба	Главна група	
0	000	Активности што не се адекватно дефинирани

C122 Конвенции за политики за вработување, 1964

Конвенција која се однесува на политики за вработување.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 15. 7. 1966 година.)

Конвенција: C122

Место: Женева

Седница на Собранието: 48

Датум на усвојување: 9. 7. 1964

Предмет на класификација: Политики за вработување

Статус: Сè уште се користи како инструмент, и е една од приоритетните конвенции.

Генералното собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот се состана во Женева на својата четириесет и осма седмица на 17 јуни 1964 година, и имајќи предвид дека декларацијата од Филадельфија поаѓа од обврската на Меѓународната организација на трудот да работи на светските програми за остварување на полна вработеност и подигнување на животниот стандард на населението, како и дека преамбулата на уставот на Меѓународната организација на трудот обезбедува заштита на невработените и соодветни плати за егзистенција, и имајќи превид дека, во согласност со условите на Декларацијата од Филадельфија, Меѓународната организација на трудот е одговорна да ги испитува и разгледува влијанијата на економските и финансиските политики врз политиките на вработување, од аспект на остварувањето на фундаменталната цел на сите човечки суштества без оглед на раса, политичка определба или пол, да имаат право на материјална благосостојба, духовен развој во услови на слобода и дигнитет, економска сигурност и еднакви можности, и поаѓајќи од Универзалната декларација за човекови права која обезбедува дека секој има право на работа, слободно да ја избира работата, да работи во адекватни услови за работа и да биде заштитен во услови на невработеност, и во согласност со условите на постоечките конвенции за работна сила и Препораките за релевантност на политиката за вработување, и посебно на Конвенцијата за услугите при вработување, заедно со Препораките 1948, Препораките за професионална ориентација, 1949, Препораките за професионална обука, 1962, и Конвенцијата за дискриминација (на работното место и професионална), заедно со Препораките, 1958, и имајќи предвид дека овие инструменти треба да создадат поширока рамка од меѓународните програми за економски развој на основите на целосно, продуктивно и слободно избрано вработување, одлучи да ги усвои предлозите коишто се однесуваат на политиките на вработување, што се вклучени во осмата точка на дневниот ред на седницата, и одлучи овие предлози да добијат форма на меѓународна Конвенција, на 9 јули 1964 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за политиката на вработување, 1964.

Член 1

1. Од аспект на стимулирање на економски раст и развој, подигање на животниот стандард, пресретнување на барањата на работната сила и намалување на растечката невработеност и прекумерната невработеност, секоја членка треба да утврди и следи, како главна цел, активни политики за промоција на целосно, продуктивно и слободно избрано вработување.

2. Политиката треба да обезбеди дека:
 - (а) постои работа за секој којшто е работоспособен и активно бара работа;
 - (б) работењето е продуктивно колку што е можно повеќе;
 - (в) постои целосна слободна во изборот на вработувањето и можноста секој работник да аплицира за работата за којшто смета дека е најсоодветен и да ги искористи своите знаење и талент, без оглед на раса, пол, боја на кожа, религија, политичка определба, националното или социјалното потекло.
3. Прокламираната политика ќе ги зема предвид стадиумите и нивото на економски развој и меѓусебните релации помеѓу целите на вработувањето и социјалните цели, и истата ќе се применува со методи коишто се соодветни на националните услови и практики.

Член 2

Секоја членка треба, со примена на методи во обем што соодветствува на националните услови:

- (а) да одлучи или да ги ревидира, во рамките на координираната економска и социјална политика, мерките што ќе се применуваат за да се постигнат целите наведени во член 1;
- (б) да преземе такви чекори, а доколку се укаже потреба и да воспостави програми за примена на овие мерки.

Член 3

Во примената на оваа Конвенција, во однос на политиките за вработување, претставниците на работодавачите и работниците и на лицата засегнати од примената на мерките треба да се консултираат и да се настојува да се земе предвид нивното искуство, ставови и да се обезбеди нивна целосна соработка во формулирањето и обезбедување на поддршката за ваквите политики.

Член 4

Формалната ратификација на оваа Конвенција треба да биде проследена до Генералниот директор на Канцеларијата на Меѓународната организација на трудот за регистрација.

Член 5

1. Ова Конвенција е обврзувачка за оние земји-членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани од Генералниот директор.

2. Таа стапува на сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификацијата од две членки е регистрирана од страна на Генералниот директор.

Член 6

1. Земјата-членка којашто ја ратификувала Конвенцијата може да ја отповика истата по истекот на десет години од денот кога Конвенцијата за првпат стапила на сила, преку акт кој се доставува до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација. Ваквото отповикување нема да има важност во временски период од една година по истекот на датумот на којшто истата е регистрирана.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година по истекот на периодот од десет години, наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа може да ја отповика оваа Конвенција по истекот на десет години, според условите определени од овој член.

Член 7

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот треба да ги извести сите земји-членки на Меѓународната организација на трудот за регистрација на сите ратификации и акти на отповикувања коишто се проследени до него од страна на членките на Организацијата.
2. При информирањето на членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација која е испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на кој Конвенцијата стапува во сила.

Член 8

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот треба да ги достави до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, во согласност со членот 102 од Повелбата на Обединетите нации, деталите во однос на сите ратификации, декларации и акти на отповикувања регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 9

Во временска рамка што се смета за разумна, Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот треба да презентира пред Генералното собрание извештај за примената на оваа Конвенција, и треба да утврди дали

постои расположение прашањето за нејзината целосна или делумна ревизија да биде поставено на дневениот ред на Собранието.

Член 10

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификацијата на новата ревидирана Конвенција од страна на членка ќе значи **ipso jure** отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 6 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција престанува да биде отворена за понатамошна ратификација од членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале истата, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција

Член 11

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C129 Конвенција за трудова инспекција (Земјоделство), 1969

Конвенција која се однесува на трудовата инспекција во земјоделството
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 19. 1. 1972 година.)

Конвенција: C129

Место: Женева

Седница на Собранието: 53

Датум на усвојување: 25. 6. 1969

Предмет на класификација: Трудова инспекција

Статус: Сè уште се користи како инструмент, и е една од најприоритетните конвенции.

Генералното собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот се состана во Женева на својата педесет и трета седница на 4 јуни 1969 година, и имајќи ги предвид постоечките конвенции коишто се однесуваат на трудовата инспекција, како што е Конвенцијата за трудова инспекција, 1947, која се однесува на индустријата и трговијата и Конвенцијата за фармерството, 1958, која покрива лимитирана категорија на земјоделска активност, и имајќи ги предвид меѓународните стандарди за обезбедување на потребата од трудова инспекција во земјоделството, одлучи да усвои определни предлози коишто се однесуваат на трудовата инспекција во земјоделството, како четврта точка на дневниот ред на оваа седница, и донесе одлука овие предлози да добијат форма на меѓународна Конвенција, и ја усвои на 25 јуни 1969 година следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за трудова инспекција (Земјоделство), 1969.

Член 1

1. Во оваа Конвенција со терминот земјоделска активност се подразбираат дејности кој што во целост или делумно, вклучуваат одгледување на растенија, чување и одгледување на животни, земјоделство, хортикултура, примарна обработка на земјоделски производи од страна на сопственикот или било која друга форма на земјоделска активност.
2. Онаму каде што е неопходно, надлежните органи, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и на работниците, таму каде што истите постојат, треба да дефинираат линија на разграничување на земјоделството од индустријата и трговијата на начин што нема да исклучи каква било земјоделска активност од националниот систем на трудова инспекција.
3. Во случаите за коишто постои сомневање дали Конвенцијата да се примени на активноста во целина или на некој нејзин дел, прашањето треба да биде разрешено од страна на надлежните органи.

Член 2

Во оваа Конвенција поимот правни одредби вклучува, како дополнување на законите и регулативите, арбитражни одлуки и колективни договори на основ на кои се спроведува правото и коишто треба да се применуваат од страна на трудовите инспектори.

Член 3

Секоја членка на Меѓународната организација на трудот којашто ја усвоила оваа Конвенција треба да организира систем на трудова инспекција во земјоделството.

Член 4

Системот на трудовата инспекција во земјоделството треба да се примени во земјоделските дејности каде што се ангажираат вработени или практиканти, без оглед на нивниот број и вид, форма или времетраење на нивниот договор.

Член 5

1. Секоја земја која ја ратификувала оваа Конвенција може во придружната декларација, при ратификацијата, да преземе обврска преку трудовата инспекција во земјоделството да покрие една или повеќе од следниве категории на лица кои што работат во земјоделската дејност:
 - (а) земјосопственици кој што не користат надворешна помош, жетвари или слични категории на земјоделски работници;
 - (б) лицата коишто партиципираат во колективи како, на пример, членовите на кооперативите;
 - (в) членовите на семејството на носителот на дејноста, според дефиницијата во националното законодавство.
2. Секоја земја-членка која ја ратификувала Конвенцијата, може со дополнителна декларација која ќе ја проследи до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот да опфати една или повеќе категории на лица на коишто се однесува претходниот параграф, доколку истите не се опфатени во некоја од претходните декларации.
3. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција треба да наведе во своите извештаи според член 22 на уставот на Меѓународната организација на трудот, до кое ниво ќе се применуваат или е предложено да се применуваат одредбите на Конвенцијата во однос на оние категории на лица на кој што се однесува параграфот 1 од овој член, а којшто не се опфатени во некоја од декларациите.

Член 6

1. Функцијата на системот на трудова инспекција во земјоделството треба:
 - (а) да обезбеди примена на правните одредби поврзани со условите за работа и заштитата на работниците додека ја извршуваат нивната работа,

како што се одредбите поврзани со работните часови, платите, неделните одмори и празниците, безбедноста, здравјето и благосостојбата, вработувањето на жените, децата и младите лица, и останати прашања од поврзани области коишто треба да се применат од трудовите инспектори;

- (б) да обезбеди технички информации и совети за работодавачите и работниците во однос на најефективните начини за исполнување на одредбите од законот;
 - (в) да ги достави на увид пред надлежните лица пропустите и прекршувањата коишто не се посебно специфицирани во постоечките правни одредби, и да достави предлози за подобрување на законите и регулативата.
2. Со националните закони или регулатива на трудовите инспектори во земјоделството може да им се даде советодавна функцијата или функција за примена на правните одредби поврзани со условите за живот на работниците и нивните семејства.
 3. Другите обврски на трудовите инспектори во земјоделството не треба да бидат од таков карактер што ќе го оневозможуваат ефикасното извршување на нивните основни надлежности или ќе ја попречуваат авторитативноста или објективноста на инспекторите во нивните релации со работодавците и работниците.

Член 7

1. Сè додека е компатибилно со административната практика на членката, трудовата инспекција во земјоделството треба да се стави под супервизија и контрола на централно тело.
2. Во случај на постоење на федерално државно уредување, терминот „*централно тело*“ може да биде или на федерално ниво или на ниво на федералната единка.
3. Трудовата инспекција во земјоделството може да се спроведува:
 - (а) од страна на единствен оддел на трудовата инспекција одговорен за сите сектори на економска активност;
 - (б) од страна на поединечен оддел на трудовата инспекција, кој што преку специјализирана обука на инспекторите ја практикуваат нивната функција во земјоделството;
 - (в) преку единствен оддел на трудовиот инспекторат, кој својата интерна специјализација ќе ја реализира со помош на технички квалификувани служби за инспекторите што треба да ги извршуваат нивните функции во земјоделството; или

- (г) во однос на супервизијата на специјализираната инспекција во земјоделството, централното тело ќе ги има истите привилегии и надлежности што ги има и во однос на инспекцијата за другите области, како што е индустријата, транспортот и трговијата.

Член 8

1. Персоналот на трудовата инспекција во земјоделството го сочинуваат државни службеници чијшто статус и услови на давање услуги се такви што ќе им се обезбеди стабилност во вработувањето и независност во однос на промените во владата и другите надворешни влијанија.
2. Сè додека е во согласност со националните закони, регулатива или со националната практика, членките може да вклучуваат во нивниот систем на трудова инспекција во земјоделството службеници или претставници на професионални организации кои ќе ги поддржат активностите на персоналот на инспекцијата; на инволвираните лица треба да им се обезбеди сигурност на професијата и независност од надворешни влијанија.

Член 9

1. Условите за регрутирање на инспекторите се регулирани согласно на националните закони или регулатива, а при изборот на трудовите инспектори во земјоделството треба да се поаѓа единствено од нивните квалификации за извршување на задачите.
2. Начините за добивање на овие квалификации треба да бидат утврдени од надлежните органи.
3. Трудовите инспектори во земјоделството треба да бидат адекватно обучени за да можат да ги извршуваат своите должности, како и да се преземат мерки за нивна понатамошна обука согласно со карактерот и потребите на работата.

Член 10

Мажите и жените треба да имаат еднаква можност да бидат назначувани за трудови инспектори во земјоделството; онаму каде што е неопходно, посебни задачи можат да се доделуваат на мажите и жените инспектори.

Член 11

Секоја членка треба да преземе неопходни мерки за обезбедување на целосно квалификувани експерти и специјалисти, коишто би помогнале во решавањето на проблемите за кои се неопходни технички знаења, преку нивно вклучување.

чување во работата на трудовата инспекција во земјоделството на начин што се смета за најадекватен според националните услови.

Член 12

1. Надлежните органи треба да преземат соодветни мерки за обезбедување на ефективната соработка помеѓу инспекцијата во земјоделството и владините или други надлежни институции вклучени во слични активности.
2. Онаму каде што е неопходно, надлежните органи можат да ја овластат трудовата инспекција во земјоделството за извршување на одредени инспекциски функции поврзани со владини услуги или услугите што јавните институции ги даваат во оваа област на регионално и локално ниво, а за кои тие имаат експертиза, на начин што истите не ги попречуваат во примена на принципите на оваа Конвенција.

Член 13

Надлежните органи треба да обезбедат услови за соработка помеѓу претставниците на трудовата инспекција во земјоделството и работодавачите и работниците или нивните организации, доколку такви постојат.

Член 14

Неопходно е да се обезбеди бројот на трудовите инспектори во земјоделството да биде доволен за ефикасно спроведување на должностите на инспекторатот, и истите се утврдуваат за--

- (а) должностите што треба да ги извршуваат инспекторите, особено во однос на:
 - (1) бројот, природата, големината и местото на земјоделската дејност која што е подложна на инспекција;
 - (2) бројот и часовите на лицата коишто работат во овие дејности, и
 - (3) бројот и комплексноста на законските одредби што треба да се применуваат;
- (б) материјалните средства кои што им се ставени на располагање на инспекторите; и
- (в) практичните услови според кои што посетите на инспекторите треба да се извршуваат за истите бидат ефикасни.

Член 15

1. Надлежните органи треба да ги направат неопходните активности за опремување на трудовите инспектори во земјоделството со:
 - (а) локални канцеларии кои треба да се лоцирани на начин што ќе се земе во предвид географската лоцираност на земјоделската дејност, истите да бидат опремени со средства за комуникација и соодветно на барањата на овој вид дејност и да бидат достапна за поголем број на засегнати лица;
 - (б) со транспортни средства неопходни за извршување на нивните обврски во случаите кога адекватен јавен транспорт не постои.
2. Надлежните органи треба да ги направат неопходните активности за компензација на патните трошоци, како и на другите трошоци што трудовите инспектори во земјоделството мора да ги направат за непречено извршување на нивните должности.

Член 16

1. Трудовите инспектори во земјоделството, соодветно лиценцирани, се овластени:
 - (а) да влегуваат слободно, без претходна најава, во кое било време во денот или ноќта на работното место што е подложно на инспекција;
 - (б) да влегуваат дење во која било просторија за која има разумна причина да се верува дека истата е подложна на инспекција;
 - (в) да врши испитување, тестира или поставува прашања неопходни за проверка на задоволувањето на законските одредби, посебно:
 - (1) да ги интервјуира, самостојно или во присуство на сведоци, работодавачите, персоналот на организацијата или кое било друго лица во организацијата за кое било прашање што се однесува на примената на законските одредби;
 - (2) да бара, на начин којшто е пропишан со националните закони или регулатива, изготвување на книги, регистри или други документи чиешто чување е пропишано со националното законодавство, а коишто се однесуваат на условите за живот и работа, со цел да се види дали истите се во согласност со законските одредби и да ги копира овие документи или да се земат извадоци од истите;
 - (3) да се преземе или да се премести, за целите на анализата, примерок од производот, материјалот или материјата која се користи или со истата се ракува, при што е неопходно да ги информираат

работодавачот или неговиот претставник за кој било производ, материјал или материја која е земена или отстранета за ова цел.

2. Трудовите инспектори не треба да влегуваат во домовите на носителот на дејноста на начин утврден со подточката а) или б) на параграф 1 од овој член, со исклучок на случајот кога постои одобрение на носителот на дејноста или со посебна авторизација издадена од надлежните органи.
3. Во случај на посета на инспекцијата, инспекторите треба да ги известат работодавачите или нивните претставници, како и работниците и нивните претставници, за нивното присуство, освен ако тие не сметаат дека ваквото известување би можела да влијае на извршувањето на нивните задачи.

Член 17

Активностите на трудовата инспекција во земјоделството може да биде проследена, на начин и во случаите што се определни од надлежните органи, со превентивна контрола на новите растенија, материјали или материји како и новите методи на ракување и обработка на производите коишто можат да се сметаат за закана за здравјето и безбедноста.

Член 18

1. Трудовите инспектори во земјоделството можат да бидат овластени да преземат чекори за отстранување на дефектите на набљудуваните растенија, поставеноста или методите на работа во земјоделските организации, вклучително и користењето на опасни материји и супстанции, за коишто постои основана причина да се верува дека претставува закана за здравјето и безбедноста.
2. Со цел да се обезбеди дека инспекторите ги преземаат соодветните чекори, тие треба да бидат овластени, во согласност со законот, да бараат и преземаат:
 - (а) промени во системите, насадите, објектите, алатите, опремата или машините што треба да се преземат во одреден временски рок, за да може да се обезбеди безбедноста согласно на законските одредби поврзани со здравјето и безбедноста при работа; или
 - (б) мерки на извршна моќ, со кои може да се стопира работата, или настанот што претставува непосредна опасност за здравјето и безбедноста.
3. Онаму каде што процедурите опишани со параграф 2 не се во согласност со административните и судските практики на членката, инспекторите треба да имаат право да се обраќаат до надлежните органи со прашања или наредби за иницирање на мерки со непосредна извршна сила.

4. За прекршувањата забележани од инспекторот при посетите, како и за налозите што тој ги прави или се направени согласно на параграф 2, или има намера да ги примени согласно на параграф 3, треба ведаш да го информира работодавачот и представниците на работниците.

Член 19

1. Трудовиот инспекторат во земјоделството треба да биде информиран за несреќните и за професионални заболувања што се случуваат во секторот на земјоделството, на начин што е пропишан во националните закони и регулативи.
2. Инспекторите треба да бидат запознаени со барањата добиени за случаите на сериозните професионални несреќи или болести, особено за оние коишто влијаат на бројот на работниците или имаат фатални последици.

Член 20

Според националното законодавство, на трудовите инспектори во земјоделството:

- (a) треба да им се забрани да имаат директен и индиректен интерес во организациите што ги контролираат;
- (б) треба да се заштитат од изложеноста на болка или соодветни дисциплински казни, дури и по напуштање на службата и да се обврзат на чување на која било производна, комерцијална или тајна за процесот на работење која што ја дознале при извршување на нивните должности; и
- (в) треба да се смета за апсолутно доверлива информацијата за изворот на каква било поплака преку која инспекторите дознале за дефектот, опасноста во производниот процес или кршењето на законските одредби и не треба да се информира работодавецот или негов претставник за време на посетата на инспекцијата дека истата се должи на пријава.

Член 21

Земјоделските дејности треба да бидат контролирани онолку често и на начин неопходен за да обезбеди ефикасна примена на релевантните законски одредби.

Член 22

1. Лицата коишто прекршуваат или пренебрегнуваат примена на законските одредби во надлежност на трудовите инспектори во земјоделството треба без предупредување да се процесираат низ правните и административни постапки: исклучоците можат да бидат направени согласно на националните законодавства за случаите за коишто е неопходно да се достави

претходна информација за преземање на корективни или првентивни мерки.

2. Треба да се дозволи дискреционото право на трудовите инспектори да одлучуваат дали ќе даваат предупредувања и совети или ќе преземаат институционализирање и процесирање на препораките.

Член 23

Доколку трудовите инспектори во земјоделството не се самите авторизирани за институционално процесирање, тие треба да бидат овластени да поднесуваат извештаи за прекршувањата на законските одредби директно до надлежните органи за вакви процесирања.

Член 24

Соодветни казни за прекршувања на законските одредби утврдени од страна на трудовите инспектори во земјоделството, како и за опструирање на трудовите инспектори во извршувањето на нивните задачи, треба да бидат обезбедени со националната законска регулатива и истите ефикасно да се применуваат.

Член 25

1. Трудовите инспектори во локалните канцеларии на инспекцијата, онаму каде што истите постојат, треба да поднесуваат до централната инспекција, периодични извештаи за резултатите од нивните активности во земјоделството.
2. Овие извештаи треба да бидат подготвени на начин што ќе ги опфаќа оние активности што се пропишани од централните инспекциски авторитети; истите треба да се поднесуваат онолку често колку што е пропишано од надлежните авторитети, меѓутоа не помалку од еднаш годишно.

Член 26

1. Централната инспекциска служба треба да објавува годишни извештаи за работата на инспекциските служби во земјоделството, било како посебен извештај или како дел од еден заеднички годишен извештај.
2. Ваквите годишни извештаи треба да бидат објавувани во разумна временска рамка по завршување на годината на која истите се однесуваат, но не подоцна од дванаесет месеци.

3. Копиите на годишниот извештај треба да бидат доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот во временски период од три месеци по нивното публикување.

Член 27

Годишниот извештај кој што е објавен од централната инспекција посебно треба да ги опфаќа следниве прашања, на начин што истите ќе овозможат контрола од страна на надлежните служби на:

- (а) законите и регулативата која што е релевантна за работење на трудовата инспекција во земјоделството;
- (б) персоналот на трудовата инспекција во земјоделството;
- (в) статистиката на земјоделските организации подложни на инспекција и бројот на лицата вклучени во нивните активности;
- (г) статистика за инспекциските посети;
- (д) статистика за прекршувањата и казните што се изречени;
- (ѓ) статистика за професионалните несреќи, вклучително и за причините;
- (е) статистика за професионалните болести, вклучително и за нивните причини.

Член 28

Формалното ратификување на оваа Конвенција треба да биде проследено до Генералниот директор на Канцеларијата на Меѓународната организација на трудот за регистрација.

Член 29

1. Оваа Конвенција се однесува на оние членки на Меѓународната организација на трудот чијашто ратификација е регистрирана кај Генералниот директор.
2. Таа стапува на сила дванаесет месеци по датумот на нејзина ратификација од страна на две членки регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оваа Конвенција стапува на сила за која било членка дванаесет месеци по датумот на регистрација на нејзината ратификација.

Член 30

1. Членката која ја ратификувала Конвенцијата може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот на кој што Конвенцијата за првпат стапила на сила, преку акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација. Ваквото отповикување нема да биде ефективно до истекот на една година од неговата регистрација.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и којашто по истекот на една година од истекувањето на периодот од десет години, наведени во претходниот параграф, не го искористи правото за отповикување обезбедено со овој член, ќе биде обврзана на нов десет годишен период, после кој може да ја отповика Конвенцијата според условите од овој член.

Член 31

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто се испратени до него од членките на Организацијата.
2. При известувањето на членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува во сила.

Член 32

Генералниот директор на Меѓународната организација на трудот треба да ги испрати до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно со член 102 на Повелбата на Обединетите нации, детали за сите ратификациите и отповикувања регистрирани од него, во согласност со одредбите на претходните членови.

Член 33

Во разумна временска рамка Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да презентира пред Генералното собрание извештај за примената на оваа Конвенција, и треба да утврди дали постои расположение прашањето на нејзината целосна или делумна ревизија да биде поставено на дневениот ред на Собранието.

Член 34

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, сè додека новата Конвенција не обезбеди:

- а) ратификацијата на новата ревидирана Конвенција од страна на членка ќе значи **ipso jure** отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 30 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција треба да стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција стапува на сила оваа Конвенција престанува да биде отворена за ратификација од членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние членки коишто ја имаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 35

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C131 Конвенција за одредување на минимална плата, 1970

Конвенција која се однесува на одредување на минимална плата, со специјален нагласок на земјите во развој. (Забелешка: Датум на стапување на сила е 29. 4. 1972 година.)

Конвенција: C131

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 54

Датум на усвојување: 22. 6. 1970

Класификација на предметот: Минимална плата

Статус: Последен инструмент; предмет на барање за информација

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата педесет и четврта сесија на 3 јуни 1970 година и одредувајќи ги механизмите во Конвенцијата за одредување на минимална плата, 1928, и Конвенција за еднакво наградување, 1951, којашто е ширум ратификувана, како и Конвенцијата (за земјоделство) за механизми за одредување на минимум плата, и земајќи предвид дека овие Конвенции одиграле значителна улога во заштита на неспособните групи за платени работници, и имајќи предвид дека е крајно време да се усвојат нови инструменти кои ги дополнуваат овие Конвенции и кои обезбедуваат заштита за платените работници против незаконски ниските плати кои, покрај тоа што се применуваат за сите, им даваат посебен акцент на земјите во развој, и откако се одлучи за усвојување на некои предлози во поглед на механизмите за одредување на минимална плата и односните проблеми, со посебен акцент на земјите во развој, а која е петтата точка од агендата на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 21 јуни 1970 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за одредување на минимална плата (1970).

Член 1

1. Секоја членка на Меѓународната организација за труд која ја има ратификувано оваа Конвенција се обврзува да воспостави систем за минимални плати, кој ги опфаќа сите групи на платени работници чии услови на вработување се соодветни.
2. Компетентните власти во секоја земја, во согласност со или после сеопфатна консултација со репрезентативни организации на работодавачи и работници, ако такви постојат, ќе ги одреди групите на платени работници што треба да бидат опфатени.
3. Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција ќе ги наведе, во првиот извештај од примената на Конвенцијата доставена според член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, сите групи на платени работници кои можеби не биле опфатени проследувајќи го овој член, давајќи причини зошто не ги опфатиле и ќе наведе, во последователни извештаи, за состојбата на неговите закони и практика во однос на групите што не се опфатени, и обемот до кој може да се оди, или ќе предложи да се даде на Конвенцијата во однос на таквите групи.

Член 2

1. Минимални плати ќе имаат својство на закон и нема да бидат предмет на откажување, а ако истите не се спроведат ќе им наметнат на лицата што не го сториле тоа да плаќаат пенали или други санкции.
2. Предмет на одредбите од параграф 1 од овој член, слободата а колективно спогодување ќе се почитува целосно.
3. Елементите што треба да се земат предвид при одредување на нивото на минимални плати, колку што е можно и соодветно во однос на националната практика и услови, ќе опфатат:
 - (а) потреби на работниците и нивните семејства, земајќи го предвид генералното ниво на плати во земјата, трошоците за живот, помошта за социјално осигурување и односните стандарди за живеење на други социјални групи;
 - (б) економски фактори, вклучувајќи ги потребите за економски развој, ниво на продуктивност и желбата за постигнување и одржување на високо ниво на вработување.

Член 4

1. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција, ќе создаде и/или оддржува механизам приспособен на националните услови и потреби, каде минимална плата за групи на платени работници според член 1 може да биде детерминирана и подесувана од време на време.
2. Одредби ќе се донесат во поглед на востановување, функционирање и модификација на таквите механизми со сеопфатна консултација на претставници на организациите на работодавачите и работниците, а каде што не постојат такви организации, со претставници на работодавачите и работниците.
3. Каде што е соодветно според природата на механизмите за одредување на минимална плата, ќе се донесе, исто така, одредба за директно учество во нејзиното функционирање:
 - (а) претставници на организации на работодавачи и работници или, каде што не постојат такви организации, претставници на работодавачи и работници на база на еднаквост.
 - (б) лица кои се признаени за компетентни да го претставуваат општиот интерес на земјата и назначени по целосна консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, каде што постојат такви организации, а таквата консултација да биде во согласност со националниот закон или практика.

Член 5

Соодветни мерки, како што се адекватна инспекција засилена со други потребни мерки, ќе бидат преземени со цел да се обезбеди ефикасно применување на сите одредби поврзани со минималните плати.

Член 6

Оваа Конвенција нема да се смета за ревидирачка на која било друга постоечка Конвенција.

Член 7

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе му се соопштат на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да бидат регистрирани.

Член 8

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификувања се регистрирани од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци од датумот на кој две членки ги имаат регистрирано ратификациите кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка 12 месеци по датумот откако ратификацијата е регистрирана.

Член 9

1. Членка, којашто ја има ратификувано оваа Конвенција, може да се откаже од неа по истекувањето на рокот од 10 години од датумот на кој Конвенцијата стапила на сила за првпат, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да биде важечко една година од датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција, и којашто во рок од една година од истекот на 10 години, спомнат во претходниот параграф, не го искористила правото на откажување дадено во овој член, ќе биде обврзана за наредните 10 години, што значи може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секои 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 10

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрацијата на сите ратификации, декларации и откажувања кои се доставени до него од страна на членките на организацијата.
2. Кога ќе ги извести членките на организацијата за регистрацијата на втората ратификација доставена до него, Генералниот директор ќе им обрне внимание на членките на организацијата за датумот на кој Конвенцијата стапува на сила.

Член 11

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата во согласност со Член 102 од Повелбата на Обединетите нации со сите детали за сите ратификации, декларации и акти на откажувања регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 12

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе го презентира до Генералната конференција извештајот за работењето на оваа Конвенција, во рок за кој ќе смета дека е неопходен, и ќе ја преиспита неопходноста да се стави во агендата на Конференцијата прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 13

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, во тој случај, и доколку новата Конвенција не нагласува поинаку, тогаш:
 - а) ратификацијата од страна на членката на новата ревидирана Конвенција ќе значи „**ipso jure**” директно откажување од оваа Конвенција, не спротивставувајќи се на одредбите од горенаведениот член 9, доколку новата ревидирана Конвенција стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.

2. Оваа Конвенција секако ќе остане на сила во својата актуелна форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидираната Конвенција.

Член 14

Англиската и француската верзија од текстот на оваа конвенција се еднакво валидни.

C132 Конвенција за платени одмори (ревидирана), 1970

Конвенција која се однесува на платени годишни одмори (ревидирана), 1970.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 30. 6.1973 година.)

Конвенција: C132

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 54

Датум на усвојување: 24. 6. 1970

Класификација на предметот: Платено отсуство

Статус: Друг инструмент

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата педесет и четврта сесија на 3 јуни 1970 и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со платени одмори кои се на четврта точка на дневниот ред на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 24 јуни 1970 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за платени одмори (ревидирана), 1970.

Член 1

Одредбите од оваа Конвенција доколку истите не се ставени во функција со посредство на колективни договори, судски одлуки, механизми за одредување на законска плата, ќе се спроведуваат според националните закони или прописи, или на друг начин којшто е конзистентен со националната практика која одговара на националните состојби.

Член 2

1. Оваа Конвенција се однесува на сите вработени лица, со исклучок на морнари.
2. Доколку се покаже неопходно, ќе се преземат соодветни мерки од компетентни власти или соодветни механизми во земјата, а по консултација со организации на работодавачите и работниците, каде што такви постојат, да се исклучат од оваа примена на Конвенција ограничени категории на вработени лица при чие вработување се појавиле посебни проблеми од значителна природа, а кои се однесуваат на нејзино спроведување или на законски или конститутивни прашања.
3. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција ќе ја наведе во првиот извештај при апликацијата на оваа Конвенција доставена според член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд секоја категорија што може да биде исклучена според параграф 2 од овој член, наведувајќи ги причините за таквото исклучување, и во последователните членови ќе ја наведе позицијата на нејзините закони и практики во однос на исклучените категории, и до кој обем е даден или предложен или е предложен да се даде на Конвенцијата по однос на таквите категории.

Член 3

1. Секое лице на кое се однесува оваа Конвенција има право на платен годишен одмор со специфицирано минимално времетраење.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција ќе ја специфицира должината на времетраењето на одморот во декларација приложена со нејзината ратификација.
3. Одморот не смее да биде помал од три работни недели за една година работа.
4. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може последователно да го извести Генералниот директор на Меѓународната организација за труд со следна декларација дека специфицира одмор подолг од оној што е даден во времето на ратификацијата.

Член 4

1. Секое лице чие времетраење во служба е помало од она што се бара за целосно добивање на право пропишано во претходниот член ќе има право на платен одмор во однос пропорционален на неговата должина на работење во таа година.
2. Изразот „година” од параграф 1 од овој член ќе значи календарска година или кој било друг период со иста должина одредена од компетентни власти или преку соодветни механизми во одредената земја.

Член 5

1. Можеби ќе се бара минимум период на служба за стекнување на годишен платен одмор.
2. Должината на таквиот период на квалификување ќе се одредува од компетентните власти или соодветен механизам на односната земја, но не смее да надмине шест месеци.
3. Начинот на кој должината на служба се пресметува за стекнување на одмор ќе се одредува од компетентните власти или преку соодветен механизам во секоја земја.
4. Посебни услови ќе бидат одредени од компетентни власти или преку соодветен механизам во секоја земја, за отсуство од работа од причини кои се надвор од контрола на вработените лица, како што се болест, повреда или мајчинство, кои ќе се пресметуваат како дел на период на служба.

Член 6

1. Државни и обичајни одмори, без оглед на тоа дали се паѓаат за време на годишните одмори или не, нема да се сметаат како дел на минимум годишни платени одмори пропишани во член 3 параграф 3 од оваа Конвенција.
2. Посебните услови што треба да се одредат од компетентните власти или преку соодветни механизми во секоја земја, како што е неспособност за работа како резултат на болест или повреда, нема да се пресметуваат како дел од минимум платени годишни одмори пропишани во член 3 параграф 3 од оваа Конвенција.

Член 7

1. Секое лице што зема одмор предвиден со оваа Конвенција ќе прими најмалку просечна плата за цел период на тој одмор (вклучувајќи и готовина еквивалентна на кој било дел од таа плата што се исплаќа во натура и којашто не е перманентна помош без разлика дали лицето за кое станува збор е на одмор), пресметано на начин што ќе се одреди од компетентни власти или преку соодветен механизам во секоја земја.
2. Износот во однос на параграф 1 од овој член ќе се исплаќа на односните лица пред годишниот одмор, освен ако е поинаку одредено со договор применлив за него и за работодавачот.

Член 8

1. Поделбата на платен годишен одмор во делови може да се дозволи од компетентни власти или соодветен механизам на секоја земја.
2. Освен ако е поинаку предвидено во договор применлив за работодавачот или за вработеното лице, и во услови должината на работење на соодветното лице да му дава за право на таков период, еден од деловите ќе содржи најмалку две непрекинати работни недели.

Член 9

1. Непрекинатиот дел од платениот годишен одмор, наведен во член 8 параграф 2 од оваа Конвенција, ќе се додели не подоцна од една година, а остатокот од годишниот платен одмор не подоцна од осумнаесет месеци од крајот на годината во однос на која е стекнато правото на одмор.
2. Секој дел од годишниот одмор кој го надминува минимумот може да биде одложен во согласност со вработеното лице над периодот специфициран во параграф 1 од овој член до следно временско ограничување.

3. Минимумот и временското ограничување наведени во параграф 2 од овој член ќе се одредуваат од компетентни власти по консултации со соодветни организации на работодавачи и работници, или преку колективни спогодби или на кој било друг начин конзистентен со националната практика што ќе соодветствува со националните состојби.

Член 10

1. Времето кога одморот треба да се искористи ќе биде одредено од работодавачот со вработеното лице или со неговите претставници, освен ако е одредено со прописи, колективни договори, судски одлуки или други начини конзистентни со националната практика .
2. При одредување на времето кога да се искористи одморот, треба да се има во предвид работните потреби и можности за одмор и релаксација што му стојат на располагање на вработеното лице.

Член 11

Вработено лице кое има завршено минимален период на служба што одговара на времето потребно под член 5 параграф 1 од оваа Конвенција, ќе прими платен одмор пропорционален на должината на службата за која немало добиено таков одмор, или компензација наместо одморот, или еквивалентен кредит за одмор по завршување на вработувањето.

Член 12

Договори за откажување на правото на минимален годишен одмор со износ пропишан со член 3 параграф 3 од оваа Конвенција или да се добие таков одмор со компензација или поинаку, според националните услови ќе бидат ништовни, невалидни или забранети.

Член 13

Може да се донесат специјални правила од компетентни власти или преку соодветни механизми во секоја земја, во однос на случаи кога вработените лица се ангажираат незаконски за време на одморот во доходовна активност која е во спротивност со целта на одморот.

Член 14

Ќе се преземат ефикасни мерки соодветни на начинот кој влијае на одредбите на оваа Конвенција за да се обезбеди правилна примена и спроведување на прописите или одредбите кои се однесуваат на платен одмор, со помош на адекватна инспекција или слично.

Член 15

1. Секоја членка може одвоено да ги прифаќа обврските од оваа Конвенција:
 - (а) во однос на вработени лица во економски сектори освен земјоделство;
 - (б) во однос на вработени лица во земјоделство.
2. Секоја членка ќе специфицира во својата ратификација дали ги прифаќа обврските од оваа Конвенција или во однос на лицата опфатени со подпараграф (а) од параграф 1 од овој член, или во однос на лицата опфатени со подпараграф (б) од параграф 1 од овој член или во однос на двата.
3. Секоја членка којашто при ратификацијата ги има прифатено обврските од оваа Конвенција или само за лицата опфатени од подпараграф (а) од параграф 1 од овој член или само за лицата опфатени од подпараграф (б) од параграф 1 од овој член, може последователно да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд дека ги прифаќа обврските од Конвенцијата во однос на сите лица на кои се однесува оваа Конвенција.

Член 16

Оваа Конвенција ја ревидира Конвенцијата за платен одмор од 1936 и Конвенцијата за платен одмор (Земјоделство), 1952, под следниве услови:

- (а) прифаќање на обврските во оваа Конвенција на вработени лица во економски сектори, освен земјоделство, од страна на членката која е дел од Конвенцијата за платен одмор 1936 и **ipso jure** ќе опфати моментално откажување на таа Конвенција;
- (б) прифаќање на обврските на Конвенцијата во однос на вработени лица во земјоделството, од страна на членка која е дел од Конвенцијата за платен одмор (Земјоделство), 1952 и **ipso jure** ќе опфати моментално откажување на таа Конвенција;
- (в) стапувањето на сила на оваа Конвенција нема да ја затвори Конвенцијата за платен одмор (Земјоделство), 1952 за понатамошно ратификување.

Член 17

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе му се соопштат на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за негова регистрација.

Член 18

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки од Меѓународната организација за труд чии ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка 12 месеци по датумот на кој се регистрирани ратификациите.

Член 19

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже по истекот на 10 години од датумот кога за првпат Конвенцијата стапила на сила, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирано. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирано.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го користи правото за откажување обезбедено од овој член во текот на годината по истекот на периодот од 10 години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за понатамошен период од 10 години и потоа може да ја откаже Конвенцијата по истекот на секој период од 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 20

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации и откажувања кои му се доставени од страна на членките на организацијата.
2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е доставена, Генералниот директор ќе ги извести членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 21

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации, декларации и акти на откажување регистрирани од негова страна во согласност од одредбите од претходните членови.

Член 22

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ го презентира извештајот на Генералната конференција за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 23

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 19 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила.
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе остане на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 24

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

C135 Конвенција за организацијата на работниците, 1971

Конвенција која се однесува на заштитата и условите што треба да се обезбедат за претставниците на работниците во претпријатијата

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 30. 6. 1973 година.)

Конвенција: Ц135

Место: Женева

Седница на Собранието: 56

Дата на усвојување: 23. 6. 1971

Предмет на класификација: Слобода на здружување

Предмет на класификација: Колективно преговарање и договори

Статус: Сè уште се користи како инструмент за добивање на информации.

Генерално Собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното Тело на Меѓународната канцеларија на трудот се состана во Женева на својата педесет и шеста седница 1971, и поаѓајќи од условите од Конвенцијата за правото на организирање и колективно договарање, 1949, со којашто се обезбедува правото на заштита на работниците од антисиндикална дискриминација во однос на нивното вработување, и сметајќи дека е пожелно дополнително обезбедување на условите за заштита на правото за организација на работниците во претпријатијата, што е петта точка на дневниот ред на седницата, утврди овие предлози да добијат форма на меѓународна конвенција, и на 23 јуни 1971 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за претставниците на работниците, 1971.

Член 1

Претставниците на работниците во организациите треба да уживаат ефикасна заштита од закани, вклучително и од отпуштања, што се должи на нивните статус или активност како претставници на работниците или поради учество во синдикално организирање, сè додека тие дејствуваат во согласност со постоечките закони или колективните договори или друг вид на заеднички договори.

Член 2

1. Претпријатијата треба да обезбедат соодветни простории за организациите на работниците за истите да можат ефикасно и непречено да ги извршуваат своите функции.
2. Во врска со ова треба да се земат предвид карактеристиките на системот на индустриски односи на земјата и потребите, големината и можностите на претпријатијата за коишто станува збор,
3. Обезбедувањето на овие простории не треба да влијае на ефикасното функционирање на претпријатијата.

Член 3

За целите на оваа Конвенција поимот „*организации на работниците*” се однесува на лицата коишто се признаени како такви според националните закони и практики, без оглед дали тие се:

- а) претставници на синдикални организации, односно претставниците делегирани и избрани од синдикатите или од членовите на синдикати; или
- (б) избрани претставници коишто се слободно избрани од работниците во организациите во согласност со националните закони, регулатива или колективните договори, и чишто функции не вклучуваат активности што се сметаат за ексклузивна карактеристика на синдикатите.

Член 4

Националните законодавства, колективните договори, арбитражните одлуки и судските одлуки го определуваат видот и условите на претставниците на работниците, овластени за заштита на нивните права, согласно на условите од оваа Конвенција.

Член 5

Онаму каде што во една организација постојат и претставници на синдикатите и избраните претставници, неопходно е да се преземат соодветни мерки за да се обезбеди дека постоењето на можноста за избирање на претставниците не се користи за да се наруши позицијата на синдикатите или на нивните претставници и да се охрабри нивната соработката за сите релевантни прашања.

Член 6

Примената на оваа Конвенција треба да биде обезбедена преку националното законодавство или колективните договори, или на кој било друг начин кој што е конзистентен со националната практика.

Член 7

Формалните ратификации на оваа Конвенција треба да бидат проследени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација.

Член 8

1. Оваа Конвенција треба да биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани од Генералниот директор.
2. Таа стапува на сила дванаесет месеци по датумот на нејзина ратификација од страна на две членки регистрирани кај Генералниот директор.

3. Оваа Конвенција стапува на сила за која било членка дванаесет месеци по датумот на регистрација на нејзината ратификација.

Член 9

1. Членката која ја ратификувала Конвенцијата може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот на којшто Конвенцијата стапила на сила, преку акт проследен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација. Ваквото отповикување нема да биде ефективно сè додека не измине една година од датумот на регистрација.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година по истекот на десетте години, наведени во претходниот параграф, не го искористи правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за нареден период од десет години, дури по истекот на период од наредни десет години можно е отповикување на оваа Конвенција, во согласност со условите предвидени во овој член.

Член 10

1. Генералниот директор на Меѓународната организација на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања испратени до него од членките на Организацијата.
2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрирањето на втората ратификација која е доставена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто оваа Конвенција стапува на сила.

Член 11

Генералниот директор на Меѓународната организација на трудот треба да проследи до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, во согласност со Член 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосни детали за сите ратификации и акти на отповикување регистрирани од него согласно со одредбите од претходните членови.

Член 12

Во временска рамка што се смета за разумна, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да презентира пред Генералното собрание извештај за функционирањето на оваа Конвенција и треба да утврди дали е пожелно ставањето на прашањето за нејзината ревизија, во целост или делумно, на агендата на Собранието.

Член 13

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, во тој случај, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификација од членката на новата ревидирана Конвенција, треба да значи **ipso jure** отповикување на оваа Конвенција, утвредно со одредбите од членот 9 погоре, во случај и кога новата ревидирана Конвенцијата ќе стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале. меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција.

Член 14

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C138 Конвенција за минимална возраст, 1973

Конвенција која се однесува на минималната возраст за засновање на работен однос.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 19. 6. 1976 година.)

Конвенција: C138

Место: Женева

Седница на Конференцијата: 58

Датум на усвојување: 26. 6. 1973

Предмет на класификација: Елиминација на детскиот труд

Предмет на класификација: Минимална возраст

Предмет на класификација: Засновање на работен однос

Статус: Се применува до денес и е една од фундаменталните конвенции.

Генерално собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот се состана во Женева на својата педесет и осма седница на 6 јуни 1973 година, и одлучи да усвои одредени предлози коишто се однесуваат на минималната старост за стапување во работен однос, како четврта точка на дневниот ред на оваа седница, и според условите на Конвенцијата за минимална возраст (Индустрија), 1919, Конвенцијата за минимална возраст (Морепловство), 1920, Конвенција за минимална возраст (Земјоделство), 1921, Конвенција за минимална возраст (Тримери и стокери), 1921, Конвенција за минимална возраст (Неиндустриски вработувања), 1932, Конвенција за минимална возраст (Морепловство) (ревидирана), 1936, Конвенција за минимална возраст (Индустрија) (ревидирана), 1937, Конвенцијата за минимална возраст (Неиндустриски вработувања) (ревидирана), 1937, Конвенцијата за минимална возраст (Риболов), 1959 и Конвенцијата за минимална возраст (Подземна работа), 1965, и имајќи предвид дека е дојдено време за воспоставување на генерален инструмент што ќе ги замени постоечките инструменти коишто се применуваат за одредени економски сектори, а со цел целосно напуштање на детскиот труд, утврди овие предлози да добијат форма на меѓународна Конвенција, и на 26 јуни 1973 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за минимална возраст, 1973.

Член 1

Секоја членка за која оваа Конвенција е важечка презема обврска да креира национални политики на начин што ќе обезбеди ефективно напуштање на детскиот труд и ќе ја зголемува прогресивно минималната дозволена возраст за засновање работен однос, во согласност со потребата за обезбедување на целосен психички и ментален развој на младите луѓе.

Член 2

1. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција треба да ја специфицира, во декларацијата при нејзината ратификација, минималната возраст за засновање работен однос и работа на својата територија; предмет на член 4 и 8 од оваа Конвенција не смее да биде лице кое е под возраста за засновање работен однос и работа независно од професијата за која станува збор.

2. Секоја членка која ќе ја ратификува оваа Конвенција треба да го информира Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот, за останатите декларации, преку кои се утврдува минимална возраст повишока од онаа што е претходно утврдена.
3. Минималната возраст наведена во параграф 1 на овој член не треба да биде помала од возраста неопходна за завршување на задолжителното образование и во било кој случај да не е помала од 15 години.
4. И покрај одредбите на параграфите 3 и 4 од овој член, членка чијашто економија и образовни капацитети се недоволно развиени, по консултација со организациите на работодавачите и работниците, онаму каде што истите постојат, може иницијално да ја утврдат минималната возраст на 14 години.
5. Секоја членка која што има специфицирано минимална возраст од 14 години во согласност со одредбите од претходниот параграф треба да вклучи во своите извештаи за примената на оваа Конвенција поднесени според член 22 од уставот на Меѓународната организација на трудот:
 - (а) дали причините сè уште се присутни; или
 - (б) дали таа го отповикува правото за користење на иземањето од примената на одредбите и од кој датум

Член 3

1. Минималната возраст за засновање на каков било вид на работен однос и работа којашто според природата или околностите во која што се извршува го загрозува здравјето, безбедноста или моралот на младите лица, не треба да биде помала од 18 години.
2. Видот на работниот однос и работата на којашто се однесува параграф 1 од овој член треба да биде утврден со националното законодавство или од надлежните органи, по консултација со организациите на работодавачите и работниците, онаму каде што истите постојат.
3. Како што е наведено во одредбите од параграф 1 на овој член, националните закони и регулатива или надлежните органи можат, по консултации со организациите на работодавачите и работниците, онаму каде што истите постојат, да одобрат вработување и работа од 16 годишна возраст во услови каде што здравјето, безбедноста и моралот на младите луѓе се целосно заштитени и онаму каде што младите луѓе добиваат посебни инструкции во облик на неформална обука за релевантната дејност или активност.

Член 4

1. Доколку е неопходно, надлежните органи, по консултација со организациите на работодавачите и работниците, онаму каде што истите постојат, можат да исклучат од примената на одредбите на оваа Конвенција определени

категории на вработувања и работа, доколку за истите постојат значајни проблеми во примената.

2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција треба да ги наведе во својот прв извештај за примената на Конвенцијата, што го доставува во согласност со член 22 од уставот на Меѓународната организација на трудот, сите категории коишто се изземени во согласност со параграф 1 од овој член, наведувајќи ги причините, позициите на нејзиното законодавство и практика во однос на овие категории, и степенот до којшто Конвенцијата ќе се применува за овие категории.
3. Вработувањето или работата опфатени во член 3 на оваа Конвенција не треба да бидат изземени од примената на Конвенцијата во согласност со овој член.

Член 5

1. Членката која има недоволно развиени економски и административни капацитети, можат по консултација со организациите на работодавачите и на работниците, онаму каде што истите постојат, иницијално да го ограничат обемот на примената на оваа Конвенција.
2. Секоја членка која ги користи одредбите од параграф 1 на овој член треба да ги специфицира, во декларацијата која е придружен дел на ратификацијата, гранките на економска активност или видот на организациите на коишто ќе се однесуваат одредбите од оваа Конвенција.
3. Со минималните одредби на Конвенцијата треба да бидат опфатени: рударство и екстракција; производство, градежништво, енергетика, гас и вода; санитарни услуги; транспорт, складирање и комуникација; полјоделство и останат вид на земјоделски дејности во коишто, главно, се произведуваат комерцијални производи, со исклучок на семејното производство од мал обем наменето за локално консумирање и со нерегуларно вработени и најмени работници.
4. Секоја членка која има лимитиран обем на примена на оваа Конвенција, во прилог на овој член треба:
 - (а) да наведе во нејзините извештаи, според член 22 на уставот на Меѓународната организација на трудот, кој се нејзините општи позиции во однос на вработувањето и работата на младите лица и децата во дејностите или активностите што се исклучени од доменот на примена на оваа Конвенција, како и да информира за каков било напредок направен во правец на поширока примена на одредбите на оваа Конвенција;
 - (б) да може во кое било време формално да ја прошири примената, преку декларација доставена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот.

Член 6

Оваа Конвенција не се однесува на работата на децата и младите лица во образованието, неформалното или техничкото образование или други институции за обука, или на работата на лица на возраст од најмалку 14 години во организациите каде што ваквата работа се извршува во условите утврдени од надлежните органи, по консултација со организациите на работодавачите и работниците, и се составен дел од:

- (а) курс за обука или практична работа за коишто училиштето или центарот за обука се првенствено одговорни;
- (б) програмата за обуката која претежно или целосно се изведува во организацијата и која е одобрена од надлежен орган; или
- (в) програма за професионално раководење или ориентација дизајнирана да го забрза изборот на професија или е во правец на обуката.

Член 7

1. Националните закони и регулатива можат да дозволат вработување или работа на лица од 13 до 15 годишна возраст на лесна работа која:
 - (а) не се смета дека го загрозува нивното здравје или развој; и
 - (б) не е таква да го спречува нивното посетување на училиштето, нивното учество во професионалната ориентација или програмите за практична обука одобрени од надлежните органи.
2. Националните закони и регулатива можат, исто така, да дозволат вработување или работа на лица коишто се на возраст од најмалку 15 години, меѓутоа сè уште го немаат завршено своето задолжително образование, за работата која ги задоволува барањата утврдени со подпараграфите а) и б) на параграфот 1 на овој член.
3. Надлежните органи треба да ги утврдат активностите во кои што вработувањето или работата можат да бидат дозволени според параграфите 1 и 2 на овој член и треба да определат број на часови, како и услови под коишто ваквото вработување може да се дозволи.
4. Во согласност со одредбите од параграфите 1 и 2 на овој член, членка којашто ги користи одредбите за изземање од параграф 4 од членот 2, може да ги замени возраста од 12 и 14 со 13 и 15 години во параграф 1 и возраста 14 со возраст 15 во параграф 2 на овој член.

Член 8

1. По консултација со организациите на работодавачите и работниците, надлежните органи можат да дозволат изземања од забраната за вработување или работа обезбедно со член 2 од оваа Конвенција, за пооделни случаи поради учество во уметнички изведби.

2. Дозволите што се дадени треба да го лимитираат бројот на часовите во текот на работата и да пропишат услови под кои вработувањето и работата се дозволени.

Член 9

1. Сите неопходни мерки, вклучувајќи ги и казнените одредби, треба да бидат преземени од надлежните органи за да се обезбеди ефикасна примена на одредбите од оваа Конвенција
2. Националите закони и регулатива или надлежните органи треба да дефинираат лица коишто се одговорни за прибирање на поплаките, во согласност со одредбите за примена на Конвенцијата.
3. Националите закони или регулатива или надлежните органи треба да пропишат регистри или останати документи што треба да се чуваат и да бидат достапни кај работодавачот; ваквите регистри или документи треба да содржат имиња, возраст или датум на раѓање, задолжително потврдени со докази кога тоа е можно, за лицата што се вработуваат или работат, а се на возраст под 18 години.

Член 10

1. Оваа Конвенција ги ревидира, под условите опишани во овој член, Конвенцијата за минимална возраст (Индустија), 1919, Конвенција за минимална возраст (Морепловство), 1920, Конвенција за минимална возраст (Земјоделство), 1921, Конвенција за минимална возраст (Тримери и Стокери) 1921, Конвенција за минималната возраст (Неиндустриски вработувања), 1932, Конвенција за минимална возраст (Морепловство) (ревидирана), 1936, Конвенција за минималната возраст (Индустија), (ревидирана) 1937, ревидираната Конвенција за минимална возраст (Неиндустриски вработувања), 1937, Конвенција за минимална возраст (Рибарство), 1959, и Конвенција за минимална возраст (Подземна работа), 1965.
2. Стапувањето на сила на оваа Конвенција нема да ги отвори за понатамошна ратификација Конвенцијата за минимална возраст (Морепловство) (ревидирана), 1936, Конвенцијата за минимална возраст (Индустија) (ревидирана), 1937, Конвенција за минимална возраст (Неиндустриски вработувања) (ревидирана), 1937, Конвенција за минимална возраст (Риболов), 1959 или Конвенцијата за минимална возраст (Подземна работа) 1956.
3. Конвенцијата за Минимална возраст (Индустија), 1919, Конвенцијата за минимална возраст (Морепловството), 1920, Конвенцијата за минимална возраст (Земјоделство), 1921 и Конвенцијата за Минималната возраст (Тримери и Стокери), 1921, треба да бидат затворени за понатамошни ратификации во случаите кога сите страни се согласни со таквото затворање на ратификацијата на оваа Конвенција или со декларација која се доставува до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на Трудот.

4. Кога обврските од оваа Конвенција се прифатени:

- (а) од членката која е дел од Конвенцијата за минимална возраст (Индустија) (ревидирана), 1937, и минималната возраст не е помала од 15 години, како што е специфицирано во дополнувањето на член 2 од оваа Конвенција, ова би требало **ipso jure** да значи отповикување на таа Конвенција;
- (б) во однос на неиндустриските вработувања, како што е дефинирано со Конвенцијата за минимална возраст (Неиндустриски вработувања), 1932 од членка која е дел на таа Конвенција, ова би требало да значи **ipso jure** отповикување на таа Конвенција;
- (в) во однос на неиндустриските вработувања, како што е дефинирано во Конвенцијата за минимална возраст (Неиндустриски вработувања) (Ревидирана), 1937, од членка која е дел од таа Конвенција, и минималната возраст не е помала од 15 години, како што е специфицирано согласно на член 2 од оваа Конвенција, ова би требало **ipso jure** да значи отповикување на таа Конвенција;
- (г) во однос на вработувањето во морпловството, членката која е дел од Конвенцијата за минимална возраст (Морепловство) (ревидирана), 1936 и минималната возраст не е помала од 15 години, како што е специфицирано во член 2 од оваа Конвенција, или членката истакнува дека членот 3 од оваа Конвенција се однесува на вработувањето во морепловството, ова би требало **ipso jure** да значи отповикување на таа Конвенција;
- (д) во однос на вработувањето во морското риболовство, членката која е дел од Конвенцијата за минимална возраст (Риболов), 1959, и минималната возраст не е помала од 15 години, во согласност со член 2 од оваа Конвенција, или членка истакнува дека член 3 од оваа Конвенција се однесува на вработување во морското риболовство, ова **ipso jure** ќе значи отповикување на таа Конвенција;
- (е) Членка која е дел од Конвенцијата за минимална возраст (подземна работа), 1965, и каде што минималната возраст не е помала од возраста специфицирана во дополнувањето на член 2 на оваа Конвенција или членката специфицира таква возраст која се однесува на подземната работа во рударството поповолни од член 3 од оваа Конвенција, ова **ipso jure** ќе значи отповикување за таа Конвенција;

Во случај и кога оваа Конвенција треба да стапи на сила, прифаќањето на обврските од оваа Конвенција:

- (а) треба да значи отповикување на Конвенцијата за минимална возраст (Индустија), 1919 во согласност со член 12;
- (б) во однос на земјоделството, тоа ќе значи отповикување на Конвенцијата за минимална возраст (Земјоделство), 1921, во согласност со член 9 погоре;

- (в) во однос на вработувањето, во морепловството треба да вклучуваат отповикување на Конвенцијата за минимална возраст (Морепловство), 1920, во согласност со член 10 погоре, и на Конвенцијата за минимална возраст на (Тримери и Стокери), 1921, во согласност со член 12,

Доколку и кога оваа Конвенција треба да стапи на сила.

Член 11

Формалната ратификација на оваа Конвенција треба да биде проследена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 12

1. Оваа Конвенција треба да биде обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа стапува на сила дванаесет месеци по датумот на ратификација од страна на две членки, регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оваа Конвенција треба да стапи на сила за која било членка дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација е регистрирана.

Член 13

1. Членка која ја има ратификувана оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот на којшто Конвенцијата за првпат стапила сила, преку акт што се испраќа до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација. Ваквото отповикување нема да има ефект сè додека не помине една година од датумот на којшто истата е регистрирана.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која една година по истекот на нејзината важност, наведена во претходниот параграф, не го искористи правото за отповикување обезбедено со овој член, ќе биде обврзана за нареден период од 10 години, и дури потоа може да ја отповика оваа Конвенција според условите од овој член.

Член 14

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто се доставени до него од членките на Организацијата.

2. Кога известувањето на членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација се доставува до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува на сила.

Член 15

Генералниот директор на меѓународната Канцеларијата на трудот треба да го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрациите, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, и за сите детали од ратификациите или отповикувања регистрирани од него во согласност со одредбите на претходните членови.

Член 16

Во временска рамка што се смета за разумна, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да презентира пред Генералното собрание извештај за примената на оваа Конвенција, и треба да утврди дали постои расположение кај членките прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија да биде поставено на дневниот ред на Собранието.

Член 17

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификација од членката на новата ревидирана Конвенција треба **ipso jure** да значи отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 13 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција не стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки кои што ја ратификувале, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција

Член 18

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C139 Конвенција за професионално заболување од рак, 1974

Конвенција која се однесува на превенција и контрола на професионални ризици предизвикани од канцерогени супстанции и агенси.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 10. 6. 1976 година.)

Конвенција: C139

Место: Женева

Сесија на конвенцијата: 59

Датум на усвојување: 24. 6. 1974

Класификација на предметот: Токсични супстанции и агенси

Статус: Сегашен инструмент; предмет на барање на информации

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата педесет и деветта сесија на 5 јуни 1974 година, и забележувајќи ги условите во препораките од Конвенцијата за заштита од радијација, 1960, Конвенција и препораки за бензин, 1971 и сметајќи дека е пожелно да се формираат меѓународни стандарди во врска со заштитата од канцерогени супстанции и агенси, и имајќи ја предвид релевантната работа на други Меѓународни организации, особено на Меѓународната здравствена организација, а особено Меѓународната агенција за истражување на рак, со која Меѓународната организација за труд соработува, одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со контрола и превенција на професионални ризици предизвикани од канцерогени супстанции и агенси, која е на петтата точка на дневниот ред од сесијата, одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна конвенција, на 24 јуни 1974 година, ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за професионално заболување од рак, 1974.

Член 1

1. Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција периодично ќе ги одредува канцерогените супстанции и агенси со кои ќе биде забрането професионално изложување или ќе бидат предмет на овластување или контрола, и оние на кои ќе се применуваат други одредби од оваа Конвенција.
2. Може да се направат исклучоци за забраната само со издавање на сертификат спецификарајќи ги, во секој случај, условите што треба да се задоволат.
3. При одлуките што се бараат од параграф 1 од овој член ќе се земат предвид најновите информации содржани во кодексот на практика или упатства кои може да бидат издадени од Меѓународната канцеларија за труд, како и информации од други компетенти тела.

Член 2

1. Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција ќе направи напори канцерогените супстанции и агенси, на кои се изложени работниците во текот на нивното работење, да бидат заменети со неканцерогени супстанции или агенси или со помалку штетни супстанции или агенси; При изборот на за-

менливи супстанции или агенси треба да се земе предвид нивната канцерогена, токсична содржина и други карактеристики.

2. Бројот на работниците, изложени на канцерогени супстанции или агенси, и времетраењето и степенот на таквите изложувања треба да се намали до минимум, за да се гарантира безбедноста.

Член 3

Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција ќе пропише какви мерки треба да се преземат за да ги заштити работниците од ризици на изложување од канцерогени супстанции или агенси и ќе обезбеди формирање на соодветен систем на евиденција.

Член 4

Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција, ќе преземе мерки така што работниците кои се или има изгледи да бидат изложени на канцерогени супстанции или агенси ги имаат сите расположливи информации за опасностите и мерките што треба да се преземат.

Член 5

Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција ќе преземе мерки со кои се гарантира дека работниците имаат медицински прегледи или биолошки тестови или испитувања за време на вработувањето, и потоа за кои ќе се смета дека се неопходни за утврдување на нивното изложување и да се набљудува нивната здравствена состојба во однос на професионалните ризици.

Член 6

Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција:

- (а) според законите или прописите или какви било други методи конзистентни со националната практика и услови, и во консултација со најдобрите преставници на организациите на работодавачите и работниците ќе преземат такви мерки што се неопходни за ставање во сила на оваа Конвенција;
- (б) во согласност со националната практика ќе ги специфицира лицата и телата кои се одговорни за обврските за сообразување со одредбите од оваа Конвенција.
- (в) се обврзува да обезбеди соодветни инспекциски услуги со цел набљудување на примената на оваа Конвенција, или да се увери дека е извршена соодветна инспекција.

Член 7

Официјалните ратификувања на оваа Конвенција ќе му бидат соопштени на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да бидат регистрирани.

Член 8

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите од две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка дванаесет месеци по датумот на кој се регистрирани нејзините ратификации.

Член 9

1. Членката што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже о истекот на десет години од датумот на кој Конвенцијата првпат стапила на сила, со акт кој ќе биде доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да стапи на сила една година по датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го искористила правото на откажување наведено во овој член во текот на годината по истекот на периодот од десет години, ќе биде обврзана за нареден период од десет години, а потоа може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секој десетгодишен период, под условите наведени во овој член.

Член 10

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрацијата на сите ратификации и откажувања што му се соопштени од страна на членките на Организацијата.
2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе ги извести членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 11

Генералниот директор на Меѓународната Канцеларија за труд ќе го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, во согласност со член 102 од повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации и акти на откажување регистрирани од него во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 12

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ презентира на Генералната конференција извештај за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 13

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката на новата ревидирачка Конвенција ќе значи *ipso jure* моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 9 погоре, доколку и кога новата ревидирачка Конвенција стапува на сила.
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 20

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

C140 Конвенција за платено отсуство за едукација, 1974

Конвенција која се однесува на платено отсуство за едукација.
(Забелешка : Датум на стапување на сила е 23. 9. 1976 година.)
Конвенција: C140
Место: Женева
Сесија на конференцијата: 59
Датум на усвојување: 24. 6. 1974
Класификација на предметот: Платено отсуство
Статус: Последен инструмент

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата педесет и деветта сесија на 5 јуни 1974 година и забележувајќи дека член 26 од Универзалната декларација за човекови права потврдува дека секој има право на образование, и забележувајќи ги понатаму одредбите содржани во постојните Меѓународни препораки за труд за професионална обука и заштита на претставниците на работници, а се однесуваат на привремено отпуштање на работниците, или давајќи им слободни денови за учество во програми за образование или програми за обука, и сметајќи дека потребата за континуирано образование и обука, поврзани со научниот и технолошкиот развој и променливиот модел на промени на економските и социјалните односи, бара адекватни аранжмани за отсуство заради едукација и обука со цел да одговараат на новите стремежи, потреби и цели од социјален, економски, технолошки и културен карактер, и сметајќи дека платеното отсуство заради образование ќе се смета како единствено средство кое ќе одговори на вистинските потреби на индивидуалните работници во модерното општество, и сметајќи дека платеното отсуство за образование треба да се сфаќа како политика на континуирано образование и обука кои треба да се имплементираат постепено и на ефикасен начин, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со платено отсуство за образование, што е на четвртата точка од дневниот ред од сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 24 јуни 1974 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за платено отсуство за образование, 1974.

Член 1

Во оваа Конвенција терминот „*платено отсуство за образование*” значи отсуство кое му се дава на работникот за образовни цели за одреден период на работни часови со адекватни финансиски надоместоци.

Член 2

Секоја членка ќе формулира и применува политика проектирана за промовирање, со методи соодветни на националните услови и практика, и по фази во зависност од потребите, доделување на платено отсуство за образование заради:

- (a) обука на секое ниво;
- (б) генерално, социјално и граѓанско образование;
- (в) синдикално образование.

Член 3

Таквата политика ќе биде проектирана на начин да даде придонес според потребите, кога условите се разликуваат:

- (a) за набавување, подобрување и приспособување на професионални и функционални вештини и кон промовирање и безбеденост при работењето во услови на научен и технолошки развој, како и економски и структурални промени;
- (б) на компетентно и активно учество на работниците и нивните претставници во обврските од животот и во заедницата;
- (в) кон хумано, социјално и културно унапредување на работниците; и
- (г) генерално, кон промоцијата на соодветно континуирано образование и обука, помагајќи им на работниците да се приспособат кон современите потреби.

Член 4

Политиката треба да го има предвид степенот на развој, посебните потреби на земјата и различните сектори на активност, треба да биде координирана со генералните политики во однос на вработувањето, образованието и обуката, како и политиките кои се однесуваат на работните часови, со целосно почитување на сезонските промени на работните часови во однос на обемот на работа.

Член 5

Средствата за кои е дадена одредба за доделување на платено отсуство за образование ги опфаќа националните закони и прописи, колективни договори, судски одлуки, и други слични средства кои се конзистентни со националната практика.

Член 6

Јавните власти, организации на работодавачи и работници, и институции или тела што обезбедуваат едукација и обука, ќе бидат запознаени на соодветен

начин со националните услови и практики, со формулација и апликација на политиката за промоција на платено отсуство за едукација.

Член 7

Финансирањето на аранжманите за платено отсуство за едукација ќе биде редовно, адекватно и во согласност со националните практики.

Член 8

Платено отсуство за образование нема да им се скрати на работниците поради раса, боја, пол, вера, политичко убедување, национално отфрлање или социјално потекло.

Член 9

По потреба, посебни одредби во однос на платено отсуство за образование, ќе се донесат:

- (а) кога посебни категории на работници, како што се работници со мали ангажмани, или работници кои живеат во изолирани места, сменски работници или работници со семејни одговорности кои тешко успеваат да се вклопат во генералните аранжмани;
- (б) кога посебни категории на активности, како што се мали или сезонски потфати, тешко можат да се вклопат во генералните аранжмани, се подразбира дека работниците во овие ангажмани нема да бидат исклучени од привилегијата за платено отсуство за образование.

Член 10

Условите за право на платено отсуство за образование може да варираат според тоа дали таквото отсуство е наменето за:

- (а) обука на кое било ниво;
- (б) генерално, социјално или граѓанско образование; или
- (в) синдикално образование.

Член 11

Периодот на платено отсуство за образование ќе се асимилира на период од ефективна служба, со цел на востановување побарувања за социјална помош и други права кои произлегуваат од односите за вработување, како што е обезбедено според националните закони или прописи, колективни договори, судски одлуки или други средства кои се конзистентни со националната практика.

Член 12

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе бидат соопштени на Генералниот директор на Меѓународната организација за труд за регистрација.

Член 13

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки од Меѓународната организација за труд чии ратификации се регистрирани кај Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд.
2. Оваа Конвенција ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, Конвенцијата ќе стапи на сила за секоја членка дванаесет месеци по датумот на кој е регистрирана ратификацијата.

Член 14

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција, може да ја откаже по истекот на 10 години од датумот кога за прв пат Конвенцијата стапила на сила, со акт соопштен на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да има дејствие една година по датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и што го нема искористено правото за откажување дадено во овој член во текот на годината по истекот на периодот од десет години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за период од следни десет години и потоа може да ја откаже Конвенцијата во период од десет години, под услови наведени во овој член.

Член 15

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации и откажувања кои му се соопштени од страна на членките на организацијата.
2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе ги извести членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 16

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со Член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации и акти на откажување регистрирани од негова страна, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 17

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ го презентира извештајот на Генералната конференција за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија

Член 18

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата на членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 14 погоре, доколку и кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 19

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво автентични.

C142 Конвенција за развој на човечките ресурси, 1975

Конвенција за професионално ориентација и професионална обука во развојот на човечките ресурси.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 19. 7. 1977 година.)

Конвенција: C142

Место: Женева

Седница на Собранието: 60

Дата на усвојување: 23. 6. 1975

Предмет на класификација: Обука

Статус: Сè уште актуелен инструмент

Генералното собрание на Меѓународната организација на трудот, раководното тело на Канцеларијата на Меѓународната организација на трудот се состана во Женева на шеесетата седница на 4 јуни 1970, и одлучи да усвои одредени предлози во однос на развојот на човечките ресурси: професионалната ориентација и професионалното образование, како четврта точка на дневниот ред на седницата, и одлучи овие предлози да добијат форма на меѓународна Конвенција, и На 23 јуни 1975 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за развој на човечките ресурси, 1975.

Член 1

1. Секоја членка треба да усвои и развие сеопфатна и координирана политика и програми за професионална ориентација и професионална обука, тесно поврзани со вработувањето, особено преку јавните услуги при вработувањето.
2. Овие политики и програми треба да ги земат предвид:
 - (а) потребите за вработување, можностите и проблемите, на регионално и национално ниво;
 - (б) стадиумот и нивото на економскиот социјален и културен развој; и
 - (в) меѓусебните односи помеѓу развојот на човечките ресурси и останатите економски, социјални и културни цели.
3. Политиките и програмите треба да се применуваат со методи коишто се соодветни на националните услови.
4. Политиките и програмите треба да бидат дизајнирани на начин што ќе ги подобрат можностите на индивидуите, индивидуално или колективно да се разберат и да се влијае на работното и социјалното опкружување.
5. Политиките и програмите треба да ги охрабрат и да им овозможат на сите лица, на еднаква основа и без каква било дискриминација, да ги развиваат и да ги користат нивните способности во согласност со нивниот интерес и аспирации, водејќи сметка и за потребите на општество

Член 2

Имајќи ги предвид овие ограничувања, секоја членка треба да воспостави и да развие отворен, флексибилен и комплементарен систем на општо, технич-

ко и професионално образование, образовно и професионално ориентирање и професионална обука, без оглед на тоа дали овие активности се дел од системот на формално образование или се надвор од него.

Член 3

1. Секоја членка треба постепено да го проширува нејзиниот систем на професионално ориентација, вклучително и континуираното информирање за вработувањето, од аспект на обезбедување на сеопфатно информирање и колку што е можно посеопфатно професионално ориентирање кое ќе биде достапно за сите деца, млади лица и возрасни, вклучително и соодветни програми за сите хендикепирани лица.
2. Информациите и професионалната ориентација треба да вклучуваат избор на професијата, професионална обука и поврзани со нив образовни можности, вработувањето и перспективи за вработувањето, промоција на перспективите, условите на работа, безбедност и хигена на работа, како и други аспекти на работењето во различни сектори на економската, социјалната и културната активност и на сите нивоа на одговорност
3. Информациите и професионалната ориентација треба да бидат надополнети со информации за општите аспекти на колективните договори и за правата и обврските според законот за работни односи; овие информации треба да бидат обезбедени во согласност со националните закони и практики, имајќи ги предвид соодветните функции и задачи на организациите на работниците и работодавачите.

Член 4

Секоја членка треба постепено да го прошири, приспособи и да го хармонизира нејзиниот систем за професионална обука, за да ги задоволи потребите за професионална обука во текот на животот како на младите лица така и на возрасните, во сите сектори и гранки на економска активност и на сите нивоа на вештини и одговорности.

Член 5

Политиките и програмите за професионална ориентација и професионална обука треба да бидат формулирани и да се имплементираат во соработка со организациите на работодавачите и работниците доколку е соодветно на националните закони и практика, и со останати заинтересирани страни.

Член 6

Формалната ратификација на оваа Конвенција треба да биде проследена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 7

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на кој што ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Потоа, оваа Конвенција треба да стапи на сила за која било членка дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 8

1. Членката која што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот кога оваа Конвенција за првпат стапила на сила, преку акт испратен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација. Ваквото отповикување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на којшто е регистрирано барањето.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа истата може да ја отповика оваа Конвенција, по истекот на десет години, според условите определени од овој член.

Член 9

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.
2. Кога се информираат членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува на сила.

Член 10

Генералниот директор на Меѓународната организација на трудот треба да испрати до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосни детали за сите ратификации и одлуки за отповикувања регистрирани кај него согласно на одредбите наведени во претходните членови.

Член 11

Во временска рамка што се смета за соодветна, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да презентира пред Генералното собрание извештај за функционирањето на оваа Конвенција и треба да утврди дали постои расположение за ставање на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија на дневниот ред на Собранието.

Член 12

1. Доколку Собранието усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката, во тој случај, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификација од членката на новата ревидирана Конвенција треба **ipso jure** да значи отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 8 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила, оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција

Член 13

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C143 Конвенција за мигрантски работници (дополнителни одредби), 1975

Конвенција која се однесува на миграцијата во нелегални услови и промоција на еднаквите можности и третман на мигрантските работници.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 9. 12. 1978 година.)

Конвенција: C143

Место: Женева

Седница на Собранието: 60

Датум на усвојување: 24. 6. 1975

Предмет на класификација: Мигрантски работници

Статус: Други инструменти

Генерално собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната организација на трудот се состана во Женева на својата шеесетта седница на 4 јуни 1975 година, и поаѓајќи од преамбулата на уставот на Меѓународната организација на трудот која ја утврдува нејзината обврска за заштита на интересите на работниците кога се вработени во други земји, надвор од матичната, и Декларацијата од Филадельфија која ги ре-афирмира, покрај останите принципи на коишто почива Организацијата, и принципот дека трудот не е стока и дека сиромаштијата каде било претставува опасност за просперитетот каде било, и признавајќи ги обврските од МОТ за другите програми што треба да постигнат целосна вработеност преку трансфер на работна сила, вклучително и за вработување, имајќи ја предвид Светската програма за вработување на МОТ и Конвенцијата за политики за вработување, заедно со Препораките, 1964 и истакнувајќи ја потребата за избегнување на прекумерно и неконтролирано зголемување на мигративните движења поради нивните негативни социјални и човечки последици, имајќи предвид дека во справувањето со прекумерната неразвиеност, структуралната и хроничната невработеност, владите на многу земји сè повеќе ја истакнуваат спремноста за охрабрување на трансферот на капиталот и технологијата наместо трансферот на работници, во согласност со потребите и барањата на овие земји како реципрочен интерес на земјата на потекло и земјата на вработување, и поаѓајќи од правото на секого да ја напушти која било земја, вклучително и својата, утврдено со Универзалната декларација за човекови права и Меѓународниот договор за граѓански и политички права, и повикувајќи се на одредбите содржани во Конвенцијата за мигрирање заради вработување (ревидирана), 1949, во Препораките за заштита на мигрантски работници (Недоволно развиени земји), 1955, Конвенција и Препораки за политиките за вработување, 1964, во Конвенцијата и Препораките за услуги при вработување, 1948, како и во Конвенцијата за Платени агенции за вработување (ревидирана), 1949 коишто се однесуваат на прашањата на регулативата и регрутирањето, запознавањето и сместување на мигрантски работници, одредбите за точните информации поврзани со миграцијата, минималните услови што треба да ги уживат мигрантските работници во транзит или при пристигнување, примената на активните политики за вработување и меѓународната соработка по овие прашања, и поаѓајќи од тоа дека мигрантските работници поради состојбата на пазарите на трудот треба да бидат под надлежност на агенциите за вработување или статусот да им биде регулиран во согласност со релевантните билатерални или мултилатерални договори, особено на оние што дозволуваат слободна циркулација на работници, и поаѓајќи од тоа дека евиденцијата за постоење на криминал или шверцување на работ-

ници повикува на дополнителни стандарди специфично наменети за елиминирање на овој вид на нарушувања, и повикувајќи се на одредбите на Конвенцијата за миграција на работната сила (ревидирана), 1949, која бара членките што ја ратификувале да применуваат законски третман на емигрантите на нивната територија не помалку поволен од оној што се применува за домашната работна сила во однос на бројни прашања, на начин што е регулиран со законите и регулативата или е предмет на контрола на административните органи, и повикувајќи се на тоа дека дефинирањето на условите за дискриминација во Конвенцијата за дискриминација (Вработување и Професионално), 1958, задолжително не вклучува разлики на основа на националноста, и имајќи ја предвид можноста за проширување на стандардите, преку вклучување на мигрантите во социјално осигурување, е посакувана со цел да се промовираат еднакви можности и третман на мигрантските работници во однос на законите и регулативата што е најмалку еднаков на оној што го имаат нивните државјани, и водејќи сметка дека за целосниот успех на акцијата која се презема за решавање на бројни проблеми врзани со мигрантските работници, од суштествено значење е постоењето на тесна соработка со Обединетите нации и останатите специјализирани агенции, и поаѓајќи од тоа дека, во утврдувањето на стандардите, се води сметка за работата на Обединетите нации и другите специјализирани агенции, и дека со цел да се избегне дуплирање на активностите и да се обезбеди адекватна координација, неопходно е да постои континуирана соработка во промоцијата и обезбедувањето примена на стандардите, одлучи да ги усвои предлозите кои се однесуваат на мигрантските работници, како петта точка на дневниот ред на седницата, и одлучи овие предлози да добијат форма на меѓународна конвенција којашто ја дополнува Конвенцијата за миграција заради вработување (ревидирана), 1949, и Конвенцијата за дискриминација (Вработување и Професионално), 1958, и на 24 јуни 1975 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за мигрантски работници (дополнителни одредби), 1975.

ДЕЛ 1. МИГРАЦИЈА ВО НЕЛЕГАЛНИ УСЛОВИ.

Член 1

Секоја членка каде што Конвенцијата е на сила дејствува во согласност со основните човекови права кон сите мигрански работници.

Член 2

1. Секоја членка каде што оваа Конвенција е на сила треба систематски да бара утврдување дали постојат нелегални вработувања на мигрански работници на нејзината територија, и дали постојат какви било движења на нејзината територија на мигранти заради вработување кои што заминуваат, поминуваат или пристигнуваат на нејзината територија, во која мигрантите се третираат во текот на нивното патување, при пристигнувањето или во текот на нивниот престој спротивно на релевантните меѓународни мултирателарни и билатерални инструменти или договори, или спротивно на националните закони и регулативи.

2. Репрезентативните организации на работодавачите и работниците треба целосно да бидат консултирани и да им се дозволи да достават каква било информација која тие ја поседуваат во однос на ова прашање.

Член 3

Секоја членка треба да ги усвои сите неопходни и соодветни мерки, што се во домен на нејзина надлежност и во соработка со останатите членки:

- (а) за контрола на шверцот на мигрантите заради вработување и нелегалното вработување на мигранти; и
- (б) против организаторите на нелегалните движења и шверцот на мигрантите за вработување, кој што заминуваат, минуваат или пристигнуваат на нејзината територија и против оние коишто вработуваат работници што емигрираат во нелегални услови.

Со цел да се заштитат од или да елиминираат прекршувања кои што се однесуваат на член 2 од оваа Конвенција.

Член 4

Секоја членка може да ги преземе сите неопходни мерки, на национално или меѓународно ниво, за систематско договарање и разменување на информации поврзани со ова прашање со останатите земји, во консултација со претставниците на организациите на работодавачите и работниците.

Член 5

Една од целите на мерките преземени според член 3 и 4 на оваа Конвенција, треба да биде организаторите на трговијата со луѓе да бидат обвинети без оглед на земјата од која ја извршуваат нивната активност.

Член 6

1. Одредбите треба да бидат утврдени во согласност со националните закони и регулативи, заради ефективно откривање на нелегалните вработувања на мигрантските работници, како и за дефинирање и примена на административни, граѓански и казни одредби и затворски казни поврзани со нелегалната работа на мигрантските работници, за организацијата на движењето на мигрантите заради вработување, коишто се дефинирани како прекршувања на одредбите опишани во член 2 на оваа Конвенција, како и за помагањето или запознаеноста со овие активности, било да се од профитен или друг карактер.
2. Онаму каде што работодавачот е обвинет за кршење на одредбите на овој член, тој има право да достави докази во прилог на неговата невиност.

Член 7

Репрезентативните организации на работодавачите и на работниците треба да бидат консултирани во однос на законите и на регулативите, како и за мерките што се креирани за заштита и елиминирање на погоре наведените прекршувањата, и на истите треба да им се даде можност за преземање иницијативи за оваа намена.

Член 8

1. Во условите кога тој живее легално на територијата поради вработување, мигрантскиот работник не треба да има третман на нелегална или нерегуларна активност на начин што би влијаел на неговото отпуштање од работа, ниту на дозволата за престој или дозволата за работа.
2. Во согласност со оваа одредба тој треба да ужива еднаков третман со домашната работна сила, особено во однос на гаранциите за безбедноста на вработувањето, одредбите за алтернативното вработување, отпуштање од работа и преквалификација.

Член 9

1. Без да се влијае на мерки за контрола на движењето на мигрантите заради вработување, кој што имаат за цел да обезбедат дека мигрантските работници влегуваат на националната територија и им е дозволено вработување во согласност со релевантните закони и регулативи, миграцискиот работник треба, во случаите кога овие закони и регулативи не се почитуваат и кога неговата позиција неможе да биде регулирана, да ужива еднаков третманот за себе и за неговото семејство во однос на поранешното вработување, евиденцијата, социјалното осигурување и останатите бенефиции.
2. Во случај на спор за правата, на што повикува претходниот параграф, работникот треба да има можност за презентација на неговиот случај пред компетентно тело, самостојно или преку свој претставник.
3. Во случај на депортација на работникот и на неговото семејство, трошоците не треба да паднат на негов товар.
4. Одредбите од оваа Конвенција треба да ги заштитат членките од давањето право на лицата кои што нелегално престојуваат или работат, да останат на нивната територија или да добијат легално вработување.

ДЕЛ 2. ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ И ТРЕТМАН

Член 10

Секоја членка за која Конвенцијата е на сила треба да декларира и следи национална политика дизајнирана да промовира и гарантира, со методите адекватни на националните услови и практика, еднакви можности и третман во однос на вработувањето и професијата, социјалното осигурување, правата за синдикалното организирање, културните права и индивидуалните и колективни слободи за лицата кои како мигрантски работници или како дел од нивните семејства се наоѓаат официјално на нејзината територија.

Член 11

1. За целите на овој Дел од Конвенцијата, поимот „мигрантски работник“ значи лице кое што мигрира од една во друга земја сметајќи дека ќе се вработи, без оглед дали тоа го прави за себе или тоа вклучува друго лице коешто се смета за мигрантски работник.
2. Овој дел на Конвенцијата не се однесува на--
 - (а) граничните работници;
 - (б) уметниците и членовите на слободните професии коишто влегуваат во земјата на краткорочна основа;
 - (в) морепловците;
 - (г) лицата коишто доаѓаат заради цели на обука или едукација;
 - (д) вработените во организациите или претпријатијата коишто функционираат на територијата на земјата која им дозволила да заминат во истата на барање на работодавачот поради извршување на специфични задачи и должности, на ограничен и дефиниран временски период, и коишто треба да ја напуштат таа земја по извршувањето на нивните задачи и должности.

Член 12

Секоја земја-членка треба со методи што се соодветни на националните услови и практика:

- (а) да бара соработка на организациите на работодавачите и работниците, како и останатите релевантни тела, во промоцијата и прифаќањето на политиката во согласност со член 10 на оваа Конвенција;
- (б) да донесе такво законодавство и да промовира такви образовни програми што ќе обезбедат прифаќање и опсервирање на политиката;

- (в) да преземе мерки, да ги охрабри образовните програми и да развие други активности коишто имаат за цел вклучување на мигрантските работници колку што е можно во рамките на политиката, со права и обврски и со активности дизајнирани да даваат ефикасна помош на миграциските работници во оставрувањето на нивните права и нивната заштита;
- (г) да ги отповика статутарните одредби и да ги промени административните инструкции или практики коишто не се во согласност со политиката;
- (д) во консултација со представниците на организациите на работодавачите и работниците, да формулира и применува социјални политики соодветни на националните услови и практики кои што обезбедуваат мигрантските работници и нивните семејства да ги делат предностите што ги уживаат нивните државјани, притоа водејќи сметка да не се загрозат принципите на еднакви можности и третман и за нивните посебни потреби се додека не се адаптираат на условите во земјата на нивно вработување;
- (е) да ги преземат сите чекори да помогнат или да ги охрабрат напорите за заштита на националниот и етничкиот идентитет на мигрантските работници или на нивните семејства и на нивните културни врски со нивната земја на потекло, вклучително и на можноста на децата да им се даде одредено знаење за нивниот мајчин јазик;
- (ж) да гарантираат еднаков третман, во однос на условите за работа, за сите мигрантски работници кој што извршуваат ист вид на активност независно од специфичностите на нивното вработување.

Член 13

1. Членката може да ги преземе сите неопходни мерки во нејзина надлежност, и да соработува со други членки за забрзување на реунифицирањето на семејствата на мигрантските работници што легално престојуваат на нејзината територија.
2. Членовите на семејството на мигрантскиот работник на којшто овој член се однесува се сопругата, децата, таткото и мајката.

Член 14

Членката може:

- (а) по слободен избор да ги вработува мигрантските работници, додека им се обезбедува правото на географска мобилност, на оние коишто легално престојуваат на нејзината територија, за период не подолг од две години, под услов нејзините законите и регулатива да овозможуваат до-

говори под фиксни услови за работниците за временски период пократок од две години, така што работникот ќе може да го исполни својот прв договор;

- (б) по соодветни консултации со репрезентативните организации на работодавачите и на работниците, да креира регулативи кои се однесуваат на признавањето на професионалните квалификации добиени надвор од нејзината територија, вклучувајќи ги сертификатите и дипломите;
- (в) да го ограничи пристапот до определени категории на вработување или функции каде што е неопходно за заштита на нејзините државни интереси.

ДЕЛ 3. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 15

Оваа Конвенција не ги спречува членките да склучуваат мултилатерални и билатерални договори за решавање на проблемите што произлегуваат од нејзината примена.

Член 16

1. Секоја членка која ја ратификува Конвенцијата може со декларација во прилог на нејзината ратификација, да ги изостави Дел 1 и Дел 2 од прифаќањето на Конвенцијата.
2. Секоја членка која што користи ваква декларација може во било кое време да ја откаже истата со дополнителна декларација.
3. Секоја членка за која декларацијата направена врз основа на параграф 1 од овој член е на сила, треба да наведе во нејзините извештаи за примената на оваа Конвенција, какви се одредбите на нејзиното законодавство и практика во однос на Делот што е исклучен од прифаќањето, степенот до којшто одредбите од истата ќе се применуваат, или е предложено да се применуваат и причините поради коишто таа не ги вклучила истите при нејзиното прифаќање на Конвенцијата.

Член 17

Формалните ратификации на оваа Конвенција треба да бидат доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 18

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Потоа, оваа Конвенција треба да стапи на сила за која било членка, дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 19

1. Членката која ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот кога оваа Конвенција за првпат стапила на сила, преку акт испратен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација. Ваквото отповикување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на којшто е регистрирано барањето.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година по истекот на периодот од десет години, наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа истата може да ја отповика оваа Конвенција по истекот на десет години, според условите определени од овој член.

Член 20

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.
2. Кога ги информира членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува на сила.

Член 21

Генералниот директор на Меѓународната организација на трудот треба да ги испрати до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, деталите повр-

зани со сите ратификации и одлуки за отповикувања ригистрирани кај него во согласност со одредбите наведени во претходните членови.

Член 22

Во временска период што се смета за разумен Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот, треба да презентира пред Генералното собрание извештај за примената на оваа Конвенција и треба да утврди дали постои расположение прашањето за нејзината целосна или делумна ревизија да биде поставено на дневениот ред на Собранието.

Член 23

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, во тој случај, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификација од членката на новата ревидирана Конвенција треба **ipso jure** да значи отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 19 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки кои што ја ратификувале, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција

Член 24

Англиската и Француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво важечки.

C144 Конвенција за трипартитна консултација (меѓународни стандарди за труд), 1976

Конвенција која се однесува на трипартитни консултации за промовирање на применувањето на меѓународните стандарди за труд.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 16. 5. 1978 година.)

Конвенција: C144

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 61

Датум на усвојување: 21. 6. 1976

Класификација на предметот: Трипартитна консултација

Статус: Последен инструмент. Овој инструмент е еден од најприоритетните конвенции.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата шеесет и прва сесија на 2 јуни 1976 година, и повикувајќи се на условите на постојните меѓународни Конвенции за труд и препораки, посебно слободата на здружување и заштита на правата да организираат Конвенција, 1948, правото да организираат Конвенција за колективно спогодување, 1949, и препораки за консултации (на индустриско и национално ниво), 1960, со која се потврдува правото на работодавачите и работниците да формираат слободни работни организации и да преземат мерки за промовирање на ефикасни консултации на национално ниво помеѓу јавните власти и организациите на работодавачите и работниците, како и одредби на значителен број меѓународни Конвенции за труд и препораки кои обезбедуваат консултации на организациите на работодавачите и работниците со мерки со кои ќе бидат ефикасни, и откако ја стави на четврта точка на сесијата која е насловена „формирање на трипартитни механизми за промовирање на меѓународни стандарди за труд“, и откако се одлучи да усвои некои предлози кои се однесуваат на трипартитна консултација за промовирање на имплементација на меѓународни стандарди за труд, одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 21 јуни 1976 година, ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за трипартитна консултација (меѓународни стандарди за труд), 1976.

Член 1

Во оваа Конвенција терминот „*претставнички организации*“ значи организации кои најдобро ги застапуваат работодавачите и работниците кои уживаат право на слобода на здружување.

Член 2

1. Секоја членка на Меѓународната организација за труд што ја ратификува оваа Конвенција се обврзува да донесе процедури кои гарантираат ефективни консултации во однос на прашањата за активностите на Меѓународната организација за труд наведени во член 5 параграф 1 подолу, помеѓу претставници на владата, работодавачите и работниците.
2. Природата и формата на процедурите дадени во параграф 1 од овој член ќе се одредуваат за секоја земја во согласност со националната практика, по консултација со претставничките организации каде што постојат такви, а каде такви процедури сè уште не се востановени.

Член 3

1. Претставниците на работодавачите и работниците за следење на процедурите од овој член ќе бидат слободно избрани од нивните организации што ги застапуваат, каде што таквите организации постојат.
2. Работодавачите и работниците ќе бидат застапувани на еднакво ниво во сите тела каде што се водат консултациите.

Член 4

1. Компетентните власти ќе преземат одговорност за административна поддршка на процедурите наведени во оваа Конвенција.
2. Соодветни аранжмани ќе се направат помеѓу компетентните власти и претставничките организации каде такви постојат за финансирање на некои неопходни обуки за учесниците во овие процедури.

Член 5

1. Целта на процедурите дадени во оваа Конвенција ќе значат:
 - (а) владата да одговара на прашалници кои се однесуваат на точки на дневниот ред на Меѓународната конференција за труд, и коментари на владата на предложените текстови што ќе се дискутираат на конференцијата;
 - (б) предлози што треба да се дадат до компетентни власти или властите во врска со доставување на Конвенциите или препораките според член 19 од уставот на Меѓународната организација за труд;
 - (в) преиспитување во соодветни интервали на нератификувани конвенции и препораки кои сè уште не стапиле на сила, да се разгледа какви мерки може да се преземат за промовирање на нивната имплементација и ратификација;
 - (г) прашања кои произлегуваат од извештаите што треба да се постават пред Меѓународната канцеларија за труд по член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд;
 - (д) предлози за откажување на ратификувани Конвенции.
2. Со цел да се обезбеди адекватно разгледување на прашањата наведени во параграф 1 од овој член, ќе се водат консултации во одредени интервали, одредени со договори, но најмалку еднаш годишно.

Член 6

Кога ова ќе се смета соодветно, а по консултација со претставничките организации, доколку постојат такви, компетентните власти ќе издадат годишен извештај за водењето на процедурите наведени во оваа Конвенција.

Член 7

Официјалното ратификување на оваа Конвенција ќе му биде соопштена на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација.

Член 8

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификувања се регистрирани од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка 12 месеци по датумот на кој се регистрирани ратификациите.

Член 9

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже по истекот на 10 години од датумот кога за првпат Конвенцијата стапила на сила, со акт соопштен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го користи правото за откажување обезбедено од овој член во текот на годината, по истекот на периодот од 10 години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за понатамошен период од 10 години и потоа може да ја откаже Конвенцијата по истекот на секој период од 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 10

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации и откажувања кои му се соопштени од страна на членките на организацијата.

2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе им соопшти на членките на организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 11

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации, декларации и акти на откажување регистрирани од негова страна во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 12

Раководното Тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ го презентира извештајот на Генералната конференција за одржувањето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 13

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 9 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 14

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

C148 Конвенција за Работна средина (загадување на воздух, врева и вибрација), 1977

Конвенција која се однесува на заштита на работниците од професионални ризици во работната средина заради загадување на воздухот, врева и вибрација.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 11. 7. 1979 година.)

Конвенција: C148

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 63

Датум на усвојување: 20. 6. 1977

Класификација на предметот: Физички ризици, врева и вибрација

Статус: Последен инструмент; предмет на барање на информации

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата шеесет и трета сесија на 1 јуни 1977 година, и забележувајќи ги условите на постојните Меѓународни конвенции за труд и препораките кои се релевантни за нив, а посебно препораките за заштита на здравјето на работниците, 1953, препораките на службите за професионално заболување, 1959, Конвенција за заштита од радијација и препораките од 1960, Конвенција за заштитни механизми и препораки, 1963, Конвенција за помош при повреда на вработување, 1964, Конвенција и препорака за хигиена (Комерцијала и служби), 1964, Конвенција и препораки за бензин 1971, и Конвенција и препораки за професионално заболување од рак, 1974, одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со работна средина: атмосферско загадување, врева и вибрација, што е четврта точка од сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 20 јуни 1977 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за работната средина (загадување на воздух, врева и вибрација), 1977.

ДЕЛ I. ЦЕЛ И ДЕФИНИЦИИ

Член 1

1. Оваа Конвенција се однесува на сите гранки на економските активности.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција може, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, доколку постојат такви, да исклучи од оваа Конвенција посебни делови на економска активност во однос на посебни проблеми кои може да бидат од значителна природа.
3. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција ќе наведе во првиот извештај од примената на оваа Конвенција, доставена по член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, кои делови се исклучени по однос на параграф 2 од овој член, наведувајќи ги причините за таквото исклучување, а во последователни извештаи ќе наведе какви се законите и практиките во однос на исклучените гранки и до кој обем е направено тоа или е предложено да се направи во односната Конвенција за таквите гранки.

Член 2

1. Секоја членка која што ја има ратификувано оваа Конвенција може, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, доколку постојат такви, да ги прифати обврските од оваа Конвенција одвоено во однос на :
 - (а) загадување на воздухот;
 - (б) врева;
 - (в) вибрации.
2. Членката, која нема да ги прифати обврските од Конвенцијата во однос на една или повеќе од категориите на ризици, ќе го специфицира ова во својата ратификација и ќе ги наведе причините во првиот извештај од примената на Конвенцијата по член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд; а во последователните извештаи ќе наведе какви се законите и практиките во однос на категоријата или категориите на ризици кои се исклучени, и до кој обем е направено тоа или е предложено да се направи во Конвенцијата во однос на секоја таква категоријата на ризици.
3. Секоја членка што ги нема прифатено обврските при ратификација на оваа Конвенција во однос на сите категории на ризици, може последователно, кога условите го задоволуваат тоа, да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд дека ги прифаќа обврските на Конвенцијата по однос на категоријата или категориите претходно ислучени.

Член 3

Во оваа Конвенција:

- (а) Терминот „загадување на воздухот“ го опфаќа целиот воздух загаден со супстанции, во каква било физичка состојба, штетни по здравјето или опасни на друг начин;
- (б) Терминот „врева“ ги опфаќа сите звуци што може да го оштетат слухот или да бидат штетни по здравјето или опасни на друг начин;
- (в) терминот „вибрација“ ја опфаќа секоја вибрација која се пренесува на човечкото тело преку цврсти структури кои се штетни по здравјето или опасни на друг начин.

ДЕЛ II. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 4

1. Националните закони или прописи ќе ги пропишат мерките што треба да се преземат за превенција, контрола и заштита против професионални ризици

во работната средина заради загадување на воздухот, вревата и вибрациите.

2. Одредбите кои се однесуваат на пропишаните мерки може да се усвојат преку технички стандарди, кодекси на однесување и други соодветни методи.

Член 5

1. За да се применат одредбите од оваа Конвенција, компетентните власти ќе дејствуваат преку најдобрите претставнички организации на работодавачи и работници.
2. Претставниците на работодавачите и работниците треба да бидат запознаени со разработката на одредбите кои се однесуваат на практичната примена на мерките пропишани во однос на член 4.
3. Постои одредба за блиска соработка на сите нивоа помеѓу работодавачите и работниците во примена на мерките пропишани во однос на оваа Конвенција.
4. Претставници на работодавачите и претставници на работниците ќе имаат можност да ги придружуваат инспекторите кои вршат надзор на примена на мерките пропишани во однос на оваа Конвенција, освен ако инспекторите сметаат дека ова може да биде штетно за извршување на нивните должности, по дадени општи инструкции од компетентните власти.

Член 6

1. Работодавачите ќе бидат одговорни за спроведување на пропишаните мерки.
2. Кога двајца или повеќе работодавачи истовремено вршат активности на едно работно место, тие се должни да соработуваат со цел да се сообразат со пропишаните мерки за заштита на здравјето и безбедноста на неговите вработени, без предрасуда во однос на одговорноста на секој работодавач за здравјето и безбедноста на неговите вработени. Во соодветни околности, компетентните власти ќе пропишат генерални процедури за оваа соработка:

Член 7

1. Од работниците ќе се бара да се сообразат со процедурите за безбедност во однос на превенција и контрола како и заштита од професионални ризици кои се должат на загадување на воздухот, вревата и вибрацијата во работната средина.

2. Работниците или нивните претставници ќе имаат право да презентираат предлози, да добиваат информации и обука и да се жалат кај соодветните тела, со цел да се заштитат од професионални ризици кои се должат на загадување на воздухот, вревата и вибрациите во работната средина.

ДЕЛ III. ПРЕВЕНТИВНИ И ЗАШТИТНИ МЕРКИ

Член 8

1. Компетентните власти ќе воспостават критериуми за одредување на ризиците при изложување на загаден воздух, врева и вибрација во работната средина и, каде што е соодветно, ќе ги специфицираат границите на загадување врз база на овие критериуми.
2. При елаборирањето на критериумите и одредувањето на границите на изложување, компетентните власти ќе го имаат предвид мислењето на технички компетентните лица назначени од најрепрезентативните организации на работодавачи и работници.
3. Критериумите и границите на изложување ќе бидат донесувани, дополнувани и ревидирани постојано во поглед на тековните национални и меѓународни познавања и податоци, земајќи го предвид секое зголемување на професионални ризици како резултат од истовремено изложување на неколку штетни фактори на работното место.

Член 9

Работната средина не треба да има ризици кои се должат на загадување, врева и вибрации, колку што е можно повеќе:

- (а) со технички мерки, применети во нови дизајнирани или инсталирани погони или да се дополнат на постојниот погон или процеси; или, каде што не е можно, со дополнителни организациски мерки;
- (б) со дополнителни организациски мерки.

Член 10

Кога мерките преземени во согласност со член 9 не го прочистуваат загадувањето на воздухот до границите пропишани во поглед на член 8, работодавачот ќе обезбеди и чува соодветна лична заштитна опрема. Работодавачот нема да дозволи работникот да работи без лична заштита обезбедена во однос на овој член.

Член 11

1. Ќе се врши надзор, во соодветни интервали одредени од компетентните власти, врз условите и состојбите на здравјето на работниците кои се из-

ложени или има изгледи да бидат изложени на професионални ризици кои се должат на загадување на воздухот, вревата или вибрациите во работната средина. Таквиот надзор ќе содржи лекарски преглед пред започнувањето со работа, и периодични прегледи како што е одредено од компетентните власти.

2. Надзорот што е обезбеден во параграф 1 од овој член ќе биде бесплатен.
3. Кога постојаното изложување на загаден воздух, врева или вибрација при работа се покаже медицински неприпорачливо, ќе се направат напори конзистентни со националната практика и услови да му се обезбеди на односниот работник соодветно алтернативно вработување, или да му се задржат приходите преку мерки на социјална заштита или слично.
4. При применувањето на оваа Конвенција, правата на работниците според законодавството за социјална заштита и осигурување нема бидат контрадикторни.

Член 12

Користењето на процесите, супстанцииите, машините и опремата кои треба да бидат специфицирани од компетентните власти, а кои опфаќаат изложување на работниците на ризици во работната средина како резултат на загадување на воздухот, вревата и вибрациите, ќе бидат соопштени до компетентните власти кои може да издадат дозвола за употреба на пропишаните услови или да ги забранат.

Член 13

Сите засегнати лица ќе бидат адекватно и соодветно:

- (а) информирани за потенцијалните професионални ризици во работната средина како резултат на загадување на воздухот, врева и вибрации;
- (б) известени за мерките кои им стојат на располагање за превенција и контрола, како и заштита од овие ризици.

Член 14

Мерките, со кои се земаат предвид националните услови и ресурси, ќе бидат такви што ќе промовираат истражување на полето на превенција и контрола на ризиците во работната средина како резултат на загадување на воздухот, вревата и вибрациите.

ДЕЛ IV. МЕРКИ НА ПРИМЕНА

Член 15

Од работодавачот ќе се бара да назначи компетентно лице или да користи надворешна компетентна услуга или услуги кои се слични со други активности за спречување и контрола на загадување на воздухот, врева и вибрации во работната средина, под услови и околности одредени од компетентните власти.

Член 16

Секоја членка:

- (а) ќе преземе такви мерки, вклучувајќи одредба за соодветно казнување, доколку има потреба, за да се применат одредбите од оваа Конвенција, со помош на закони или прописи или други методи конзистентни со националната практика и услови;
- (б) ќе обезбеди соодветни служби за инспекција со цел вршење надзор врз одредбите од оваа Конвенција, и ќе биде сигурна дека се врши соодветната инспекција.

ДЕЛ V. КРАЈНИ ОДРЕДБИ

Член 17

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе се соопштат на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да бидат регистрирани.

Член 18

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификувања се регистрирани од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци од датумот на кој две членки ги имаат регистрирано ратификациите кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка 12 месеци по датумот откако ратификацијата е регистрирана.

Член 19

1. Членка којашто ја имаа ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже, целосно или да откаже дел или повеќе категории за ризик наведени во

член 2, по истекот на 10 години од датумот кога за првпат оваа Конвенција стапила на сила, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирано. Таквото откажување нема да биде важечко една година од датумот на регистрација.

2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција и којашто во рок од една година од истекот од 10 години спомнат во претходниот параграф не го искористила правото на откажување дадено во овој член, ќе биде обврзана за наредни 10 години, што значи може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секои 10 години, под услови дадени во овој член.

Член 20

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации и откажувања кои му се соопштени од членките на Организацијата.
2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрација на втората ратификација што му е доставена, Генералниот директор ќе ги извести членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 21

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со сите детали за ратификации и акти на откажување регистрирани од него во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 22

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, во време што ќе оцени дека е неопходно, ќе ѝ презентира на Генералната конференција извештај за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита желбата за ставање на дневен ред на прашањето за нејзина делумна или целосна ревизија.

Член 23

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржу-

вајќи ги одредбите од член 19 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;

(б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.

2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 24

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C155 Конвенција за безбедност и здравје при работа, 1981

Конвенција којашто се однесува на безбедност и здравје при работа.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 11. 8. 1983 година.)

Конвенција: C155

Место: Женева

Седница на Собранието: 67

Датум на усвојување: 22. 6. 1981

Предмет на класификација: Безбедност и здравје при работа

Статус: Сè уште се користи како инструмент за добивање информации

Генералното собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот се состана во Женева на својата шеесет и седмата седница на 3 јуни 1981 година, и одлучи да усвои одредени предлози во однос на безбедноста и здравјето на работното место, како шеста точка на дневниот ред на оваа седница, и одлучи овие предлози да добијат форма на меѓународна конвенција, и 22 јуни 1981 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за безбедност и здравје при работа, 1981.

ДЕЛ 1. ОБЕМ И ДЕФИНИЦИИ

Член 1

1. Оваа конвенција се однесува на сите гранки на економска активност.
2. Членката којашто ја ратификува оваа Конвенција може, по консултации со репрезентативните организации на работодавачите и на работниците, да исклучи од нејзина примена, делови или целина од пооделни гранки на економската активност, како што се морска испорака или риболов, во случај да се појавуваат посебни проблеми во нејзината примена.
3. Секоја членка која ја ратификува оваа Конвенција треба да ги наведе, во нејзиниот прв извештај за примената на Конвенцијата, според член 22 од уставот на Меѓународната организација на трудот, сите гранки коишто во согласност со параграф 2 од овој член се исклучени, објаснувајќи ги причините за ваквите изземања и мерките што се преземаат за да се обезбеди адекватна заштита на работниците во дејностите што не се опфатени, додека во последователните извештаи треба да наведе каков е напредокот кон нејзина поширока примена.

Член 2

1. Оваа Конвенција се однесува на сите работници во гранките на економската активност коишто таа ги покрива.
2. Членката којашто ја ратификува оваа Конвенција може, по консултации со претставници на репрезентативните организациите на работодавачите и работниците, да исклучат од примена, целосно или делумно, одредена категорија на работници, за случаите каде што постојат посебни тешкотии за нејзина примена.

3. Секоја членка која ја ратификува оваа Конвенција треба да ги наведе, во нејзиниот прв извештај за примената на Конвенцијата којшто ќе го достави според член 22 на уставот на Меѓународната организација на трудот, категориите на работници коишто можат да бидат исклучени во согласност со параграф 2 од овој член, наведувајќи ги причините за ваквите изземања, а во последователните извештаи треба да се наведе каков било напредок кон нејзина поширока примена.

Член 3

За потребите на оваа Конвенција:

- (а) поимот „*гранка на економска активност*” ги покрива сите гранки во коишто работниците се вработени, вклучително и државните служби;
- (б) поимот „*работници*” ги покрива сите вработени лица, вклучително и јавните службеници;
- (в) поимот „*работно место*” ги покрива сите места каде што работниците треба да се наоѓаат или да одат поради причини поврзани со нивната работа и коишто се под директна или индиректна контрола на работодавачот;
- (г) поимот „*регулатива*” ги покрива сите одредби што имаат извршна моќ според законот донесен од надлежен орган или органи;
- (д) поимот „*здравје*”, поврзано со работата, се однесува на отсуство на инфекции и болести; тој, исто така, ги вклучува физичките и менталните елементи коишто се директно поврзани со здавјето и хигената на работното место.

ДЕЛ 2. ПРИНЦИПИ НА НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА

Член 4

1. Секоја членка треба, од аспект на националните услови и практика и во консултација со најголем дел од претставниците на организациите на работодавачите и работниците, да формулира, имплементира и периодично да ревидира кохерентна национална политика за безбедност и здравје при работа.
2. Целта на политиката треба да биде заштита од несреќи и повреди на здравјето чие што настанување е поврзано со работното место, преку смалување на ризиците поврзани со работното опкружување во разумни граници.

Член 5

Политиката на која се однесува член 4 на оваа Конвенција треба да ги има во предвид следниве подрачја на активност, на начин што ќе влијае врз безбедноста и здравјето при работа:

- (а) дизајнот, тестирањето, изборот, замената, инсталацијата, распоредот, користењето и ракувањето на материјалните елементи за работа (работно место, работно опкружување, алати, машини и опрема, хемикалии, физички и биолошки супстанции и агенсии, работни процеси);
- (б) врсните помеѓу материјалните елементи за работа и лицата коишто ја извршуваат или вршат надзор над работата и адаптацијата на машините, опремата, работното време, организацијата на работа и работните процеси кон физичките и менталните капацитети на работниците;
- (в) обука, вклучувајќи напредни обука, квалификација и мотивација на лицата, во еден или друг капацитет, за постигнување на соодветно ниво на безбедност и здравје;
- (г) комуникација и соработка на ниво на работна група и на ниво на организација, како и на сите други повисоки нивоа сè до национално ниво;
- (д) заштитата на работниците и на нивните претставници од дисциплински мерки што се должат на нивните активности преземени во согласност со политиките наведени во член 4 од оваа Конвенција.

Член 6

Со формулацијата на политиката како што е наведено во член 4 од оваа Конвенција треба да утврдат функциите и одговорностите во однос на безбедноста и здравјето при работа, за државните органи, работодавачите, работниците и останатите, имајќи ги предвид комплементарниот карактер на ваквите одговорности и на националните услови и практика.

Член 7

Состојбата во однос на безбедноста и здравјето при работа треба да биде контролирана во соодветни временски интервали независно дали контролите се однесуваат на целокупната активност или на определени подрачја, со цел идентификување на главните проблеми, вклучување на ефикасни методи за работа, приоритети за акција и евалуација на резултатите.

ДЕЛ 3. АКЦИИ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

Член 8

Секоја членка треба, преку соодветни закони или регулатива или со друг метод конзистентен со националните услови и практика, како и во консултација со претставниците на организациите на работодавачите и работниците, да преземе чекори што се неопходни за да се примени член 4 од оваа Конвенција.

Член 9

1. Примената за законите и регулативата во однос на безбедноста и здравјето при работа треба да бидат обезбедени со соодветен систем на инспекција.
2. Системот на принуда треба да обезбеди соодветни казни за прекршувањето на законите и регулативите.

Член 10

Соодветни мерки треба да се преземат за да се обезбеди насочување на работодавачите и на работниците со цел да им се помогне да ги исполнат законските обврски.

Член 11

За да се ефектуира политиката опишана во член 4 на оваа Конвенција, надлежниот орган или органи треба да обезбедат извршување на следниве функции:

- (а) да го определува онаму каде што природата и нивото на ризикот бараат дизајнот, конструкцијата или положбата на објектите на организациите, начинот на извршување на нивните операции, факторите коишто влијаат на нивното работење и на промените на нивните цели, безбедноста на техничката опрема која се користи при работа, како и примената на процедурите дефинирани од надлежните органи;
- (б) определување на работниот процес и на супстанциите и агенсите чија што примена треба да се забрани, да се ограничи или да се направи предмет на одобрување или контрола од наележен орган или органи; здравствените опасности коишто настануваат поради симултано изложување на неколку супстанции или агенси;
- (в) воспоставување и примена на процедури за известување за професионалните несреќи и болести, според работодавач, осигурителни институции или останатите чинители коишто се директно засегнати и

изготвување на годишна статистика за професионалите несреќи и болести;

- (г) чување на барањата, за случаите на професионални несреќи, болести или други повреди на здравјето што произлегуваат или може да се поврзат со работата којашто се извршува;
- (д) да публикува годишно, информации за мерките што се преземаат за спроведување на политиката опишана во член 4 од оваа Конвенција и за професионалните несреќи, заболувања и останатите повреди на здравјето што се резултат или можат да се поврзат со работата;
- (ѓ) воведување или проширување на постоечките системи, во согласност со националните услови и можности, за испитување на хемиските, физичките и биолошките агенсии од аспект на нивниот ризик врз здравјето на работниците.

Член 12

Соодветни мерки треба да се преземат, во согласност со националните закони и практика, од аспект на тоа дека оној што дизајнира, произведува, увезува, обезбедува трансфер на машини, опрема или материји за професионална употреба:

- (а) да се обезбеди во разумни граници дека машините, опремата или супстанциите не претставуваат опасност за безбедноста и здравјето на оние што соодветно ги користат;
- (б) да ги направат достапни информациите коишто се однесуваат на правилна инсталација и користење на машините и опремата, соодветната употреба на супстанциите, информациите за опасностите на машините и опремата и опасните карактеристики на хемиските супстанции и физичките и биолошките агенсии или производи, како и инструкции за тоа како да се избегне опасноста.
- (в) преземање на студии и истражувања во чекор со научните и техничките достигнувања неопходни за приспособување со подпараграфите а) и б) од овој член.

Член 13

Работникот којшто се преместил од работното место поради изложеност на непоредна и сериозна опасност по неговиот живот или здравје, за коешто тој има разумно оправдување, треба да биде заштитен од последиците во согласност со националните услови и практика.

Член 14

Соодветни мерки за промоција треба да се преземат, во согласност со националните услови и практики, за прашањето на безбедноста и здравјето при работа на сите нивоа на образование и обука, вклучително и во високото техничко, медицинско или професионално образование на начин што ги задоволува потребите на сите работници.

Член 15

1. Од аспект на обезбедување на кохерентност со политиката на која се однесува член 4 од оваа Конвенција и мерките за нејзина примена, секоја членка треба по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците и со останатите тела, онаму каде што тоа е соодветно на националните услови и практика, да обезбеди неопходна координација помеѓу различни органи и тела коишто се повикани да ги применуваат Делот 2 и 3 од оваа Конвенција.
2. Во случаите кога околностите наметнуваат и националните услови и практика тоа го дозволуваат, овие договори треба да вклучуваат воспоставување на централно тело.

ДЕЛ 4. АКЦИЈА НА НИВО НА ОРГАНИЗАЦИЈА

Член 16

1. Работодавачите треба да обезбедат дека работното место, машините, опремата и процесите коишто се под нивна контрола се безбедни и без ризик за здравјето.
2. Работодавачите треба да обезбедат дека хемиските, физичките, психичките и биолошките супстанции и агенци под нивна контрола се без ризик за здравјето кога ќе се преземат адекватни мерки на заштита.
3. Работодавачите треба да обезбедат онаму каде што е неопходно, заштитна облека и опрема, како превенција од ризикот од несеќи или од влијанијата со негативно дејство врз здравјето.

Член 17

Во случај кога две или повеќе организации ги извршуваат активностите симултано на едно работно место, тие треба да соработуваат во примената на одредбите на оваа Конвенција.

Член 18

Работодавачите треба да обезбедат онаму каде што е неопходно, адекватни средства за прва помош за случаите на вонредни состојба и несреќи.

Член 19

Неопходно е да постојат договори на ниво на организации според кои:

- (а) работниците при извршување на нивната работа соработуваат со нивниот работодавач во исполнувањето на обврските на работодавачот во однос на работникот;
- (б) претставниците на работниците во организациите да соработуваат со работодавачот на полето на безбедност и здравје при работа;
- (в) на претставниците на работниците во организациите им се даваат адекватни информации и истите се консултираат за мерките што се преземаат од работодавачот за обезбедување на безбедност и здравје при работа при што тие се обврзани да ги чуваат информациите како деловна тајна;
- (г) работниците и нивните претставници во организациите добиваат соодветна обука за безбедност и здравје при работа;
- (д) работниците или нивните претставници во претпријатијата, во согласност со националните закони и практика, можат да бараат да бидат консултирани за сите аспекти на безбедноста и здравјето при работа; за оваа цел можат да бидат ангажирани надворешни технички советници врз основа на меѓусебен договор;
- (ѓ) извештајот на работникот што се доставува до неговиот претпоставен, треба да го вклучува описот на ситуацијата за којашто се верува дека претставува непосредна и сериозна опасност за неговиот живот или здравје; доколку е неопходно работодавецот да преземе акција за елиминирање на опасностите, се додека тоа не го направи, тој не може да бара работникот да се врати на работното место каде што е изложен на непосредна и сериозна опасност за неговиот живот или здравје.

Член 20

Соработката помеѓу менаџментот и работниците и/или нивните претставници во организациите треба да бидат основен елемент за организациони или други мерки коишто треба да се преземат опишани во членовите од 16 до 19 од оваа Конвенција.

Член 21

Мерењето на безбедноста и здравјето при работа не треба да вклучува било какви трошоци за работниците.

ДЕЛ 4: ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 22

Оваа Конвенција не ја ревидира која било друга меѓународна Конвенција или Препораки кои се однесуваат на работната сила.

Член 23

Формалната ратификација на оваа Конвенција треба да биде проследена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација.

Член 24

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната Организација на трудот чиешто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Потоа, оваа Конвенција треба да стапи на сила за која било членка дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 25

1. Членката која ја ратификувала оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот кога Конвенцијата за првпат стапила на сила, преку акт испратен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација. Ваквото отповикување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на којшто е регистрирано барањето.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција, како и онаа која во период од една година од истекот на периодот од десет години, наведен во претходниот параграф, не го искористила правото на отповикување обезбедено со овој член, ќе се смета дека ја продолжила важноста на Конвенцијата за период од наредни десет години и истата може да се раскине по истекот на периодот од десет години според условите обезбедени со овој член.

Член 26

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регис-

трацијата на сите ратификации и отповикувања коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.

2. Кога ги информира членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува на сила.

Член 27

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот треба да испрати до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосни детали за сите ратификации и одлуки за отповикувања регистрирани кај него во согласност со одредбите наведени во претходните членови.

Член 28

Во разумна временска рамка неопходно е Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот да презентира пред Генералното собрание извештај за функционирањето на оваа Конвенција, и треба да утврди дали е пожелно ставањето на прашањето за нејзината целосна или делумно ревизија на дневниот ред на Собранието.

Член 29

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, во тој случај, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификација од членката на новата ревидирана Конвенција треба **ipso jure** да значи отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 25 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила.
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција.

Член 30

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C156 Конвенција за работниците со семејни обврски, 1981

Конвенцијата се однесува на еднаквите можности и еднаквиот третман за мажите и жените работници: Работници со семејни обврски

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 11. 8. 1983 година.)

Конвенција: C156

Место: Женева

Седница на Собранието: 67

Датум на усвојување: 23. 6. 1981

Предмет на класификација: Еднаквост на можностите и третманот

Предмет на класификација: Жени

Статус: Сè уште се користи како инструмент.

Генерално собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата на трудот се состана во Женева на својата шеесет и седма седница на 3 јуни 1981 година, и поаѓајќи од Декларацијата од Филадельфија која се однесува на целите и задачите на Меѓународната организација на трудот и која прокламира дека сите човечки суштества, без оглед на раса, определба или пол, имаат право да уживаат материјална благосостојба, слобода и дигнитет, економска сигурност и еднакви можности, и поаѓајќи од условите на Декларацијата за еднакви можности и третман на жените работници и на Резолуцијата која се однесува на промоцијата на еднакви можностите и третман на жените работници, усвоена од Меѓународната конференција на трудот во 1975 година, и поаѓајќи од одредбите на меѓународните Конвенции на трудот и Препораките коишто имаат за цел обезбедување на еднаквост на можностите и третманот за мажите и жените работници, насловена како Конвенција и препораки за еднаква ренумерација 1951, Конвенцијата за Дискриминација (Вработување и Професија) и Препораки, 1958 и Делот 8 од Препораките за развој на човечките ресурси, 1975 и повикувајќи се на Конвенцијата за дискриминација (Вработување и Професија), 1958 која не ги покрива во целост разликите што произлегуваат врз основа на семејните обврски, и имајќи ја предвид потребата од обезбедување на дополнителни стандарди, и поаѓајќи од условите содржани во Препораките (Жени со семејни обврски), 1965 и земајќи ги предвид промените коишто настанала од нивното усвојување, и поаѓајќи од инструментите за еднакви можности и третман за мажите и жените коишто се усвоени од Обединетите нации и останатите специјализирани агенции, и повикувајќи се посебно на четиринесеттиот параграф на преамбулата на Обединетите нации, Конвенција за елиминирање на сите форми на дискриминација против жените, 1979, во која се истакнува дека државите се свесни дека промената во традиционалната улога на мажите и жените во општеството и семејството е неопходна за да се постигне целосна еднаквост помеѓу мажите и жените, и препознавајќи дека проблемите на работниците со семејни обврски се аспекти на пошироки прашања поврзани за семејството и општеството коишто треба да се земат предвид во националните политики, и препознавајќи ја потребата за креирање на еднаквост во можностите и третманот помеѓу мажите и жените работници со семејни обврски, како и помеѓу оваа категорија работници и останатите работници, и сметајќи дека многу од проблемите со коишто се соочуваат сите работници се мотивирани од семејни обврски, и препознавајќи ја потребата за подобрување на условите преку мерки коишто ќе одговараат на посебните потреби на овие работници и мерки дизајнирани за подобрување на општите условите на работниците, одлучи да ги усвои предлозите што се однесуваат на еднаквите можности и еднаквиот третман за мажите и жените работниците со семејни обврски, како петта точка на дневниот ред на оваа

седница, и одлучи овие предлози да добијат форма на меѓународна конвенција, и на 23 јуни 1981 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за работниците со семејни обврски, 1981.

Член 1

1. Оваа Конвенција се однесува на мажите и жените работници со обврски поврзани со деца, коишто ја ограничуваат нивната можност за подготвување, стапување, учествување и напредување во економската активност.
2. Одредбите од оваа Конвенција треба да се применат и на мажите и жените работници со одговорности поврзани со нивното непосредно семејство кое има потреба од нивна грижа или поддршка, каде што ваквите одговорности ги ограничуваат нивните можности за подготвување, стапување, учествување или напредување во економската активност.
3. За целите на оваа Конвенција, поимот „*малолетните деца*” и останатите членови на непосредната фамилија на кои им потребна грижа и поддршка, значи лица кои се дефинирани како такви на еден од начините опишани во член 9 од оваа Конвенција
4. Работниците коишто се опфатени со параграфите 1 и 2 на овој член се нарекуваат „*работници со семејни обврски*”.

Член 2

Оваа Конвенција се однесува на сите гранки на економската активност и на сите категории на работници.

Член 3

1. Од аспект на креирање на еднакви можностите и третман на мажите и жените работници, главна цел на националната политика за секоја членка треба да биде да овозможи лицата со семејни обврски коишто се вработени или сакаат да бидат вработени, да ги остваруваат нивните права без да бидат предмет на дискриминација и без конфликт помеѓу нивните работни и семејните обврски.
2. За таа цел, во параграф 1 на овој член поимот дискриминација значи дискриминација на вработените и професиите, како што е дефинирано со член 1 и 5 од Конвенцијата за дискриминација (Вработување и Професија), 1958.

Член 4

Од аспект на креирањето на еднакви можности и еднаков третман за мажите и жените работници, сите мерки компатибилни со националните услови и можности треба да бидат преземени:

- (a) да се обезбеди дека работниците со семејни обврски ги уживаат нивните права за слободен избор на вработување; и
- (б) да се земат предвид нивните потреби од аспект на условите на вработување и социјалното осигурување.

Член 5

Сите мерки компатибилни со националните услови и можности треба да бидат преземени:

- (a) да се земат предвид потребите на работниците со семејни обврски во планирањето на ниво на заедницата; и
- (б) да се развијат и промовираат услугите на заедниците, приватни или јавни, како што се центри за згрижување на децата и семејни услуги.

Член 6

Надлежните органи и тела во секоја земја треба да преземат адекватни мерки за промоција и едукација, коишто ќе имаат за цел информирање на јавноста за принципите на еднаквост на можностите и третманот на мажите и жените работници и за проблемите на работниците со семејни обврски, како и за создавање на клима за надминување на овие проблеми.

Член 7

Сите мерки компатибилни со националните услови и можности, вклучително и мерките во областа на професионалната ориентација и обука, треба да бидат преземени за да им овозможат на работниците со семејни обврски да се интегрираат во работната сила, како и да им се обезбеди непречено враќање на работа по нивното отсуство како резултат на овие обврски.

Член 8

Семејните обврски не треба, како такви, да претставуваат валидна причина за прекинување на работниот однос.

Член 9

Одредбите од оваа Конвенција може да се применат со закони и регулатива, колективни договори, арбитражни одлуки, судски одлуки или со комбинација на овие методи, на начин што е конзистентен со националната практика, водејќи сметка за националните услови.

Член 10

1. Одредбите на оваа Конвенција можат да се применат во делови доколку е неопходно, имајќи ги предвид националните услови - обезбедувајќи такви мерки на имплементација коишто би можеле да се применат на кој било случај на сите работници опфатени со член 1, параграф 1.
2. Секоја членка која што ја ратификувала оваа Конвенција треба да наведе во својот прв извештај за примената на Конвенцијата, поднесена според член 22 на уставот на Меѓународната организација на трудот до кој степен таа има намера да ги користи исклучоците наведени во параграф 1 од овој член, додека во последователните извештаи треба да го наведе степенот до кој ќе се применува Конвенцијата.

Член 11

Организациите на работодавачите и на работниците имаат право да партиципираат на начин соодветен со националните услови и практики, во утврдувањето и примената на мерките наменети за примена на одредбите на оваа Конвенција.

Член 12

Формалните ратификации на оваа Конвенција треба да бидат проследени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот за регистрација.

Член 13

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Потоа, оваа Конвенција треба да стапи на сила за која било членка дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 14

1. Членката која ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот кога оваа Конвенција за првпат стапила на сила, преку акт испратен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на Трудот за регистрација. Ваквото отповику-

вање нема да има ефект додека не измине една година од датумот на којшто е регистрирано барањето.

2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година по истекот на периодот од десет години, наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа истата може да ја отповика оваа Конвенција по истекот на десетте години, според условите определени од овој член.

Член 15

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата
2. Кога ги информираа членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на кој што Конвенцијата стапува на сила.

Член 16

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд треба да испрати до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосни детали за сите ратификации и одлуки за отповикувања регистрирани кај него во согласност со одредбите наведени во претходните членови.

Член 17

Во разумна временска рамка, Раководното тело на Меѓународната канцеларијата за труд треба да го презентира пред Генералното собрание извештајот за функционирањето на оваа Конвенција, и треба да утврди дали е пожелно ставањето на прашањето за нејзината целосна или делумна ревизија на дневниот ред на Собранието.

Член 18

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - а) ратификација од членката на новата ревидирана Конвенција треба **ipso jure** да значи отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено

во одредбите од член 14 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција не стапи на сила;

б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила, оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на Членките.

2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција

Член 19

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C158 Конвенција за прекин на работа, 1982

Конвенција која се однесува на прекин на работа по иницијатива на работодавачот (Забелешка: Датум на стапување на сила 23. 11. 1985 година.)

Конвенција: C158

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 68

Датум на усвојување: 22. 6. 1982

Класификација на предметот: Прекин на работа - отказ

Статус: Без заклучоци. Работната група за начелата во однос на ревизија на стандарди не можеше да донесе никаков заклучок во врска со Конвенцијата број 158 и препораките број 166.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата шеесет и осма сесија на 2 јуни 1982 година, и забележувајќи дека постоечките меѓународни стандарди содржани во препораките во врска со прекин на работа, 1963, и забележувајќи дека од усвојувањето на препораките за прекин на работа, 1963 направен е значителен напредок во законите и практиките на многу држави-членки по прашањата опфатени со таа препорака, имајќи предвид дека овој развој овозможи усвојување на нови меѓународни стандарди по тој предмет, посебно имајќи ги предвид сериозните проблеми на тоа поле, како резултат на економските потешкотии и технолошки промени забележени во последните години во многу земји, одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со прекин на работата по иницијатива на работодавачот, што е на петта точка од дневниот ред на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 22 јуни 1982 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за прекин на работа, 1982.

ДЕЛ I. МЕТОДИ НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, ЦЕЛ И ДЕФИНИЦИИ

Член 1

Одредбите од оваа Конвенција ќе бидат ставени во функција со закони и прописи, доколку не се поинаку ставени на сила со помош на колективни договори, судски одлуки, или на друг начин кој ќе биде конзистентен со националната практика.

Член 2

1. Оваа Конвенција се однесува на сите гранки на економски активности и на сите вработени лица.
2. Членката може да ги исклучи следниве категории на вработени лица од сите или од некои од одредбите на оваа Конвенција:
 - (а) работници ангажирани со договор за вработување за одреден период или специфицирана задача;
 - (б) работници коишто се на приправнички период или период неопходен за квалификување, кој е одреден однапред и е со прифатливо времетраење;

(в) работници ангажирани одвреме-навреме за краток период.

3. Ќе се обезбеди адекватна заштита против склучување на договори за вработување на одреден период, а чија цел е да се избегне заштитата што произлегува од оваа Конвенција.
4. Доколку е неопходно, компетентните власти ќе преземат мерки или преку соодветни механизми во земјата, по консултација со организациите на работодавачите и работниците, каде постојат такви, да исклучат некои одредби од примена на оваа Конвенција или некои одредби за такви категории на вработени лица чии услови на вработување се покриени со специјални аранжмани, кои како целина обезбедуваат заштита која е еквивалентна најмалку на заштитата обезбедена со оваа Конвенција.
5. Доколку е неопходно, компетентните власти ќе преземат мерки, преку соодветни механизми во земјата, по консултација со организациите на работодавачите и работниците, каде постојат такви, да исклучат некои одредби од примена во оваа Конвенција, кои опфаќаат ограничени категории на вработени лица во однос на посебни проблеми од значителна природа, а се однесуваат на посебните услови при вработување на тие работници или обемот или природата на нивната работа.
6. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција ќе ги наведе, во првиот извештај за примена на Конвенцијата доставена по член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, категориите што може да бидат исклучени во поглед на параграфите 4 и 5 од овој член, наведувајќи ги причините за таквото исклучување, а во последователните извештаи ќе наведе каков е законот и прописите во однос на исклучените категории, и до кој степен се опфатени или предложени да бидат опфатени во Конвенцијата.

Член 3

За целите на оваа Конвенција термините „прекин и прекин на работа“, значат прекин на работа по иницијатива на работодавачот.

ДЕЛ II. СТАНДАРДИ ЗА ГЕНЕРАЛНА ПРИМЕНА

ПОДЕЛБА А. ОПРАВДУВАЊА ЗА ПРЕКИН

Член 4

На работникот не смее да му се прекине договорот за работа, освен ако има валидна причина за таквото прекинување поврзана со способноста или однесувањето на работникот, или на основа на оперативни барања или преуредување на службите.

Член 5

Долунаведеното, меѓу другото, нема да се смета за валидна причина за прекин:

- (а) членство во синдикат или учество во синдикални активности надвор од работното време или со дозвола на работодавачот за време на работното време;
- (б) барање на канцеларии, или дејствува во својство на претставник на работниците;
- (в) поднесување жалба или учество во процеси против работодавачот за наводни кршења на законите или прописите, или обраќање до компетентни административни власти;
- (г) раса, боја, пол, брачен статус, семејни одговорности, бременост, вера, политичко убедување, национално отфрлување или потекло;
- (д) отсуство од работа за време на мајчинство.

Член 6

1. Привремено отсуство од работа заради болест или повреда нема да се смета за валидна причина за прекин.
2. Дефиницијата за тоа што е привремено отсуство од работа, обемот за кое ќе се бара лекарска потврда и можни органичувања на параграф 1 од овој член, ќе се утврди со методи на одредбите од член 1 на оваа Конвенција.

ОДДЕЛ Б. ПРОЦЕДУРИ ПРЕД ИЛИ ЗА ВРЕМЕ НА ПРЕКИНОТ

Член 7

Договорот за работа на работникот нема да се прекине поради однесувањето на работникот или извршувањето, пред да му се даде можност да се одбрани од наводните обвинувања, освен ако оправдано работодавачот не може да ја обезбеди оваа можност.

ОДДЕЛ В. ПРОЦЕДУРА НА ЖАЛБА ПРОТИВ ПРЕКИН НА ДОГОВОР

Член 8

1. Работникот кој смета дека неговиот договор за работа е неправедно прекинат има право на жалба против прекин, до непристрасно тело како што е судот, суд за здружен труд, арбитражен комитет или посредник.
2. Кога е одобрено прекинувањето од страна на компетентни власти, примената на параграф 1 од овој член може да варира во согласност со националниот закон и практика.

3. Работникот ќе се смета дека се откажал од неговото право за жалба против прекин на вработувањето доколку не го искористил правото во разумен рок по раскинувањето на договорот.

Член 9

1. Телата наведени во член 8 од оваа Конвенција ќе имаат овластување да ги испитаат причините за прекин и другите околности наведени за случајот, и да донесат одлука дали прекилот бил оправдан.
2. Со цел работникот да не го поднесе сам товарот за докажување дека прекилот не бил оправдан, методите на примена во член 1 од оваа Конвенција ќе обезбедат една или повеќе од наведените можности:
 - (а) товарот за обезбедување на постоење на валидна причина за прекин, како што е дефинирано во член 4 од оваа Конвенција, останува на работодавачот;
 - (б) телата наведени во член 8 од оваа Конвенција ќе имаат овластување да донесат заклучок за причината за прекин, имајќи го предвид доказот обезбеден од странките, и во согласност со процедурите обезбедени по националниот закон и практика.
3. Во случаи на прекин наведени од причини по основа на оперативни потфати во претпријатието или службата, телата наведени во член 8 од оваа Конвенција ќе бидат овластени да одредат дали прекилот бил навистина од тие причини, но до кој обем тие може да одлучуваат дали овие причини се доволни за оправдување на прекилот ќе биде одредено со примена на методите наведени во член 1 од оваа Конвенција.

Член 10

Ако телата наведени во Член 8 од оваа Конвенција констатираат дека прекилот е неоправдан, и ако тие не се овластени или сметаат дека не е практично, во согласност со националниот закон и практика, да објават дека прекилот е невалиден и/или наредат или предложат враќање на работникот, тие ќе имаат овластување да наредат плаќање на адекватна компензација или друг вид на помош што ќе се смета за соодветна.

ОДДЕЛ Г. ПЕРИОД НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Член 11

Работникот, на кого треба да му престане работниот однос, има право да биде навремено известен или компензиран наместо платен, освен ако е виновен за сериозно лошо однесување, односно однесување од таква природа што не е

разумно да се бара од работодавачот да му го продолжи вработувањето во текот на периодот на отказ.

ОДДЕЛ Д. ОТПРЕМНИНА И ДРУГИ ПРИХОДИ ЗА ЗАШТИТА

Член 12

1. Работникот чие вработување е прекинато, има право, во согласност со националниот закон и практика на:
 - (а) отпремнина или друга одвоена помош, чиј износ ќе биде базиран, меѓу другото, на должината на службата и висината на платата, и ќе му се исплати директно од страна на наредбодавачот или од фонд создаден од придонесите на работодавачот; или
 - (б) помош од осигурување за невработеност или од други облици на социјална заштита, како што се помош за старост или инвалидитет, а под нормални услови таквиот вид на помош е предмет на, или
 - (в) комбинација на таквите надоместоци и помош.
2. На работникот кој не ги исполнува условите за квалификување за осигурување, во случај на невработеност, по системот на генерално опфаќање, не треба да му се плаќаат надоместоци и помош наведени во параграф 1, подпараграф (а) од овој член, бидејќи тој не прима помош за невработеност под параграф 1 од подпараграф (б).
3. Може да се даде одредба, со методи на имплементација наведени во член 1 од оваа Конвенција, за губење на правото на надоместоци и помош наведени во параграф 1 од подпараграф (а) од овој член, во случај на прекин заради лошо однесување.

ДЕЛ III. ДОПОЛНИТЕЛНИ ОДРЕДБИ КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ПРЕКИН НА РАБОТА ЗАРАДИ ЕКОНОМСКИ, ТЕХНОЛОШКИ, СТРУКТУРАЛНИ ИЛИ СЛИЧНИ ПРИЧИНИ

ОДДЕЛ А. КОНСУЛТАЦИИ СО ПРЕТСТАВНИЦИТЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 13

1. Кога работодавачот предвидува прекин на работа од причина што е економска, технолошка, структурална или од слична природа, работодавачот ќе:
 - (а) им обезбеди на претставниците на работниците, навремено, соодветни информации, вклучувајќи ги и причините за прекините за кои размис-

лува, бројот и категории на работници кои може да бидат опфатени и периодот кога се планира да се изврши прекилот;

- (б) им даде, во согласност со националниот закон и практика, на претставниците на работниците, колку што е можно побрзо, можност за консултации за мерки што ќе се преземат за отстранување или минимизирање на прекините, и мерки за ублажување на неповолните ефекти од прекините на вработување на односните работници, наоѓајќи им алтернативни вработувања.
2. Примената на параграф 1 од овој член, може да се ограничи, со методите на имплементација наведени во член 1 од оваа Конвенција, на случаи каде што бројот на работниците чиј прекин на вработување се очекува да биде барем специфициран во број или процент на работната сила.
 3. Во овој член терминот „претставници“ на засегнати работници значи претставници на работници признаени како такви по националниот закон или практика, во согласност со Конвенцијата за претставници на работниците 1971.

ОДДЕЛ Б. ИЗВЕСТУВАЊЕ ДО КОМПЕТЕНТНИТЕ ВЛАСТИ

Член 14

1. Кога работодавачот размислува за прекини од причини од економска, технолошка, структурална или друга природа, тој ќе ги извести компетентните власти, колку што е можно побргу, во однос на националниот закон или практика, давајќи релевантни информации, вклучувајќи и писмена изјава за причините за прекин, бројот и категориите на работници кои може да бидат отпуштени и периодот кога овие отпуштања ќе бидат извршени.
2. Националните закони или прописи може да ја ограничат применливоста на параграф 1 од овој член, на случаи во кои бројот на работниците чие отпуштање се предвидува да биде барем специфицирано во бројки или проценти на работната сила.
3. Работодавачот ќе ги извести компетентните власти за отпуштањата наведени во параграф 1 од овој член непосредно пред да ги изврши отпуштањата, а периодот на известување треба да биде специфициран според националните закони или прописи.

ДЕЛ IV. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 15

Формалното ратификување на оваа Конвенција ќе му биде соопштено на генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за негово регистрирање.

Член 16

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки од Меѓународната организација за труд чии ратификации се регистрирани кај генералниот директор.
2. Оваа Конвенција ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај генералниот директор.
3. Оттаму, Конвенцијата ќе стапи на сила за секоја членка дванаесет месеци по датумот на кој е регистрирана ратификацијата.

Член 17

1. Членка, којашто ја има ратификувано оваа Конвенција, може да се откаже од неа по истекувањето на рокот од 10 години од датумот на кој Конвенцијата стапила на сила за првпат, со акт доставен до генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да биде важечко една година од датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција, и којашто во рок од една година од истекот на 10 години, спомнат во претходниот параграф, не го искористила правото на откажување дадено во овој член, ќе биде обврзана за наредните 10 години, што значи може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секои 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 18

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрацијата на сите ратификации, декларации и откажувања кои се доставени до него од страна на членките на организацијата.
2. Кога ќе ги извести членките на организацијата за регистрацијата на втората ратификација доставена до него, генералниот директор ќе им обрне внимание на членките на организацијата за датумот на кој Конвенцијата стапува на сила.

Член 19

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе го извести генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата во согласност со Член 102 од Повелбата на Обединетите нации со сите детали за сите ратификации, декларации и акти на откажувања регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 20

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе го презентира до Генералната конференција извештајот за работењето на оваа Конвенција, во рок за кој ќе смета дека е неопходен, и ќе ја преиспита неопходноста да се стави во агендата на Конференцијата прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 21

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, во тој случај, и доколку новата Конвенција не нагласува поинаку, тогаш:
 - а) ратификацијата од страна на членката на новата ревидирана Конвенција ќе значи „**ipso jure**” директно откажување од оваа Конвенција, не спротивставувајќи се на одредбите од горенаведениот член 9, доколку новата ревидирана Конвенција стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
- 2) Оваа Конвенција секако ќе остане на сила во својата актуелна форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидираната Конвенција.

Член 22

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C159 Конвенција за стручна рехабилитација и вработување (на лица со посебни потреби), 1983

Конвенција која се однесува на стручна рехабилитација и вработување (на лица со посебни потреби).

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 20. 06 . 1985 година.)

Конвенција: C159

Место: Женева

Сесија на конвенцијата: 69

Датум на усвојување : 20. 06. 1983

Класификација на предметот : Лица со посебни потреби

Статус : Сегашен инструмент

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата шеесет и деветта сесија на 1 јуни 1983 година и забележувајќи ги постојните меѓународни стандарди содржани во препораките за стручна рехабилитација (на лица со посебни потреби), 1955 и препораките за развој на човечки ресурси, 1975, и забележувајќи дека од усвојувањето на препораките за стручна рехабилитација (на лица со посебни потреби) 1955, се случи значителен напредок во сфаќањата за потребите за рехабилитација, целта и организацијата на службите за рехабилитација, и законот и практиките на многу членки за прашањата опфатени со таа препорака, и имајќи предвид дека годината 1981 беше објавена од Генералното собрание на Обединетите нации како Меѓународна година на лица со посебни потреби, на тема „еднаквост“ и дека сеопфатната програма на дејствување во врска со лицата со посебни потреби треба да обезбеди ефикасни мерки на меѓународно и национално ниво, за реализација на целите на „целосно учество“ на тие лица во социјалниот живот и развој и „еднаквост“, и имајќи предвид дека овие развои овозможуваат нови меѓународни стандарди за прашањата кои се однесуваат посебно на потребите за обезбедување на еднакви можности, и третман за сите категории на лица со посебни потреби како во руралните така и во урбаните средини, за вработување и интеграција во заедницата, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со стручната рехабилитација која е на четврта точка на дневниот ред на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна конвенција, на 20 јуни 1983 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за стручна рехабилитација и вработување (лица со посебни потреби), 1983.

ДЕЛ I. ДЕФИНИЦИЈА И ЦЕЛ

Член 1

1. Во оваа Конвенција терминот „лице со посебни потреби“ значи лице чии можности на обезбедување, зачувување и напредување во соодветни вработувања се значително намалени како резултат на видливо признато физичко или ментално оштетување.
2. Како што е објаснето во оваа Конвенција, секоја членка ќе ја разгледа целта за стручна рехабилитација како таква, за да го оспособи лицето со посебни потреби да си обезбеди, да го задржи вработувањето и да напредува

во соодветно вработување, и понатаму да им обезбеди на таквите лица интеграција или реинтеграција во друштвото.

3. Одредбите од оваа Конвенција ќе се применуваат од секоја членка, со мерки кои се соодветни на националните услови и конзистентни на националната практика.
4. Одредбите од оваа Конвенција ќе се применуваат на сите категории на лица со посебни потреби.

ДЕЛ II. ПРИНЦИПИ НА СТРУЧНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА И ПОЛИТИКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА ЛИЦА СО ПОСЕБНИ ПОТРЕБИ

Член 2

Секоја членка, во согласност со националните услови, ќе практикува и овозможува, формулира, имплементира и периодично ќе ја разгледува националната политика за стручна рехабилитација за вработување на лица со посебни потреби.

Член 3

Наведената политика има за цел, обезбедување на соодветни мерки за стручна рехабилитација кои ќе им бидат на располагање на сите категории на лица со посебни потреби, и промовирање на можностите за вработување за истите на слободен пазар за труд.

Член 4

Наведената политика ќе се базира на принципот еднакви можност помеѓу лицата со посебни потреби и работниците генерално. Ќе се почитува еднаквост на можности и третман на лицата со посебни потреби како за женски така и за машки работници. Специјалните позитивни мерки, кои имаат за цел ефикасна еднаквост на можности и третман помеѓу лицата со специјални потреби и другите работници, нема да се сметаат за дискриминирачки во однос на другите работници.

Член 5

Претставничките организации на работодавачите и работниците ќе бидат консултирани за имплементација на споменатата политика, вклучувајќи ги и мерките што треба да се преземат за соработка и координација помеѓу јавните и приватните тела ангажирани во активностите за стручна рехабилитација. Исто така, претставничките организации на лицата со посебни потреби треба да бидат консултирани.

ДЕЛ III. АКЦИИ НА НАЦИОНАЛНО НИВО ЗА РАЗВОЈ НА СЛУЖБИТЕ ЗА СТРУЧНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ЛИЦАТА СО ПОСЕБНИ ПОТРЕБИ

Член 6

Секоја членка, според законот или прописите, или според каков било друг метод конзистентен со националните услови и практики, ќе превземе такви мерки за кои ќе смета дека се неопходни за применување на членовите 2, 3, 4 и 5 од оваа Конвенција.

Член 7

Компетентните власти ќе преземат мерки со цел обезбедување и проценување на стручна помош, стручна обука, распоредување, вработување и други поврзани служби со цел да им обезбеди на лицата со посебни потреби да бидат заштитени, да ја задржат или да се унапредат во работата; постојните служби, каде што е можно и соодветно, ќе се користат со потребни адаптации.

Член 8

Ќе се преземат мерки за промовирање на службите за развој на стручна рехабилитација и вработување на лицата со посебни потреби во рурални средини и оддалечени општини.

Член 9

Секоја членка ќе настојува да обезбеди обука и достапност до советници за рехабилитација и друг соодветен квалификуван персонал одговорен за стручна помош, стручна обука, распоредување и вработување на лица со посебни потреби.

ДЕЛ IV. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 10

Официјалните ратификувања на оваа Конвенција ќе му бидат соопштени на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да бидат регистрирани.

Член 11

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација за труд чии ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.

2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите од две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка дванаесет месеци по датумот на кој се регистрирани нејзините ратификации.

Член 12

1. Членката што ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја откаже по истекот на десет години од датумот на кој Конвенцијата првпат стапила на сила, со акт кој ќе биде доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да стапи на сила една година по датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го искористила правото на откажување наведено во овој член, во текот на годината по истекот на периодот од десет години ќе биде обврзана за нареден период од десет години, а потоа може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секој десетгодишен период, под условите наведени во овој член.

Член 13

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации и откажувања што му се соопштени од страна на членките на Организацијата.
2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе ги извести членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 14

Генералниот директор на Меѓународната Канцеларија за труд ќе го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации и акти на откажување регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 15

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ презентира на Генералната конференција извештај за работењето на оваа Конвенција и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 16

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:
 - (а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција не задржувајќи ги одредбите од член 12 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе биде отворена за ратификација од страна на членките.
2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 17

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

C161 Конвенција за професионални здравствени услуги, 1985

Конвенција која се однесува на професионалните здравствени услуги.

(Забелешка: Датум на стапување на сила 17. 2. 1988 година.)

Конвенција: C161

Место: Женева

Седница на Собранието: 71

Датум на усвојување: 25. 6. 1985

Предмет на класификација: Професионални здравствени услуги

Статус: Сè уште се користи како инструмент, истата беше усвоена во 1985 година.

Генералното собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, се состана во Женева на нејзината седумдесет и прва седница на 7 јуни 1985 година, и поаѓајќи од тоа дека заштитата на работникот од болести, епидемии и повреди коишто се резултат на неговото вработување е една од целите на Меѓународната организација на трудот според нејзиниот устав, и имајќи ги предвид релеватните Меѓународни конвенции и Препораки коишто се однесуваат на работната сила, и посебно на Препораките за заштита на здравјето на работниците, 1953, Препораките за професионални здравствени услуги, 1959, Конвенцијата за претставниците на работниците, 1971 и Конвенцијата и Препораките за безбедност и здравје при работа, 1981, коишто ги воспоставуваат принципите на националната политика и акција на национално ниво, одлучи да ги усвои предлозите во однос на професионалните здравствени услуги, како четврта точка на дневниот ред на седницата, и имајќи предвид дека овие предлози треба да добијат форма на меѓународна Конвенција, на 26 јуни 1985 година ја усвои Конвенција, која може да се нарече Конвенција за професионални здравствени услуги, 1985.

ДЕЛ 1. ПРИНЦИПИ НА НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА

Член 1

Заради целите на оваа Конвенција:

- (а) поимот „*професионални здравствени услуги*“ значат услуги коишто имаат првенствено превентивна функција и одговорност за советување на работодавачот, работниците и нивните претставници во организациите за:
 - (1) барањата за воспоставување и одржување на безбедно и здраво работно опкружување коешто ќе го овозможи оптималното физичко и ментално здравје во однос на работата;
 - (2) приспособувањето на работата на можностите на работниците од аспект на нивното физичко и ментално здравје;
- (б) поимот „*претставници на работниците во претпријатијата*“ значи лица коишто се признаени за такви врз основа на националното законодавство и практика.

Член 2

Од аспект на националните услови и практиката, и во консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, онаму каде што истите постојат, секоја членка треба да формулира, имплементира и периодично да ревидира кохерентна национална политика за професионалните здравствени услуги.

Член 3

1. Секоја членка презема мерки за да ги развие професионалните здравствени услуги за сите работници, вклучително и оние од јавниот сектор и членовите на производните кооперативи, во сите гранки на економската активност и во сите претпријатија. Одредбите треба да бидат соодветни на специфичните ризици во претпријатијата.
2. Доколку професионалните здравствени услуги не можат да бидат воспоставени во сите организации, секоја членка треба да направи план за воведување на вакви услуги во консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, онаму каде што истите постојат.
3. Секоја членка треба да наведе, во својот прв извештај за примената на Конвенцијата поднесен според член 22 од уставот на Меѓународната организација на трудот, план утврден со параграф 2 на овој член и да информира во последователните извештаи за прогресот во примената на одредбите.

Член 4

Надлежните органи треба да ги консултираат репрезентативните организации на работодавачите и работниците, онаму каде што таквите постојат, за мерките што ќе се преземат во согласност со на одредбите на оваа Конвенција.

ДЕЛ 2. ФУНКЦИИ

Член 5

Без да се прејудиира одговорноста на секој работодавач за здравјето и безбедноста на работниците на работното место, како и потребата за вклучување на работниците во решавањето на прашања за професионалната заштита и здравје, професионалните здравствени услуги треба да имаат такви функции што се соодветни на професионалните ризици во претпријатијата:

- (а) идентификација и оценка на здравствените ризици на работното место;
- (б) утврдување на факторите во работното опкружување и практики коишто можат да влијаат врз здравјето, вклучувајќи ги санитарни инсталации, рестораните и сместувачките капацитети што се обезбедуваат од работодавачите;

- (в) совети за планирањето и организацијата на работа, вклучително и избор на дизајнот на работното место, ракување и состојбата на машините и на останатата опрема и на субстанците за работа
- (г) учество во развојот на програмите за унапредување на работните практики, како и тестирање и оценка на здравствените аспекти на новата опрема;
- (д) совети за професионалното здравје, безбедноста, хигената и ергономијата, и за опремата за индивидуална и колективна заштита;
- (ѓ) обезбедување на здравјето на работниците во однос на работата;
- (е) адаптацијата на работата на работникот;
- (ж) придонес во мерењето на професионалната рехабилитација;
- (з) соработка во обезбедување на информации, обука и едукација на подрачјето на професионалното здравје, хигената и ергономијата;
- (с) организација на прва помош и на итна служба;
- (и) учество во анализата на професионалните инциденти и професионалните болести.

ДЕЛ 3. ОРГАНИЗАЦИЈА

Член 6

Одредбите треба да обезбедат воспоставување на професионални здравствени услуги:

- (а) според законите и регулативите; или
- (б) со колективните договори или ако е поинаку договорено со засегнатите работодавачи и работници; или
- (в) на кој било друг начин одобрен од надлежните органи по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците.

Член 7

1. Професионалните здравствени услуги можат да бидат организирани како услуги за едно претпријатие или како заедничка услуга за повеќе претпријатија; доколку е соодветно.
2. Во согласност со националните услови и практика, професионалните здравствени услуги можат да бидат организирани од:
 - (а) претпријатијата или групации на претпријатија;

- (б) државни органи или официјални услуги;
- (в) институциите за социјално осигурување;
- (г) кои било други тела овластени од надлежните органи;
- (д) комбинација на горенаведеното.

Член 8

Работодавачот, работниците и нивните претставници, онаму каде што истите постојат, треба да соработуваат и партиципираат во имплементирањето на организационите и останатите мерки поврзани со професионалните здравствени услуги на подеднаква основа.

ДЕЛ 4. УСЛОВИ НА ФУНКЦИОНИРАЊЕ

Член 9

1. Во согласност со на националните закони и практиката, професионалните здравствени услуги треба да бидат мултидисциплинарни. Составот на персоналот треба да биде утврден според природата на должностите што се извршуваат.
2. Функцијата на професионалните здравствени услуги треба да се извршува во соработка со останатите услуги во претпријатијата.
3. Во согласност со на националните закони и практика, треба да се превземат мерки за да се обезбеди адекватна соработка и координацијата помеѓу професионалните здравствени услуги со останатите тела коишто се засегнати со одредбите за здравствените услуги.

Член 10

Лицата коишто обезбедуваат професионални здравствени услуги треба да уживаат целосно професионална независност од работодавачите, работниците и нивните претставници, онаму каде што постојат, во врска со функциите наведени во член 5.

Член 11

Надлежниот орган треба да ги утврди квалификациите барани од лицата што обезбедуваат професионални здравствени услуги, во согласност со природата на обврските што ги извршуваат и во согласност со националните закони и практика.

Член 12

Обезбедувањето на здравјето на работниците поврзано со работата, не треба да ја намалува заработувачката на работниците, услугата треба да биде бесплатна и треба да се остварува доколку е можно во текот на работното време.

Член 13

Сите работници треба да бидат информирани за здравствените ризици поврзани со нивната работа.

Член 14

Носителите на професионалните здравствени услуги треба да бидат информирани од работодавачот и работниците за кој било познат фактор или за било што сомнително во работното опкружување кое може да влијае на здравјето на работниците.

Член 15

Носителите на професионалните здравствени услуги треба да бидат информирани за случаите на болести помеѓу работниците и отсуството од работа поради здравствени причини, со цел да се идентификува дали има каква било врска помеѓу причините за нарушеното здравје и отсуството од работа со некои од здравствени ризици коишто се присутни на работното место. Лицата кои што ги обезбедуваат професионалните здравствени услуги не треба да бараат работодавачот да ги верификува причините за отсуството од работа.

ДЕЛ 5. Општи одредби

Член 16

Со националните закони и регулативи треба да определи орган или органи одговорни за супервизија на активностите и советување на професионалните здравствени услуги откако истите ќе бидат воспоставени.

Член 17

Формалните ратификации на оваа Конвенција треба да бидат проследени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација.

Член 18

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи во сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Потоа, оваа Конвенција треба да стапи во сила за која било членка дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 19

1. Членката која ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот кога оваа Конвенција за првпат стапила на сила, преку акт испратен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација. Ваквото отповикување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на којшто е регистрирано барањето.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година по истекот на периодот од десет години, наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа истата може да ја отповика оваа Конвенција по истекот на десетте години, според условите определени од овој член.

Член 20

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата за труд треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.
2. Кога ги информира членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува на сила.

Член 21

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд треба да ги испрати до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, сите детали за сите ратификации и одлуки за отповикувања регистрирани кај него во согласност со на одредбите наведени во претходните членови.

Член 22

Во разумна временска рамка Раководното тело на Меѓународната канцеларијата за труд треба да презентира пред Генералното собрание извештај за функционирањето на оваа Конвенција, и треба да утврди дали е пожелно ставањето на прашањето за нејзината ревизија, во целост или делумно, на дневен ред на Собранието.

Член 23

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, тогаш, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - (а) ратификација од членката на новата ревидирана Конвенција треба **ipso jure** да значи отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 19 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција не стапи на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција.

Член 24

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C162 Азбестна конвенција, 1986

Конвенција која се однесува на сигурноста при користењето азбест.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 16. 6. 1989 година.)

Конвенција: C162

Место: Женева

Седница на Собранието: 72

Датум на усвојување: 24. 6. 1986

Предмет на класификација: Токсични супстанции и агенси

Статус: Сè уште се користи како инструмент. Оваа Конвенција е усвоена по 1985 година.

Генерално собрание на Меѓународната организација на трудот, Раководното тело на Меѓународната канцеларија на трудот се состана во Женева, на својата седумдесет и втора седница на 4 јуни 1986 година, и имајќи ги предвид релевантните Меѓународни конвенции за работната сила и Препораките, особено Конвенцијата и Препораките за професионалните заболувања од рак, 1974, Конвенцијата и Препораките за работното опкружување (загадување на воздухот, врева и вибрации), 1977, Конвенцијата за безбедност и здравје при работа и Препораките, 1981, Конвенцијата за професионални здравствени услуги и Препораки, 1985, ревидираната листата на професионалните заболувања во 1980 година, како дополнување на Конвенцијата за бенефициите за повреда при работа, 1964, како и Кодот за практиките за безбедност при користење на азбест, објавени од Меѓународната канцеларија за труд во 1984, со коишто се презема акција на национално ниво, одлучи да усвои одредени предлози во однос на безбедноста на користењето на азбест, како четврта точка на дневниот ред на седницата, и одлучи овие предлози да добијат форма на меѓународна конвенција, и на 24 јуни 1986 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Азбестна конвенција, 1986.

ДЕЛ 1: ОБЕМ И ДЕФИНИЦИИ

Член 1

1. Оваа Конвенција се однесува на сите активности коишто вклучуваат изложеност на работниците на азбест во текот на работата.
2. Членката која ја ратификувала оваа Конвенција треба по консултаци со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, како и врз основа на оценката на здравствените ризици и мерките на заштита коишто се применети, да ги исклучат областите на економска активност или поодделните претпријатија од примената на одредени одредби на Конвенцијата кога е утврдено дека нивната примена во овие области и претпријатија не е неопходна.
3. Надлежните органи, кога одлучуваат за исклучување на поодделни области на економската активност или на поодделни претпријатија, треба да ги земат предвид фреквентноста, времетраењето и нивото на изложеност, како и видот на работа и условите на работното место.

Член 2

За потребите на оваа Конвенција:

- (а) поимот „азбест“ подразбира пластична форма на минерал силикат којшто спаѓа во тврда форма на минерали на серпентинската група, односно криситил (бел азбест), и на амфиболната група односно актинолит, амозит (кафеав азбест, кумингтонит-грунерит), антифолит, крокидолит (син азбест), тремолит, или каква било комбинација која содржи една или повеќе од овие материји;
- (б) поимот „азбестна прашина“ подразбира елементи на азбест коишто се наоѓаат во воздухот, или слични азбестни елементи коишто се погодни да преминат во гасовита состојба во работното опкружување;
- (в) поимот „азбестна прашина во воздухот за целите на мерењето“ значи атоми на прашината мерени преку гравиметрични проценки или еквивалентни методи;
- (г) поимот „респираторни азбестни влакна“ подразбира азбестни влакна коишто имаат дијаметар не помал од 3 микрометри и сооднос на стапката на должина во однос на дијаметарот поголем од 3:1. Единствено влакната со должина подолга од 5 микрометри треба да се земат предвид за целите на мерењето;
- (д) поимот „изложеност на азбест“ подразбира изложеност во текот на работата на респираторни азбестни влакна во воздухот или на азбестна прашина, независно дали истата потекнува од минералите, материјалите или од производи што содржат азбест;
- (е) поимот „претставници на работниците“ ги вклучува членовите на производните кооперативи;
- (е) поимот „значи дека претставниците на работниците“ се признаени како такви со националните закони и практика, во согласност со Конвенцијата за претставници на работниците, 1971.

ДЕЛ 2. ОПШТИ ПРИНЦИПИ

Член 3

1. Националните закони и регулативи треба да пропишуваат мерки што треба да бидат преземени за превенција, контрола и заштита на работниците од здравствените ризици што се должат на професионалната изложеност на азбест.
2. Националните закони и регулативи опишани во параграф 1 од овој член треба периодично да бидат ревидирани од аспект на техничкиот напредок и предностите од научните знаења.

3. Надлежниот орган може да дозволи привремени отстапувања од мерките објаснети во параграф 1 од овој член, според условите и во рамките на временските органичувања што треба да се утврдат по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и на работниците.
4. При користењето на отстапувањата опишани во параграф 3 на овој член, надлежниот орган треба да обезбеди дека неопходните предуслови се превземени за да го заштитат здравјето на работниците.

Член 4

Надлежниот орган треба да ги консултира репрезентативните организации на работниците, и работниците, за мерките што треба да се преземат во согласност со одредбите од оваа Конвенција.

Член 5

1. Примената на законите и регулативите усвоени во согласност со член 3 од оваа Конвенција треба да се обезбедат со адекватен систем на инспекција.
2. Националните закони или регулативи треба да обезбедат неопходни мерки, вклучително и соодветни казни, за ефикасна примена на одредбите на оваа Конвенција.

Член 6

1. Работодавачите треба да бидат одговорни за исполнувањето на пропишаните мерки.
2. Кога два или повеќе работодавачи преземаат активност симултано на едно работно место, тие треба да соработуваат со цел исполнување на пропишаните мерки, без да се влијае на одговорноста на секој работодавач за здравјето и безбедноста на работниците што ги вработува. Надлежен орган треба да ги пропише општите процедури на оваа соработка кога тоа е неопходно.
3. Работодавачот треба, во соработка со услугите за професионалната безбедност и здравје, после консултациите со претставниците на работниците, да изготви процедури за справување со вонредни ситуации.

Член 7

Работниците треба да бараат, во рамките на нивната одговорност, да се исполнат пропишаните безбедносни и хигенски процедури поврзани со превенцијата, контролата и заштитата од здравствените ризици како резултат на професионалната изложеност на азбест.

Член 8

Работодавачите и работниците или нивните претставници треба да соработуваат на сите можни нивоа на организација во примената на мерките пропишани согласно на оваа Конвенција.

ДЕЛ 3. ЗАШТИТНИ И ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ

Член 9

Националните закони и регулативи усвоени согласно на член 3 од оваа Конвенција треба да обезбедат дека изложеноста на азбест треба да биде забранета или контролирана преку една од следниве мерки:

- (а) регулирање на работата каде што изложеноста на азбест може да се случи, со пропишување на соодветна контрола на производните и работните практики, вклучително и хигената на работното место;
- (б) пропишување на посебни правила и процедури, вклучително и давање на авторизација за користење на азбестот за одредени видови на азбестни или производи што содржат азбест или за определени работни процеси.

Член 10

Онаму каде што е неопходно, да се заштитат здравјето на работниците и каде што технички е изводливо, националните закони или регулативи треба да обезбедат една или повеќе од следниве мерки:

- (а) замена на азбестот или на определени видови азбест, или на производи што содржат азбест со други материјали или производи или користење на алтернативни технологии, научно евалуирани од надлежните органи како безбедни или помалку штетни, кога и да е можно;
- (б) целосна или делумна забрана на користење на азбестот или одредени видови на азбест, или на производи што содржат азбест во определени работни процеси.

Член 11

1. Користењето на синиот азбест (кроцидолит) и производите што го содржат овој вид на влакна треба да бидат забранети.
2. Надлежниот орган треба да има овластување, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, да дозволи отстапувања од забраните содржани во параграф 1 на овој член кога замената не е практично изводлива, при тоа преземајќи ги сите неопходни чекорите за обезбедување на здравјето на работниците од било какви ризици.

Член 12

1. Распрскувањето на сите форми на азбест треба да се забрани.
2. Надлежниот орган треба да биде овластен, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, да дозволи отстапувања од забраната содржана во параграф 1 на овој член, кога алтернативните методи не се практично применливи, обезбедувајќи при тоа дека здравјето на работниците не е загрозувано.

Член 13

Во согласност со националните закони и регулативи работодавачите треба да ги известат надлежните органи, на начин и во степен пропишан во истите, за одредени видови работа коишто вклучуваат изложеност на азбест.

Член 14

Производителите и добавувачите на азбест и производителите и добавувачите на производи што содржат азбест треба да бидат одговорни за соодветното одбележување на контејнерите И, онаму каде што е соодветно на производите, на јазик и стил лесно разбирлив за работниците и корисниците и на начин пропишан од надлежните органи.

Член 15

1. Надлежниот орган треба да пропише критериуми за евалуација на работното опкружување и ограничувања на изложеноста на работниците на азбест или друг видови изложеност.
2. Ограничувањата за изложеноста или критериумите за друг вид изложеност треба да бидат утврдени на начин, што периодично ќе бидат ревидирани и услогласувани согласно на технолошкиот напредок и предностите на науката и технологија.
3. На сите работни места каде што работниците се изложени на азбест, работодавачот треба да ги преземе сите соодветни мерки за заштита или контрола на ослободувањето на азбестна прашина во воздухот, да обезбеди дека органичувањата за изложеноста или останатите критериуми за изложеност се задоволени и да се намали изложеноста на колку што е можно пониско ниво кое е практично остварливо.
4. Кога мерките што се преземени согласно на параграф 3 на овој член не обезбедуваат изложеноста на азбест да биде во рамките на предвидената граница за изложеност или не се во согласност со останатите критериуми за изложеност што се наведени во параграф 1, работодавачот треба да обезбеди, одржување и замена, кога е неопходно, без трошоци за работ-

никот, на соодветна респираторно заштитна опрема и специјално заштитна облека. Респираторно заштитната опрема треба да одговара со стандардите воспоставени од надлежните органи и истата би требало да биде користена единствено како дополнителна, привремена, вонредна или посебна мерка, а не како алтернатива на техничката контрола.

Член 16

Секој работодавач треба да биде одговорен за воспоставување и имплементирање на практичните мерки за превенција и контрола од изложеноста на азбест на работниците коишто тој ги вработува, и за нивна заштита во однос на ризиците коишто произлегуваат од азбестот.

Член 17

1. Уништувањето на фабриките или на структурите што содржат слободни азбестно пополнети материјали, и отстранување на азбестот од зградите или од структурите од каде што азбестот може да премине во воздухот, треба да бидат превземени единствено од работници или фирми контрактори кои се квалификувани согласно на одредбите на оваа Конвенција и коишто се овластени од страна на надлежните органи за преземање на таква активност.
2. Од работодавачот или фермата-контрактор треба да се бара, пред почетокот на уништувањето, да направи работен план специфицирајќи ги мерките што треба да бидат преземени, вклучително мерките за:
 - (а) обезбедување на неопходна заштита на работниците;
 - (б) органичување на ослободувањето на азбестната прашина во воздухот; и
 - (в) обезбедување на располагањето со азбестниот отпад во согласност со член 19 на оваа Конвенција.
3. Работниците или нивните претставници треба да бидат консултирани за работниот план кој се однесува на параграф 2 на овој член.

Член 18

1. Онаму кадешто личната облека на работниците може да биде контаминирана со азбестна прашина, работодавачот, согласно на националните закони или регулатива и во консултација со представниците на работниците, треба да обезбеди соодветна работна облека, којашто не треба да се носи надвор од работното место.
2. Ракувањето и чистењето на користената работна облека и посебната заштитна облека треба да се врши во строго контролирани услови, на начин пропишан од надлежните органи, за заштита од ослободувањето на азбестната прашина.

3. Националните закони или регулатива треба да забранат носење дома на работната облека, специјалната заштитна облека и личната заштитна опрема.
4. Работодавачите треба да бидат одговорни за чистење, ракување и складирање на работна облека, специјалната заштитна облека и личната заштитна опрема.
5. Работодавачите треба да обезбедат соодветни простории за работниците изложени на азбест за миење, капење и туширање на работното место, на соодветен начин.

Член 19

1. Во согласност со националните закони и практика, работодавачите треба да располагаат со отпадот којшто содржи азбест на начин што нема да представува ризик врз здравјето на работниците, вклучително и на оние што ракуваат со азбестен отпад, или на населението во опкружувањето на претпријатието.
2. Соодветните мерки треба да бидат преземени од надлежните органи и од работодавачите за превенција од загадувањето на околината со азбестна прашина ослободена од работното место.

ДЕЛ 4. КОНТРОЛА НА РАБОТНОТО ОПКРУЖУВАЊЕ И ЗДРАВЈЕТО НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 20

1. Онаму каде што е неопходно за заштитата на здравјето на работниците, работодавачите треба да ја мерат концентрацијата на азбестната прашина во воздухот на работното место, и треба да ја мониторираат изложеноста на работниците на азбест во интервали и со користење на методи специфицирани од надлежните органи.
2. Податоците за мониторирање за работното опкружување и изложувањето на работниците на азбест треба да бидат чувани за период пропишан од надлежните органи.
3. Работниците, нивните претставници и инспекциските служби треба да имаат пристап до овие податоци.
4. Работниците или нивните претставниците треба да имаат право да бараат мониторирање на работното опкружување и да повикаат надлежен орган во однос на резултатите од мониторирање.

Член 21

1. На работниците коишто се изложени на азбест треба да им бидат обезбедени, во согласност со националните закони и практика, такви медицински испитувања што ќе овозможат контрола на нивното здравје во согласност со професионалниот ризик, и дијагностицирање на професионални болести предизвикани од изложување на азбест.
2. Контролата на здравјето на работниците поврзани со азбестот не треба да бидат на товар на нивната заработувачката. Прегледите треба да бидат бесплатни и доколку е можно треба да се извршуваат во текот на работното време.
3. Работниците треба да бидат информирани на соодветен начин за резултатите на нивните медицински испитувања и да добиваат индивидуални совети во однос на нивното здравје поврзано со нивната работа.
4. Кога континуирано извршување на работата вклучува изложеност на азбест која е медицински неоправдана, треба да биде направен секаков напор, конзистентен на националните услови и практика, за обезбедување на работниците со други средства за обезбедување на нивниот доход.
5. Надлежниот орган треба да развие систем за известување за случаите на професионални болести предизвикани од азбест.

ДЕЛ 5. ИНФОРМИРАЊЕ И ЕДУКАЦИЈА

Член 22

1. Надлежните органи треба да преземат соодветни мерки, во консултација и соработка со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, за промоција и дистрибуцијата на информациите и едукацијата на сите во однос на здравствените ризици што се должат на изложеноста на азбест и за методите на превенција и контрола.
2. Надлежните органи треба да обезбедат работодавачите да имаат воспоставени пишани политики и процедури за образование и периодична практична обука на работниците за азбестните ризици и методите на превенција и контрола.
3. Работодавачите треба да обезбедат дека сите работници изложени на азбест се информирани за здравствени ризици поврзани за нивната работа, дадени им се инструкции за превентивните мерки и соодветните работните практики и дека истите добиваат континуирана обука на овие подрачја.

ДЕЛ 6. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 23

Формалните ратификации на оваа Конвенција треба да бидат проследени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација.

Член 24

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот чишто ратификации се регистрирани кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на којшто ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Потоа, оваа Конвенција треба да стапи на сила за која било членка дванаесет месеци по датумот на којшто нејзината ратификација била регистрирана.

Член 25

1. Членката која ја има ратификувано оваа Конвенција може да ја отповика истата по истекот на десет години од датумот кога оваа Конвенција за првпат стапила на сила, преку акт испратен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за регистрација. Ваквото отповикување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на којшто е регистрирано барањето.
2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која во временски период од една година по истекот на периодот од десет години, наведен во претходниот параграф, не го искористила правото за отповикување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од наредни десет години, дури потоа истата може да ја отповика оваа Конвенција по истекот на десетте години според, условите определени од овој член.

Член 26

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата за труд треба да ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и отповикувања коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.
2. Кога ги информира членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација испратена до него, Генералниот директор треба да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата стапува на сила.

Член 27

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд треба да испрати до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, детали за сите ратификации и одлуки за отповикувања ригистрирани кај него, согласно на одредбите наведени во претходните членови.

Член 28

Во разумна временска рамка Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд треба да презентира пред Генералното собрание извештај за функционирањето на оваа Конвенција и треба да утврди дали е пожелно ставањето на прашањето за нејзината целосна или делумна ревизија на дневен ред на Собранието.

Член 29

1. Во случај Собранието да усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира постоечката Конвенција, тогаш, сè додека новата Конвенција не обезбеди:
 - (а) ратификацијата од членката на новата ревидирана Конвенција треба **ipso jure** да значи отповикување на оваа Конвенција, како што е наведено во одредбите од член 25 погоре, доколку и кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила;
 - (б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција ќе стапи на сила оваа Конвенција треба да престане да биде предмет на ратификација на членките.
2. Оваа Конвенција треба да остане во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале, меѓутоа не ја ратификувале ревидираната Конвенција

Член 30

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.

C182 Конвенција за најлошите форми на детски труд, 1999

Конвенција која се однесува на забрана и моментална акција за отстранување на најлошите форми на детски труд.
(Забелешка: Датум на стапување на сила е 19. 11. 2000 година.)

Конвенција: C182

Место: Женева

Сесија на конференцијата: 87

Датум на усвојување: 17. 6. 1999

Класификација на предметот: Отстранување на детски труд

Класификација на предметот: Деца и младинци

Статус: Последен инструмент. Овој инструмент е еден од фундаменталните конвенции.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата осумдесет и седма сесија на 1 јуни 1999 година, и разгледувајќи ја потребата да усвои нови инструменти за забрана и отстранување на најлошите форми на детски труд, како најважен приоритет за национални и меѓународни акции, вклучувајќи меѓународна соработка и помош за дополнување на Конвенцијата и препораките кои се однесуваат на минималната возраст за дозвола за вработување, 1973, која останува основен инструмент за детски труд, и имајќи предвид дека ефикасното елиминирање на најлошите форми на детски труд бараат моментална и сеопфатна акција, имајќи ја предвид важноста за бесплатно основно образование и потребата за отстранување на тие деца од такви видови на работа и нивно обезбедување со рехабилитационо и социјално интегрирање, разгледувајќи ги потребите на нивните семејства, повикувајќи се на резолуцијата која се однесува на елиминација на детскиот труд, усвоена од Меѓународната Конференција за труд на својата 83 сесија во 1996 година, и признавајќи дека детскиот труд е во голема мерка предизвикан од сиромаштија и дека долгорочното разрешување лежи во зголемување на економскиот раст кој води кон социјален прогрес, посебно во намалување на сиромаштијата и универзално образование, и повикувајќи се на Конвенцијата за правата на детето усвоена од Генералното собрание на Обединетите нации на 20 ноември 1989 година, и повикувајќи се на декларацијата на Меѓународната организација за труд за основните принципи при работа и нејзино следење, усвоени од Меѓународна конференција за труд на својата осумдесет и шеста сесија, 1998 и повикувајќи се на некои од најлошите форми на детски труд, опфатени со други меѓународни инструменти, посебно Конвенцијата за присилна работа 1930, и дополнителната Конвенција на Обединетите нации за укинување на ропството, трговијата со робови и институции и практики слични на ропство, 1956 година, и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со детски труд, која е четврта точка од дневниот ред од сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна Конвенција, на 17 јуни 1999 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за најлоши форми на детски труд, 1999.

Член 1

Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција веднаш ќе преземе ефикасни мерки за да гарантира забрана и отстранување на детски труд како прашање за итност.

Член 2

За целите на оваа Конвенција терминот „дете“ ќе се однесува на сите лица под осумнаесет години.

Член 3

За оваа Конвенција терминот „најлоши форми на детски труд“ опфаќа:

- (а) сите форми на ропство или практики слични на ропство, како што се продажба и трговија со деца, ропство заради долг и кметство и принудна или задолжителна работа, вклучувајќи принудно или задолжително регрутирање на деца за користење во вооружен конфликт;
- (б) употреба, купување или нудење на дете за проституција за производство на порнографија или за производство на порнографски перформанси;
- (в) употреба, купување или нудење на дете за недозволени активности, посебно за производство и препродавање на дрога, како што е дефинирано во релевантните меѓународни договори;
- (г) работа, којашто по природа или по условите во кои се извршува има изгледи да им наштети по здравјето, безбедноста или моралот на децата.

Член 4

1. Типовите на работа наведени под член 3 (г) ќе се одредуваат според националните закони и прописи или компетентни власти, по консултација со организации на работодавачите и работниците, земајќи ги предвид релевантните меѓународни стандарди, посебно параграфите 3 и 4 за најлоши форми на детски труд, 1999.
2. Компетентните власти, по консултација на организација на односните работодавачи и работници, ќе идентификуваат каде постојат такви видови на работа.
3. Списокот за видови на работа одредени под параграф 1 од овој член ќе се испитува периодично и ревидира според потребите и по консултација со организација на работодавачи и работници.

Член 5

Секоја членка, по консултација со работодавачите и работниците, ќе воспостави или одреди соодветни механизми за надзор на имплементацијата на одредбите кои се однесуваат на оваа Конвенција.

Член 6

1. Секоја членка, како приоритетно, ќе проектира и имплементира акциони програми за елиминирање на најлошите форми на детски труд.
2. Таквите акциони програми ќе бидат проектирани и имплементирани со релевантни владини институции и организации на работодавачите и работниците, земајќи ги предвид размислувањата на другите односни групи како соодветни.

Член 7

1. Секоја членка ќе преземе неопходни мерки за гарантирање на ефикасно имплементирање и спроведување на одредбите од оваа Конвенција, вклучувајќи ја одредбата и примената на казни санкции и, ако е соодветно, други санкции.
2. Секоја членка ќе преземе ефикасни и временски органични мерки, имајќи ја предвид важноста во образованието при отстранување на детски труд, за да:
 - (а) спречи ангажирање на деца во најлоша форма на детски труд;
 - (б) обезбеди неопходни соодветни мерки на директна помош за отстранување на децата од најлошите форми на детски труд и нивна рехабилитација и социјална интеграција;
 - (в) обезбеди пристап до слободно основно образование, и каде што е можно и соодветно, професионална обука за сите деца отстранети од најлошите форми на детски труд;
 - (г) идентификува и да дојде до деца кои се изложени на посебен ризик;
 - (д) ја има предвид посебната ситуација на девојчињата.
3. Секоја членка ќе означи компетентни власти кои ќе бидат одговорни за примена на одредбите што се на сила во оваа Конвенција.

Член 8

Членките ќе преземат соодветни мерки за да си помогнат една на друга, со цел спроведување на одредбите од оваа Конвенција преку зајакната меѓународна соработка или помош за социјален и економски развој, програми за отстранување на сиромаштијата и универзално образование.

Член 9

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе му бидат соопштени на Генералниот директор на Меѓународната организација за труд за регистрација.

Член 10

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки од Меѓународната организација за труд чии ратификации се регистрирани кај Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд.
2. Оваа Конвенција ќе стапи на сила дванаесет месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Оттаму, Конвенцијата ќе стапи на сила за секоја членка дванаесет месеци по датумот на кој е регистрирана ратификацијата.

Член 11

1. Членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција може да се откаже од неа по истекувањето на рокот од 10 години од датумот на кој Конвенцијата стапила на сила за првпат, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирана. Таквото откажување нема да биде важечко една година од датумот на кој е регистрирана.
2. Секоја членка којашто ја има ратификувано оваа Конвенција, и којашто во рок од една година од истекот на 10 години, спомнат во претходниот параграф, не го искористила правото на откажување дадено во овој член, ќе биде обврзана за наредните 10 години, што значи може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секои 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 12

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрацијата на сите ратификации, декларации и откажувања кои се доставени до него од страна на членките на организацијата.
2. Кога ќе ги извести членките на организацијата за регистрацијата на втората ратификација доставена до него, Генералниот директор ќе им обрне внимание на членките на организацијата за датумот на кој Конвенцијата стапува на сила.

Член 13

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе го извести Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со Член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со сите детали за сите ратификации, декларации и акти на откажувања регистрирани од него, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 14

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе го презентира до Генералната конференција извештајот за работењето на оваа Конвенција, во рок за кој ќе смета дека е неопходен, и ќе ја преиспита неопходноста да се стави во агендата на Конференцијата прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 15

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, во тој случај, и доколку новата Конвенција не нагласува поинаку, тогаш:
 - а) ратификацијата од страна на членката на новата ревидирана Конвенција ќе значи „**ipso jure**” директно откажување од оваа Конвенција, не спротивставувајќи се на одредбите од горенаведениот член 9, доколку новата ревидирана Конвенција стапи на сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана Конвенција стапува на сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од страна на членките.
- 2) Оваа Конвенција секако ќе остане на сила во својата актуелна форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидираната Конвенција.

Член 16

Англиската и француската верзија од текстот на оваа Конвенција се еднакво валидни.